

Национална публикация на въоръжените сили на Република
България
НП – 4

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

ДОКТРИНА

ЗА ЛОГИСТИКАТА

София • 2013

Авторски колектив: бригаден генерал Живко Михайлов, полковник Ганчо Ганчев, полковник Димитър Велчев, полковник Петър Парашкевов, полковник Георги Марчев, полковник Петър Иванов, полковник Васил Груев, полковник доцент доктор Мирослав Димитров, полковник доцент доктор Румен Пенчев, полковник Иван Великов Иванов, полковник Сашо Николов, капитан I ранг Венцеслав Димитров, подполковник Чавдар Иванов, подполковник Иван Мирчев Иванов, подполковник Николай Бурлаков, подполковник Светлозар Вълчев, подполковник Игнат Спахийски, подполковник Свилен Асенов Начев, подполковник Георги Маргитин, подполковник Теньо Паунов, подполковник Николай Кебапчиев, подполковник Рашко Рашков, подполковник Любомир Апостолов, майор Людмил Методиев, Николай Богданов, доктор Стефан Узунов, Пламен Петков.

Номер на заповедта, с която се въвежда документът:

ОХ-191/ 08.03.2013 г.

Отговорна структура за разработване и поддържане на документа:

дирекция „Логистика” – Министерство на отбраната

Таблица за внесените промени:

Дата на внасяне на промените	Дата на приемане на промените	Дата за влизане в сила на промените	Отговорник за внесената промяна

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	Стр. 5
Глава 1. Общи положения	
1.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на доктрината	6
1.2. Връзка с доктрината на ВС и поддържащите доктрини	6
1.3. Съвместимост със съюзните доктрини	7
1.4. Същност и съдържание на военната логистика	7
Глава 2. Логистично осигуряване	
2.1. Същност и основни дефиниции	9
2.2. Политика за логистично осигуряване	9
2.3. Принципи за логистично осигуряване	10
2.4. Система за логистично осигуряване - същност функции и отговорности	14
2.5. Ръководство, командване и управление на логистичното осигуряване	16
Глава 3. Логистично осигуряване на операциите	
3.1. Общи положения	18
3.2. Логистично осигуряване на театъра при съюзни операции	19
3.3. Логистично осигуряване на съвместни операции	24
3.4. Логистично осигуряване на операции на Сухопътни войски	26
3.5. Логистично осигуряване операции на Военновъздушните сили	32
3.6. Логистично осигуряване операции на Военноморските сили	35
Глава 4. Форми за многонационална логистика	36
Глава 5. Планиране на логистичното осигуряване	
5.1. Общи положения	39
5.2. Планиране на логистичното осигуряване в рамките на процеса на планиране на операциите	41
5.3. Особенности на планирането на логистичното осигуряване при участие в операции на НАТО и ЕС.	49
Глава 6. Функционални области на логистиката	
6.1. Общи положения	52
6.2. Снабдяване, материални ресурси и услуги	52
6.3. Управление на логистичната информация	60
6.4. Поддръжка и ремонт	61
6.5. Придвижване и транспорт	67
6.6. Осигуряване на военната инфраструктура	72
6.7. Медицинско осигуряване	73
6.8. Логистично осигуряване чрез договори с граждански организации и фирми	77
6.9. Поддръжка от страната домакин	81

Глава 7 - Функционални области пряко свързани с логистиката	
7.1.Общи положения	84
7.2. Гражданско-военното сътрудничество	84
7.3. Опазване и възстановяване на околната среда	85
7.4.Стратегическо развърщане, приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране	88
7.5. Финансово осигуряване	95
7.6. Дейности свързани със смърт на личен състав	96
Приложения:	
Приложение 1. Референтни документи	98
Приложение 2. Терминологичен речник	100
Приложение 3. Речник на съкращенията	107
Приложение 4. Планиране на логистичното осигуряване на стратегическо и оперативно ниво (синхронизиране на дейностите по стъпки)	111

УВОД

1. Република България цялостно променя системата за военна логистика с цел удовлетворяване на нарасналите изисквания към осигуряването на въоръжените сили с материални ресурси и услуги. Насоката е изграждане на нова по-гъвкава и ефективна интегрирана логистична система, ориентирана изцяло към нуждите на потребителите¹.

2. Тази публикация описва процесите по логистичното осигуряване във въоръжените сили и е фокусирана върху осигуряването на операциите. Документът дава доктринална основа за координиране на дейностите за изпълнение на логистични задачи, свързани със сигурността, отбраната на страната и изпълнението на мисиите на въоръжените сили.

3. Доктрината указва принципите и подходите за планиране и управление на логистичното осигуряване на операции, провеждани от въоръжените сили, като няма за цел да ограничи правомощията и властта на командирите/началниците в процеса на организиране и изпълнение на мисията им по начин, който те смятат за най-подходящ за изпълнение на общите цели.

4. Доктрината е разработена в съответствие с „Доктрината на въоръжените сили на Република България“ и постановките от Съюзните доктрини и концепции на НАТО² и Европейския съюз (ЕС), отнасящи се към логистичното осигуряване и неговите функционални области. Тя обхваща всички аспекти на логистичното осигуряване на операциите по трите мисии на въоръжените сили и поради това е най-тясно свързана с доктрината за провеждане на операции (НП-3) и доктрината за подготовка (НП-7) на въоръжените сили на Република България. Освен това, доктрината на практика отразява основните принципи и постановки на "Бяла книга за отбраната и въоръжените сили", "Стратегия за национална сигурност", „Национална отбранителна стратегия“ и действащите указания по отбранителната политика, спазвайки заложените в тях философия, фразеология и терминология.

5. При разработване на доктрината са отчетени конституционните, националните, културните особености, както и българските бойни традиции.

Глава 1. Общи положения

6. Доктрината за логистиката представя систематизирана политика, възгледи, принципи и методи за логистично осигуряване на

¹ виж „Национална отбранителна стратегия“ - София 2011 г.

² Организация на северноатлантическия договор, подписан на 04 април 1949г. във Вашингтон.

войските. Тя е основополагащ документ в областта на логистиката на въоръжените сили на Република България и дава насоки за разработване на поддържащи доктрини. Прилагането ѝ изисква преценка на конкретната обстановка и вземане на решение за избор на оптималния вариант за действие.

1.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на доктрината.

7. **Цел.** Целта на тази доктрина е да установи основните принципи и подходи за организиране и осъществяване на цялостната логистика във въоръжените сили на Република България и да предостави на войските и силите основните насоки за логистично осигуряване за успешното провеждане на военните операции. Една от основните насоки на документа е подпомагането на командирите и логистичните органи от всички нива за търсене на подходи и способности, включително и ползване на многонационална логистика, за най-ефективно и ефикасно логистично осигуряване.

8. **Обхват.** Доктрината обхваща всички аспекти на логистиката и свързаните с нея дейности на стратегическо, оперативно ниво и дава насоки за нейното осъществяване на тактическо ниво. Тя разглежда всички функционални области на логистиката и е фокусирана върху логистично осигуряване на националните сили при участие в съвместни операции по трите мисии на въоръжените сили³, в национален, съюзен и коалиционен формат.

Доктрината е предназначена за командирите и органите по логистика от всички нива на управление. Целевата аудитория обхваща политическото и военното ръководство на страната; експертите от системата за национална сигурност; командирите, щабовете и органите по логистика от въоръжените сили; военните академии и висшите военни училища.

9. **Времеви хоризонт.** Доктрината е насочена към настоящето и близкото бъдеще. Документа подлежи на периодичен преглед и корекции при настъпване на промени в правно-нормативна база, и/или в принципите и подходите за логистичното осигуряване, залегнали в националните документи и такива на НАТО/ЕС.

1.2. Връзка с Доктрината на въоръжените сили на Република България и поддържащите доктрини.

10. Доктрината за логистика доразвива философията и основните подходи за ефективно и ефикасно логистично осигуряване, залегнали в Доктрината на въоръжените сили на Република България.

³ виж „Национална отбранителна стратегия“- София 2011 г.

11. На функционално ниво доктрината е в основата на разработването на поддържащите доктрини, които я доразвиват в съответните функционални области.

1.3. Съвместимост със съюзните доктрини.

12. Доктриналната съвместимост е важно условие за постигане на оперативна съвместимост при планиране и провеждане на съюзни съвместни операции, както на територията на страната, така и зад граница.

13. Изискванията за формиране на единен комплект оперативно съвместими сили и членството на Република България в Организацията на северноатлантическия договор (НАТО) и Европейския съюз (ЕС) налага привеждане на концепциите, принципите и подходите за логистика на въоръжените сили в съответствие с ратифицираните и приети за изпълнение концептуални и доктринални документи, и стандартите на тези организации. (приложение 1).

1.4. Същност и съдържание на военната логистика.

14. Логистиката е наука, занимаваща се с проектиране, анализ, управление и контролиране на потоци от материали, хора и енергия. Основната задача на логистиката е оптимизация на процесите, включително доставката на необходимите стоки или материали на точното място и време при зададени количество и качество, с минимални усилия и разходи. Съвременното гражданско развитие на логистичната наука и практика води своето начало от военното изкуство. В настоящата доктрина се разглежда понятието военна логистика.

15. Военната логистика обхваща комплекс от дейности за планиране и осъществяване на придвижването и осигуряването (поддръжката) на войските и силите. Тя е важен фактор за изграждане и поддържане на физическия компонент на военната мощ и свързва националната икономика с осигуряването на войските и силите, развърнати в операция⁴. Военната логистика се подразделя на производствена и потребителска.

16. **Производствена логистика.** Производствената логистика е част от военната логистика, занимаваща се с проучване, проектиране, развитие, производство и въвеждане в експлоатация на материални ресурси. Тя включва: стандартизация и съвместимост, договори, сертификати за качество, осигуряване с резервни части и материали, анализи за надеждност и дефекти, метрология и стандарти за безопасност на оборудването, спецификации на производствени

⁴ виж „Доктрина на въоръжените сили на Република България “ - София 2011 г.

процеси, тестове, кодификация, документация на оборудване, контрол на конфигурациите и модификациите, освобождаване от излишните материални ресурси.

17. **Потребителска логистика.** Потребителската логистика се заключава в осигуряване на войските и силите с материални ресурси и услуги и включва:

- приемане, съхранение (складиране), поддръжка (вкл. ремонт и сервиз и метрологичен контрол), разпределение, доставки, използване и бракуване на материалните ресурси;
- транспорт и придвижване;
- осигуряване на логистична инфраструктура;
- придобиване и предоставяне на услуги;
- здравно и медицинско осигуряване.

18. От гледна точка на способите и подходите за организиране и осъществяване можем да разглеждаме военната логистика като национална, многонационална и интегрирана.

19. **Национална логистика** – логистика, която се осъществява само с национални сили и средства.

20. **Многонационална логистика** – логистика, използваща форми различни от националните, като многонационална интегрирана логистична поддръжка, поддръжка от страна, специализирана по роля и поддръжка от водеща нация (виж Глава 4).

21. Многонационалната логистика е средство, чрез което в зависимост от оперативните изисквания и конкретната ситуация, се повишава ефикасността и ефективността на логистиката на войските и силите, чрез многонационални решения за споделяне на разходите. Към този аспект можем да отнесем и кооперирането в областта на логистиката, както и участието в Многонационални интегрирани логистични формирания.

22. **Интегрираната логистика** - представлява подход, посредством който възможностите за логистика са обединени по замисъл за осигуряване на целия жизнен цикъл на системите/оборудването. При това всички елементи се планират, придобиват и осигуряват своевременно по икономически ефективен начин.

23. В рамките на операцията интегрираната логистика се отнася към процеса на синхронизиране на дейностите за поддържане на необходимото ниво на боен потенциал на войските и силите за период, осигуряващ изпълнението на техните задачи чрез оптимизиране на всички налични логистични способности. Основните опорни точки на интегрираната логистика включват: единна система за командване и управление (C2); съвместен подход при планиране и провеждане на дейностите; възможно най-широко прилагане на

решения за използване на многонационалната логистика, съответстващи на оперативната ефективност.

Глава 2. Логистично осигуряване.

2.1. Същност и основни дефиниции.

24. *Логистично осигуряване.* Логистичното осигуряване се заключава в планирането, организирането и осъществяването на комплекс от мероприятия по придвижването, осигуряването и обслужването на войските и силите, чрез балансирано използване на военни и граждански ресурси.

25. Логистичното осигуряване обхваща дейностите по:

- настаняване;
- осигуряване и обслужване на личния състав;
- анализ, прогнозиране, планиране, заявяване, доставка, съхранение, метрологичен контрол, разпределение, отчет и снемане от отчет на материалните ресурси;
- транспортиране;
- поддръжка (включително ремонт) и евакуация на материалните ресурси;
- поддържане, експлоатация и ремонт на инфраструктурата за логистика;
- медицинско осигуряване.

26. *Логистично осигуряване и логистична поддръжка.* НАТО използва термина „логистична поддръжка“, който в контекста на Доктрината на въоръжените сили на Република България, се припокрива с термина „логистично осигуряване“.

2.2. Политика за логистично осигуряване.

27. Политиката за логистично осигуряване способства за формирането на военната мощ, поддържане необходимото ниво на боен потенциал на въоръжените сили. Тя е насочена към:

- изграждане и поддържане на интегрирана и гъвкава система за логистично осигуряване на въоръжените сили, ориентирана към нуждите на потребителите;
- адаптиране на системата към изискванията на операциите извън територията на страната, структурата, мисиите и задачите на войските и силите;
- ефективно и ефикасно логистично осигуряване, чрез постигане оптимален баланс между използваните военни и граждански материални ресурси и услуги, ясно и точно определяне на приоритетите, в съответствие с потребностите на войските и възможностите на страната;

- оптимално съчетаване на самостоятелното с централизираното логистично осигуряване, многонационалната логистика и използване на възможностите за поддръжка от страната-домакин;

- постигане на баланс между количеството, местоположението на запасите от материални ресурси и възможностите за придобиване и снабдяване, с цел навременно, устойчиво и продължително осигуряване;

- отчитане на текущото състояние на отбранителната промишленост, научния, технологичния и информационния потенциал на страната и потребностите на въоръжените сили;

- постигане на оперативна съвместимост по логистичното осигуряване и координиране на усилията в съответствие с интеграционните процеси във военно-техническото и технологичното сътрудничество в рамките на НАТО и ЕС.

- взаимна обвързаност на планове за логистично осигуряване с планове за операции;

- поддържане стандартите за медицинското осигуряване в съответствие с националното законодателство, изискванията на НАТО и ЕС, Хагската и Женевската конвенции.

2.3. Принципи за логистично осигуряване.

28. Принципите за логистично осигуряване, приложими за всички дейности за поддържане на необходимото ниво на боен потенциал на въоръжените сили (ВС) са: отговорност, правомощия, първенство на оперативните изисквания, сътрудничество и доверие, координация, осигуреност, достатъчност, ефективност, гъвкавост, осведоменост и прозрачност, простота и многонационалност.

Отговорност:

29. Отговорността за логистичното осигуряване на операциите, планирането и осигуряването на ресурсите за отбрана, в това число и при участие в многонационални операции, се определят в съответствие със „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ и „Доктрината на въоръжените сили на Република България“.

30. Отговорностите на органите по логистичното осигуряване, в рамките на военната командна структура, се възлагат в съответствие с техните функции и задачи, с цел интегриране на усилията в единна логистична система. Отговорността на командирите за провеждане на операции включва и управлението на логистичното осигуряване.

31. При участие в многонационални операции, Република България е отговорна за логистичното осигуряване на собствените си формирования. За ефективно изпълнение на тези отговорности, тя

може да се присъедини към колективната система за поддръжка (осигуряване) на войските чрез подписване на двустранни и многостранни договори, в които се определят отговорностите на страните за осигуряване на силите и средствата, придадени за участие.

32. Колективната отговорност е характерна за съюзни операции, където нациите и НАТО/ЕС споделят отговорностите за логистичното осигуряване (поддръжка). Колективната отговорност трябва да се разбира като комплект от сили на НАТО/ЕС и нациите и до голяма степен като допълнителни ангажименти за кооперирано организирано и предоставено цялостно логистично осигуряване (поддръжка) на операциите, имайки предвид изискванията и ограниченията на страните (нациите)⁵.

33. Крайната и окончателна отговорност за логистичното осигуряване на собствените сили е на съответната нация, т.е. това е национална отговорност.

Правомощия:

34. Командирите трябва да имат достатъчно правомощия над ресурсите, което им дава възможност да управляват силите и средствата по най-ефективен и ефикасен начин по време на операции.

35. Съответствието между правомощията и отговорностите е важен фактор за правилното функциониране на системата за логистично осигуряване.

Първенство на оперативните изисквания:

36. Всички логистични усилия, осъществявани както от военни, така и от цивилни структури, трябва да са фокусирани за постигане на оперативните изисквания, необходими за успешно изпълнение на мисията. Логистичната система трябва в пълна степен да осигурява концепцията за операцията.

37. Интегрирането на логистичния личен състав в структурата за командване и управление способства за правилното планиране и изпълнение на дейностите по логистичното осигуряване.

Сътрудничество и доверие:

38. Сътрудничеството и доверието са приложими за пълния спектър от логистични дейности, включително и за взаимоотношенията между цивилни и военни, както на национално ниво, така и в рамките на НАТО/ЕС. Спазването на тези принципи допринася за използване на ограничените ресурси в операциите по оптимален начин. Тези принципи са приложими както в операции,

⁵ AJP-4(B) – Chapter 2, Section II - Logistic Principles; EU Concept for Logistic Support for EU-Led Military Operations - EUMS 3853/04 April 2011

така и в рамките на националната логистична система. Тяхното прилагане обаче не трябва да противоречи на възложените отговорности и делегираните правомощия.

Координация:

39. Координацията е средство за постигане на необходимата ефективност във взаимодействието при осъществяване на логистичното осигуряване. Организира се на всички нива на командване и управление, както в рамките на националната логистична система, така и в съюзен формат (НАТО/ЕС). Координацията на логистичните дейности се осъществява от процеса на планиране на операцията до нейното успешно приключване.

40. Координацията в многонационален аспект, при съюзни операции, е отговорност и се осъществява от структурите на НАТО/ЕС, а при операции в коалиционен формат от водеща нация.

41. С цел хармонизиране на приоритетите и синхронизиране на дейностите по логистичното осигуряване, при операции на НАТО/ЕС, е целесъобразно участие на национални представители в логистичната структура на операцията.

Осигуреност:

42. Този принцип изисква осигуряване на войските и силите с необходимите количества материални ресурси и услуги в съответствие с установените стандартни норми, а при операции в съответствие с изискванията на оперативния план.

43. При операции на НАТО/ЕС, нациите трябва да осигурят, самостоятелно или колективно, доставката на минималните количества от най-важните материални ресурси и услуги, необходими за започване на операцията и тяхното допопълване/поддържане в съответствие с оперативния план. Съвместното командване на силите на НАТО (JFC) носи отговорността за недопускане започването на операция преди да са взети всички мерки за минимизиране на риска и осигуряване наличието на най-необходимото минимално логистично осигуряване (поддръжка).⁶

Достатъчност:

44. Принципът предполага наличието на достатъчно логистични ресурси за подготовка и провеждане на всички фази на операциите.

45. Осигуреността и достатъчността са взаимно свързани принципи. Те изискват адекватни логистични ресурси за осигуряване на войските при участието им в съвместни национални и многонационални операции. Осигуреността и достатъчността

⁶ AJP-4(B) – Chapter 2, Section II - Logistic Principles.

определят нивото и ешелонирането на ресурсите за логистично осигуряване, с цел постигане на зададените стандарти за готовност, живучест и мобилност.

Ефективност:

46. Логистичните ресурси трябва да бъдат използвани възможно най-ефективно и икономично. Потребностите трябва да бъдат навременно определени с цел оптимизиране на тяхното осигуряване и използване в условия на ограничени ресурси. Това включва търсене на оперативна съвместимост, оптимизиране на структурата за логистично осигуряване и елиминиране на дублирането на способности.

47. Нивото на запасите от материални ресурси в зоната на съвместните операции трябва да се поддържа в съответствие с очаквания темп на операцията, възможностите на линиите за комуникации и нивото на допустимия риск.

Гъвкавост:

48. Гъвкавостта предполага адекватно и навременно планиране на логистичното осигуряване, отчитащо вероятното изменение на обстановката. Логистичното осигуряване трябва да бъде инициативно, адаптивно и насочено към потребностите на войските и силите, с цел изпълнение на тяхната мисия.

Информираност и прозрачност:

49. Информираността в реално време по отношение на логистичните ресурси е от съществено значение за съпоставяне на „реалната логистична картина“ с планирането на ефективно логистично осигуряване и необходимия за неговото осъществяване личен състав. Навременният обмен на актуална информация е от изключителна важност за управлението на логистиката във всеки етап от операцията (мисията).

50. В операции на НАТО/ЕС, навременния и точен обмен на логистична информация между нациите и командира на съвместните сили е от значение за приоритизиране на транспортите в зоната на съвместните операции. Това позволява ефективното и ефикасно използване на логистичните сили и средства.

Простота:

51. Плановите и заповедите свързани с логистичното осигуряване трябва да бъдат ясни и точни, без излишно усложняване. Организацията на логистичното осигуряване следва да бъде опростената и ориентирана към мисията. Всичко това намалява вероятността за грешки и осигурява изискванията на

командира/командващия за успешно изпълнение на поставените задачи.

52. Опростените механизми за докладване, заявяване и отчет осигуряват точно и ефективно разпространение на информацията до всички, които се нуждаят от нея.

Многонационалност:

53. Този принцип е валиден, както за създаване и поддържане на ресурсите за отбрана така и при операции в съюзен/коалиционен формат.

54. Правилното и адекватно използване на многонационални подходи при формирането на структурата на силите и организацията на логистичното осигуряване допринася за повишаване на тяхната ефективност и ефикасност.

55. Споразуменията/договореностите между нациите се явяват императив за оптимизиране на логистичните способности на всеки член на Алианса⁷, осигурявайки съответствие между принципите за ефективност и достатъчност.

2.4. Система за логистично осигуряване – същност , функции и отговорности.

56. За осъществяване на ефективно логистично осигуряване на въоръжените сили на трите нива на управление е изградена единна система.

57. Системата за логистично осигуряване на въоръжените сили представлява съвкупност от органи за управление, и структури за осъществяване на дейностите по осигуряване на войските, свързани в единна мрежа от взаимовръзки.

58. Системата за логистично осигуряване включва следните елементи:

- органи за управление;
- структури за логистично осигуряване (логистични формирования);
- инфраструктура и транспортни комуникации;
- последователност, форми и принципи на взаимодействие при организиране и осъществяване на логистичното осигуряване;
- комуникационна и информационна система.

59. Последователността, формите и принципите на взаимодействие, заедно с комуникационно - информационната система изграждат мрежа от взаимовръзки за управление на логистичното осигуряване с цел осигуряване и доставката на необходимите ресурси на точното място и в точното време. Целта е

⁷ AJP-4(B) – Chapter 2, Section II - Logistic Principles

ефективно и ефикасно използване на логистичните елементи за осигуряване на гъвкава система, използвайки интегрирания подход за следене на разхода и управление на запасите.

60. Функции на системата за логистично осигуряване:

- анализ на състоянието и определяне потребностите от материални ресурси и услуги;
- метрологичен контрол и контрол на параметрите на въоръжението, техниката и имуществата;
- заявяване, договаряне, транспортиране, съхранение, и евакуация на материални ресурси;
- планиране, организиране и контрол за правилната експлоатация и поддръжка, включително и ремонта на материалните ресурси;
- организиране и водене на отчет на материалните ресурси;
- осъществяване на контрол относно получаването, съхранението, разпределението и разходването на материалните ресурси;
- планиране и организация на превозите;
- организиране, ръководство и контрол на войсковото хранене и битовото осигуряване;
- планиране и организиране на медицинското осигуряване;
- планиране и организиране на оперативната, тактическата и специалната подготовка на личния състав от органите за логистично осигуряване;
- разработване и поддържане на актуална база от доктринални и нормативни документи, и свързаните с тях процедури по логистичното осигуряване;
- изготвяне на единни норми за експлоатация и поддръжка на въоръжението и техниката и норми за осигуряване на личния състав;
- координация при заявяването, доставката и разпределението на материалните ресурси и осигуряване в рамките на интегрираната логистика;
- участие в дейностите по разработване на Държавен военновременен план и проект на бюджет на въоръжените сили;
- участие в процеса на разработване и утвърждаване на Единния финансов план за материално-техническото осигуряване (ЕФП за МТО);
- участие в процеса на хармонизиране на ръководните документи в областта на логистиката с тази на НАТО/ Европейския съюз и тяхното прилагане във въоръжените сили с цел постигане на оперативна съвместимост.

2.5. Ръководство, командване и управление на логистичното осигуряване.

61. Ръководството по създаване, поддържане и управление на националните ресурси и средства за отбрана се осъществява от Министерският съвет в рамките на общото ръководство на отбраната и въоръжените сили.

62. Министерство на отбраната (МО) ръководи и координира дейността по логистичното осигуряване на въоръжените сили. Съвместно с другите министерства и ведомства, разработва и представя за утвърждаване от висшестоящите органи за ръководство на отбраната планове за своевременно осигуряване и използване на военните и гражданските ресурси в операции при кризи, конфликти и по време на война. Отделя се специално внимание на ресурсите на страната, развитието на транспорта, инфраструктурата и промишлеността, както и на дейностите, свързани с развърщането на силите и поддръжката от страната домакин.

63. Определянето и осигуряването на военновременните потребности от основна военна и гражданска продукция и услуги за въоръжените сили е една от главните задачи на системата за логистично осигуряване в мирно време. Ресурсното осигуряване на отбраната изисква както създаване и съхраняване на необходимите запаси от материални ресурси, така и гарантиране на необходимите услуги.

64. Ръководството на логистичното осигуряване във въоръжените сили е дейност, свързана с командването, управлението, комуникацията, приемането и предаването на информация.

65. Системата за командване и управление на логистичното осигуряване е част от системата за командване и управление на въоръжените сили и включва органи за управление, пунктове за управление и комуникационно-информационна система.

66. За управление на логистичното осигуряване се изгражда интегрирана система, състояща се от организационна структура (личен състав, оборудване, съоръжения), доктрини, процедури и комуникационно-информационни средства. Тази система осигурява навременна и целесъобразна информация, за планиране, управление и контрол на дейностите във всички структури и нива.

67. Управлението на логистичното осигуряване включва: непрекъснато събиране, обобщаване, изучаване и анализиране на данни за обстановката; вземане на решение за организацията на логистичното осигуряване; планиране на логистичното осигуряване; свеждане на задачите до подчинените; организиране и поддържане на взаимодействието; организиране и провеждане на дейности за повишаване готовността и устойчивостта на силите за логистично осигуряване, тяхната защита, охрана и отбрана; организиране на системата за управление, ръководство и контрол.

68. Основа на управлението на логистичното осигуряване е концепцията /замисъла/ на операцията /бойните действия/ на командващия /командира/ и неговите указания по планирането. Началниците (заместник-командирите) по логистиката подпомагат командирите за изпълнение на задачите и осъществяват управлението на логистичното осигуряване по команден ред.

69. Началниците (командирите) на подчинените военни формирования имат следните отговорности по отношение на логистичното осигуряване:

- да докладват по команден ред данни, необходими за планирането и организацията на логистичното осигуряване;
- да представят заявки за доставка и евакуация на материални ресурси;
- да участват в разработването на проекти на заповеди (разпореждания), свързани с логистичното осигуряване и неговата организация;
- да планират и организират осигуряването на формированията по линия на подчинените структури за управление;
- да организират попълването на запасите от материални ресурси във формированията, техническата експлоатация, техническото обслужване, ремонта и евакуацията на въоръжението, техниката и имуществата.

70. Функциите, компетенциите и отговорностите по области на логистиката в Министерството на отбраната са свързани с: планирането и осъществяването на придобиването на материални ресурси от местно производство и внос, кодификация, стандартизация, връзките с национални и международни органи, организации в областта на логистиката и създаване на организация за ефективно и ефикасно логистично осигуряване на въоръжените сили.

71. Основен орган за управление на логистичното осигуряване на стратегическо ниво е дирекция „Логистика” в Щаба на отбраната.

72. Управлението на логистичното осигуряване в Българската армия на оперативно ниво се осъществява от отдели „Логистика”, от състава на Съвместното командване на силите и командванията на видовете въоръжени сили (СВ, ВВС и ВМС), а на тактическо ниво от отделения „Логистика” в бригадите и базите, и секции „Логистика” в батальоните.

73. За ефективно и ефикасно логистично осигуряване на въоръжените сили, обменът на информация се движи през различните нива на командване и управление, по възходяща и низходяща посока.

74. Комуникационно-информационната система (КИС), осигурява пренос и обработка в реално време на пълна, достоверна и своевременна информация между организационните и командните

структури по логистичното осигуряване за отчета, съхранението, експлоатацията, планирането, заявяването, разпределението, метрологичния контрол и управлението на материалните ресурси. Системата осигурява комуникационна и информационна сигурност и защитата от нерегламентиран достъп.

75. За постигане на по-добра ефективност, системата се развива до напълно интегрирана и автоматизирана обработка на информация, свързана с логистиката и ресурсите, чрез автоматизиране процесите на събиране, анализ и обмен на данни с всички структури и формирования за логистично осигуряване, в национален и международен мащаб.

76. При участие в съюзни и коалиционни операции националната система за командване и управление, трябва да осигурява потребностите от КИС на войските и силите чрез използване на собствени сили и средства и чрез многонационалната логистика, на базата на двустранни и многостранни договорености.

Глава 3. Логистично осигуряване на операциите.

3.1. Общи положения.

77. Всички логистични дейности, осъществявани, както от военни, така и от цивилни структури, са фокусирани за постигане на оперативните изисквания, осигурявайки на войските и силите необходимите материални ресурси и услуги в точното количество, на точното място, в точното време. Логистиката трябва в пълна степен да осигурява концепцията за операцията. Това налага нейното интегриране в оперативната структура в процеса на планиране и управление на операциите.

78. Логистичното осигуряване на операциите се планира и провежда на трите нива на управление. Логистичното осигуряване на стратегическо и оперативное ниво е фокусирана върху основните дейности, свързани с стратегическата мобилност и съвместното логистично осигуряване, докато на тактическо ниво усилията са съсредоточени за осигуряване на отделните формирования.

79. За правилно определяне изискванията за логистичните способности, организацията и отговорностите по осигуряване са установени четири линии на логистично осигуряване в операциите.

80. Първа линия – осъществява се от логистичните формирования на батальоните/батальонните бойни групи;

81. Втора линия - осъществява се от логистичните формирования на бригадите; военноморска база/пунктове за базиране.

82. Трета линия – осъществява се от формированията на видовете въоръжени сили;

83. Четвърта линия – осъществява се от логистичните формирования на Съвместното командване на силите, чрез националната икономика или внос, при спазване на националното законодателство и процедурите на НАТО и ЕС.

84. При операции в съюзен или коалиционен формат, извън територията на страната, дейностите от втора и трета линия на логистично осигуряване на националните сили се осъществява от национален поддържащ елемент (НПЕ).

3.2. Логистично осигуряване на театъра при съюзни и коалиционни операции.

85. В тази точка са разглеждат елементите за логистично осигуряване на ниво театър, при операции в съюзен и коалиционен формат. Описани са организацията, ролята и мястото на националната логистика в общата система за осигуряване на театъра - фиг.1.

86. Логистичното осигуряване на ниво театър на операцията (трета линия на логистично осигуряване) по принцип използва определените национални сили и средства, поддръжка от страната домакин (ПСД) или търговски опции за осигуряване и многонационалната логистична поддръжка чрез оптимално използване на ресурсите. При съюзни операции управлението и координацията на това осигуряване се осъществява от командира от НАТО/ЕС.

87. *Зона за съвместна логистична поддръжка (осигуряване)* е зона, в която са разположени основните сили и средства за логистично осигуряване на ниво театър на операцията.

88. При операции на НАТО зоната за съвместна логистична поддръжка (ЗСЛП)⁸ е в пълномощията на командира на Групата за съвместна логистична поддръжка (ГСЛП - JLSG), където функциите на логистиката на театъра са консолидирани в логистични зони и райони. Функционално обособените логистичните райони може да бъдат: летища /пристанища за стоварване (APOD/SPOD), предварителни/предни райони за логистична поддръжка (ALSS/FLS), логистична база на театъра и други.

89. *Група за съвместна логистична поддръжка (ГСЛП - JLSG).* ГСЛП е структура на НАТО за осъществяване на логистичната поддръжка на ниво театър на операцията. Тя е непосредствено подчинена на командира на съвместните сили и се състои от три елемента:

- Щабен елемент от състава на Съвместното командване на силите (JFC);

⁸ При операции на НАТО - „Joint Logistic Support Area“ (JLSA)

- Щаб на ГСЛП (JLSG HQ). Формира се на базата на Щабния елемент, към който се придава личен състав от нациите или структури на НАТО.

- Спомагателни/изпълнителни формирования и структури. Те включват всички ресурси, придадени на командира на ГСЛП. Това са структури и логистични формирования на театъра на операцията, които осигуряват транспорта, снабдяването, придвижването, поддръжката на инфраструктурата и други.

90. ГСЛП организира „Логистична база на театъра“ (TLB). Това е район в ЗСЛП (JLSA) за дислоциране на силите и средствата на ГСЛП („логистични формирования на театъра на операцията“) и когато е необходимо - за разпределение на стоките, предназначени за НПЕ. В тази база по принцип се разполагат националните поддържащи елементи, или част от тях.

91. Логистичното осигуряване на националните сили при участие в операции в съюзен и коалиционен формат се планира организира и осъществява на трите нива на управление:

- **Логистично осигуряване на стратегическо ниво** – осъществява се от логистичните органи от Министерство на отбраната и националното стопанство, а също складове, ремонтни и органи на централното подчинение, независимо, че те може да бъдат в подчинение на органите за управление на оперативното ниво, разположени на територията на страната.

- **Логистично осигуряване на оперативно ниво** – осъществява се от органите за управление на логистичното осигуряване (отделите) към щабове на Съвместното командване на силите, видовете въоръжени сили и подчинените им формирования, отговарящи за осигуряването на войските.

- **Логистично осигуряване на тактическо ниво** - осъществява се от логистичните структури на формированията.

92. При операции извън територията на страната, поради тяхната специфика (отдалеченост от националната територия, коалиционния характер, липса на ясно изразена предна и тилна зона и други) се налага формиране и използване на национален поддържащ елемент (НПЕ), свързващ логистичното осигуряване на стратегическо и тактическо ниво.

93. НПЕ е национална организационна структура или формирование, предназначено за осигуряване предимно на национални сили, които са част от съюзни/коалиционни (НАТО, ЕС и други). Той се разполага в ЗСЛП, или в близост до зоната на съвместните операции. При висока степен на риск, НПЕ може да бъде разположен и в съседна държава.

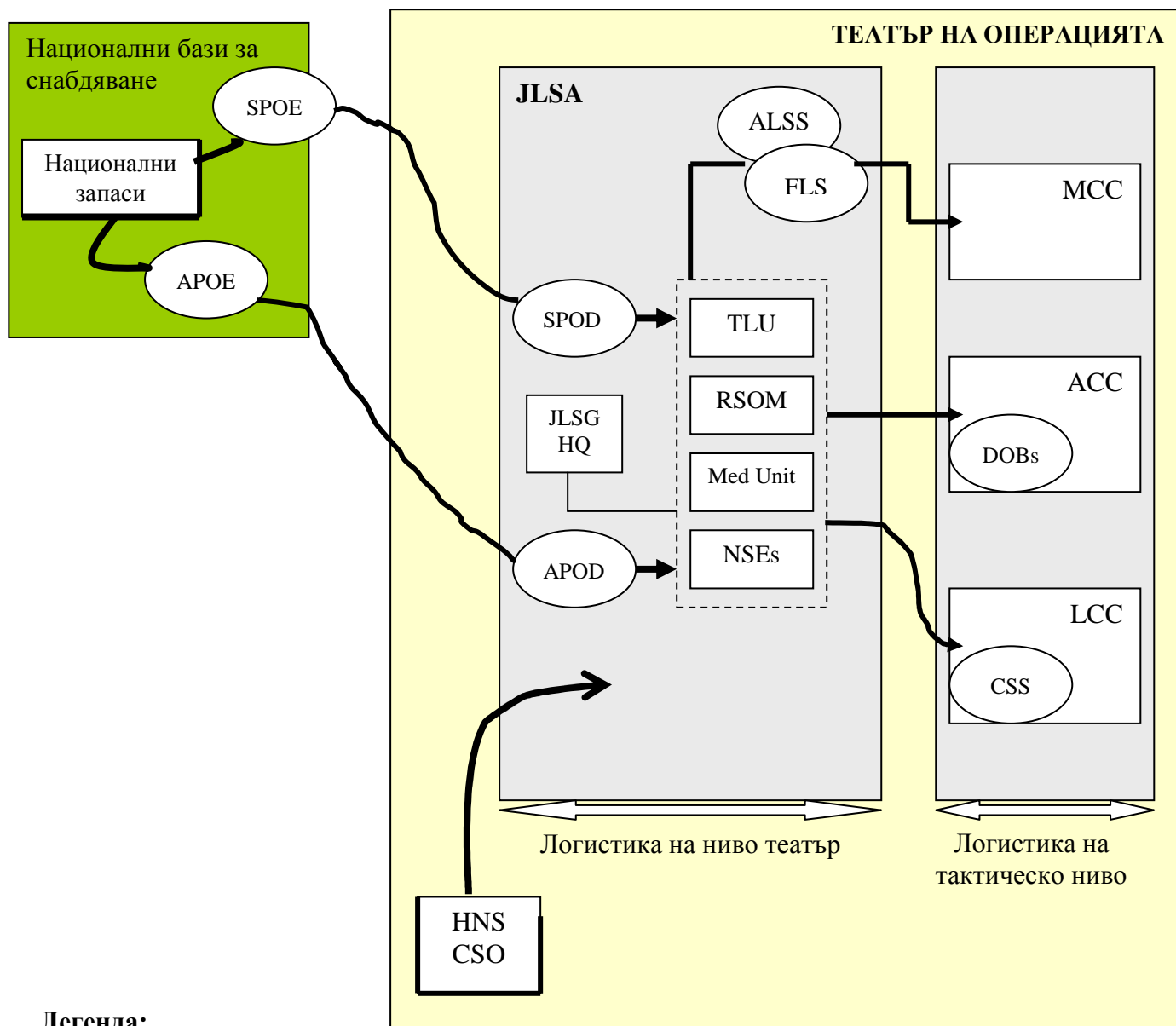
94. За по-добро управление и осъществяване на логистичното осигуряване, в зависимост от конкретните условия на операцията, НПЕ може да бъде разделен на две части - „НПЕ преден” и „НПЕ тилов”. Примерна схема на разполагането на НПЕ по линии на логистично осигуряване е показана на фиг.2.

95. НПЕ е под оперативно управление на командващия на операцията, а способностите и ресурсите на формирането са под национален контрол.

96. Управлението на логистичното осигуряване на националните сили (контингента) в зоната на операцията се осъществява от националния командир, чрез командира на НПЕ.

97. За осъществяване на координация на логистичното осигуряване в ЗСЛП, НПЕ осигурява офицер за връзка и координация с ГСЛП/ МСЛЦ. За осигуряване на ефективна интеграция, офицерът за връзка ползва автоматизираната информационна система и процедурите на НАТО, а така също и националните такива.

98. Взаимодействието с щаба на ГСЛП или друга структура за управление от НАТО/ЕС, се договаря и установява за всяка операция в процеса на нейното планиране на основата на споразумения и делегирани правомощия.

Легенда:

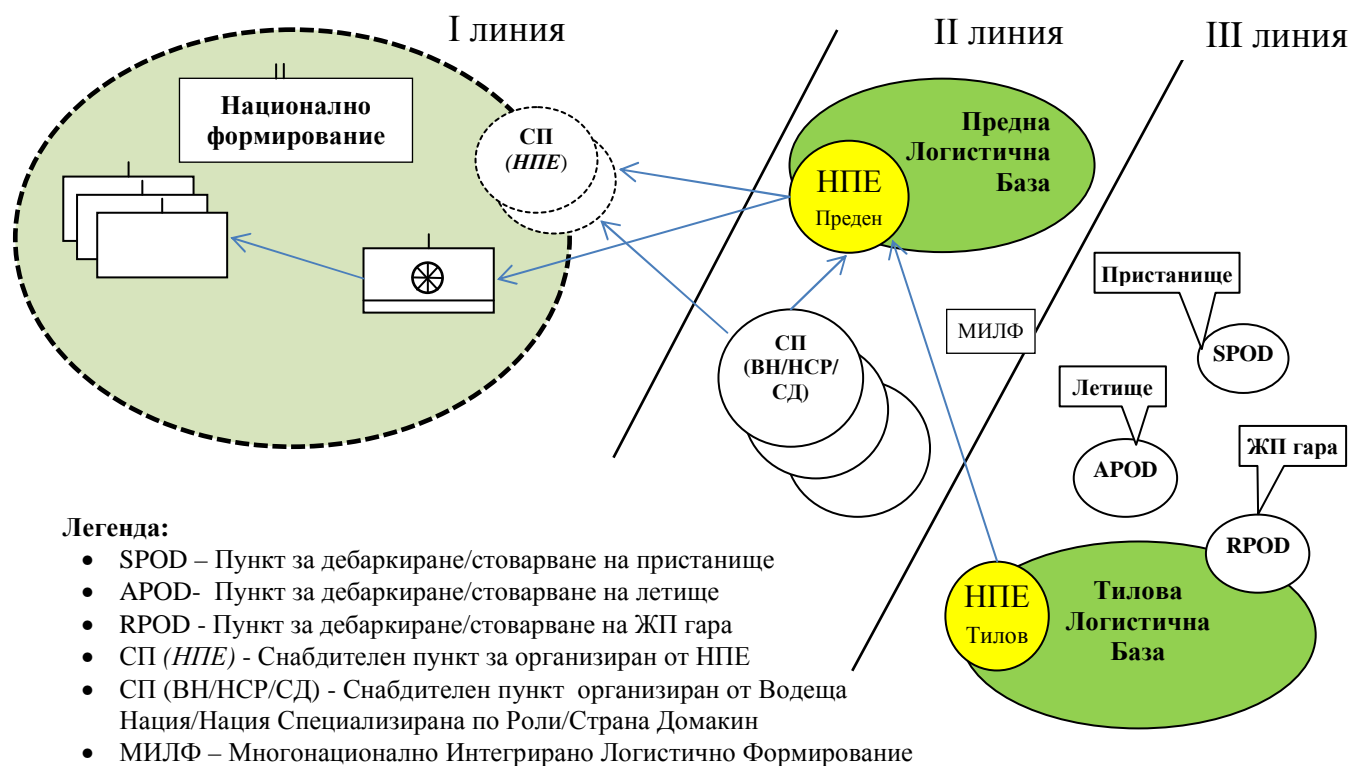
- АРОЕ/АРОД – Летище (пункт) за товарене / стоварване
- СРОЕ/СРОД – Морско пристанище (пункт) за товарене / стоварване
- ТЛУ – Логистично формирование на театъра на операцията
- РСОМ – Военно формирование за приемане, настаняване и по-нататъшно придвижване
- ТЛБ – Логистична база на театъра
- ННС – Поддръжка от страната домакин
- ССО – Поддръжка чрез договаряне
- АЛСС – Предварителен район за логистична поддръжка
- ФЛС – Преден район за логистична поддръжка
- ДОБ – База на тактическо ниво във военновъздушния компонент
- ССС – Логистично формирование на тактическо ниво в сухопътния компонент
- МСС – Компонентно командване на ВМС
- АСС – Компонентно командване на ВВС
- ЛСС – Компонентно командване на СВ
- ЖЛСА - Зона за съвместна логистична поддръжка
- НСЕс – Национален (и) поддържащ елемент (НПЕ)

Фиг.1

99. Основните функции на НПЕ са:

- осъществяване на логистично осигуряване от II и III линии (Фиг.2);
- координация на осигуряването на националните сили в рамките на многонационалната логистика;
- изготвяне на логистични доклади и координация по логистичното осигуряване с многонационалното командване, с цел осигуряване на непрекъснатост на съвместните действия в зоната на операцията.

100. При участие в Силите за отговор на НАТО (NRF), НПЕ е под логистично управление (LOGCON⁹) на командира на НАТО чрез ГСЛП (JLSG HQ).

Фиг.2

⁹ Логистично управление "Logistics Control (LOGCON)": Правомощията делегирани на командира от НАТО/ЕС над логистичните формирования и структури в зоната на съвместните операции (JOA), включително НПЕ, които му дават право да синхронизира, приоритизира и интегрира логистичните им функции и дейности за изпълнение на мисията на театъра. Това не му дава права върху националните ресурси съхранявани от НПЕ, освен ако това не е договорено при прехвърляне на правомощията (Transfer of Authority) или в съответствие с принципите и политиките на НАТО за логистика. (ACO DIRECTIVE (AD) 80-96 /10 May 2010 NRF, EUMS 3853/04 April 2011).

101. Командирът на НПЕ организира логистичното осигуряване на II и III линии (фиг. 2), като осъществява координация с изградените структури за логистична поддръжка (осигуряване) на театъра (MJLC/JLSG).

102. Използването на многонационалната логистика е средство, чрез което в зависимост от оперативните изисквания и конкретната ситуация, може да се подобри ефективността на логистичното осигуряване. Използването на многонационалните логистични решения не трябва да бъде самоцел. Въпреки това, потенциалните ползи от редуцирането на националната логистика (НПЕ) и ефективно използване на ресурсите са важни фактори за намаляване на разходите. Всички нации участващи в операцията следва да преценят предимствата и ограниченията и да определят до каква степен да използват многонационалните логистични подходи за осигуряване на собствените сили. Формите за многонационална логистика са разгледани в Глава 4.

3.3. Логистично осигуряване на съвместни операции.

103. Логистичното осигуряване по време на съвместни операции се заключава в организирането и осъществяването на комплекс от мероприятия по осигуряване на формированията от видовете въоръжени сили, родовете и специалните войски от собствените им логистични органи и формирования и такива в подчинение на Съвместното командване на силите. Това налага изграждане на единна система за логистично осигуряване на операцията.

104. **Съвместна логистика.** Представлява координирано използване, синхронизация и споделяне на ресурси и/или логистични способности на два или повече вида въоръжени сили и/или логистични формирования на централно подчинение.

105. Организацията на логистичното осигуряване на войските и силите в съвместни операции трябва да бъде гъвкава и да позволява пълноценно използване на логистичните сили и средства, включително на отделните видове въоръжени сили в интерес на силите като цяло.

106. Съвместността при логистичното осигуряване се поддържа до възможното най-ниско структурно ниво. Това налага определянето на териториални зони за отговорност на логистичните структури на оперативно ниво, в които да осигуряват съвместните сили. На тактическо ниво елементите за осигуряване съсредоточават дейността си върху осигуряването на отделните формирования.

107. За водене на операцията в Съвместното командване на силите се развърщат Съвместен оперативен център (СОЦ) и Център за управление на логистичното осигуряване (ЦУЛО). ЦУЛО осигурява

необходимата информация за планиране, управление и контрол на дейностите, свързани с логистичното осигуряване на формированията участващи в операцията.

108. При съвместни операции формирования от един компонент (сухопътен, военновъздушен, военноморски) могат да бъдат разположени в зоната за отговорност на формирования от друг компонент. В зависимост от условията и способностите е възможно логистични формирования от даден компонент да изпълняват задачи по осигуряването на такива от друг компонент. При необходимост се създават съвместни формирования за логистично осигуряване (модули).

109. За извършването на специфични за вида въоръжени сили логистични дейности, отговорност носят собствените им логистични органи и структури.

110. Снабдяването на войските се извършва от създадените за операцията структури (групировки) за логистично осигуряване в съответствие с делегираните им функции по линии на логистично осигуряване.

111. Капиталните ремонти (ремонт III степен и базов ремонт) на въоръжение и техника, самолети, кораби, специална бойна техника и специализирани машини се извършва в заводски условия. Текущите ремонти се извършват от ремонтните органи на формированията, участващи в операцията и тези на видовете въоръжени сили по агрегатния способ.

112. Придвижването и транспортирането - може да включва целия спектър от дейности, ресурси, инфраструктура, съоръжения и оборудване, необходими за развърщането, логистичното осигуряване и предислокацията на формированията от състава на съвместните сили при провеждане на операциите. За осъществяване на придвижването и транспортирането се използват всички видове транспорт, като изборът се прави в зависимост от приоритетите, възможностите, сроковете за изпълнение и изискванията за икономичност и ефективност.

113. Формированията от видовете въоръжени сили, участващи в съвместните операции, осигуряват медицинско обслужване на собствените си сили в обема на медицинска помощ Роля 1. Роля 2 в зоната за съвместни операции и усиление на Роля 1 с хирургични екипи за животоспасяваща хирургия се осъществява от Военномедицинска академия (ВМА). Евакуацията към мирновременните болници от състава на ВМА или други граждански лечебни заведения, оказващи медицинска помощ в обема на Роля 3 и Роля 4, се координира от Съвместното командване на силите и се

осъществява със сили и средства на специализираните за евакуация военни формирования от състава на ВМА (виж т.6.4.).

3.4. Логистично осигуряване на операции на Сухопътните войски.

3.4.1. Система за логистично осигуряване на Сухопътните войски.

114. Логистичното осигуряване на Сухопътните войски (СВ) се заключава в организирането и осъществяването на комплекс от мероприятия във всички области на логистиката.

115. Органите за управление са обособени на оперативно и тактическо ниво. На оперативно ниво, в щаба на СВ обособен отдел "Логистика", а на тактическо ниво - отделения "Логистика" в бригадите/полковете, и секции за логистично осигуряване в батальоните.

116. Формированията за логистично осигуряване са сведени във формирования под оперативното командване и управление на командира на СВ (формирования на оперативно ниво), и такива от състава на тактическите общовойскови формирования и тези от родовете и специалните войски. Това са батальоните за логистично осигуряване - в механизирани бригади и ротите за логистично осигуряване в полковете/батальоните.

117. В зависимост от задачите и условията на операцията, може да бъдат формирани логистични модули с различен състав.

118. Логистичните формирования под оперативното командване и управление на командира на СВ са мобилни и стационарни.

119. Мобилните формирования на оперативно ниво изграждат и поддържат способности за:

- съхранение на запаси и подвоз на материални средства от разтоварни гари, места за среща, бази, складови райони на бригада „Логистика” до батальоните за логистично осигуряване на бригадите;

- извършване на текущ и среден ремонт на въоръжение и текущ ремонт I и II степен на техниката;

- евакуация на повреденото въоръжение и техника от пунктовете за повредени въоръжение и техника на бригадите до основния си район и до ремонтните формирования на бригада „Логистика”.

- формиране на логистични модули за осъществяване на логистичното осигуряване на отделни направления - до 3 бр. в зависимост от условията на операцията.

120. Стационарните формирования са предназначени за извършване на техническо обслужване и ремонт на въоръжение и техника, изработване на нестандартно оборудване, проверка,

освидетелстване и зареждане на противопожарни средства и бутилки с високо налягане.

121. Батальоните /ротите/ за логистично осигуряване са формирания от състава на бригадите /полковете/ и батальоните. Изграждането и поддържането на способностите се осъществява в рамките на бойното формирание /формированието за бойна поддръжка. Тези формирания трябва да притежават следните основни логистични способности:

- логистично осигуряване на щабовете и личния състав - настаняване, хранене, битово осигуряване и други административни и полеви услуги;

- поддържане на необходимите запаси от материални ресурси, тяхното разпределение и доставка (за 3 денонощия на ниво бригада/полк).

- техническа поддръжка на въоръжението, техниката и имуществата;

- текущ ремонт на въоръжението и ремонт I-ва степен на техниката.

- поддръжка на инфраструктурата;

122. Количеството на запасите от материални ресурси се определя в стандартни/бойни дневни норми за снабдяване (СДНС/БДНС), (SDOS/CDOS) – виж т.6.2.3.

123. Към началото на операцията формиранията се окомплектоват с материални ресурси от всички класове за 30 дни, които са разпределени както следва:

- на ниво бригада - за 7 (седем) дни автономни действия: 4 дни в бойните формирания и 3 дни в батальона за логистично осигуряване;

- останалите запаси - за 23 дни се съхраняват в базите/складовете на бригада “Логистика” или в полка за логистично осигуряване, а при операции извън територията на страната – в НПЕ. При по-малки формирания част от запасите може да се съхраняват в логистичен модул, придаден за непосредствено логистично осигуряване.

124. За декларираните формирания, в складовете на Сухопътните войски се съхраняват войскови запаси за логистична готовност. В зависимост от категорията на готовност, част от запасите може да бъдат подготвени за товарене (подредени в пакети, палети и контейнери), а за останалите се разработват подробни разчети за натоварване. Всички запаси трябва да бъдат мобилни.

3.4.2. Логистично осигуряване на формированията от Сухопътните войски в операции на територията на страната.

125. При участие в операции при мисия „Отбрана“, на територията на Република България, формированията от Сухопътните войски следва да са осигурени в логистично отношение и да притежават висока мобилност за изпълнение на задачите. Целта на логистичното осигуряване е създаването и поддържането на бойния потенциал и бойната готовност. Това се постига чрез своевременното попълване на запасите от материални ресурси от класовете на снабдяване¹⁰, поддържането на въоръжението и техниката в състояние на постоянна бойна готовност и своевременното евакуиране, ремонт и връщането им в строя в хода на бойните действия. От изключително значение се явява медицинското осигуряване, административните и полеви услуги.

126. Основните усилия на органите за логистично осигуряване са насочени за осигуряване на прегрупирането на формированията и създаване на необходимата организация на логистиката по време на операцията.

127. Нивото на запасите за операцията се определя в етапа на планиране, като най-общите изисквания са за осигуряване на 30 дневни запаси в етапа на развързване. Разчетната единица за запасите за дадена операция е бойната дневна норма за снабдяване (БДНС) /Combat day of Supply – CDOS/ – виж т. 6.2.

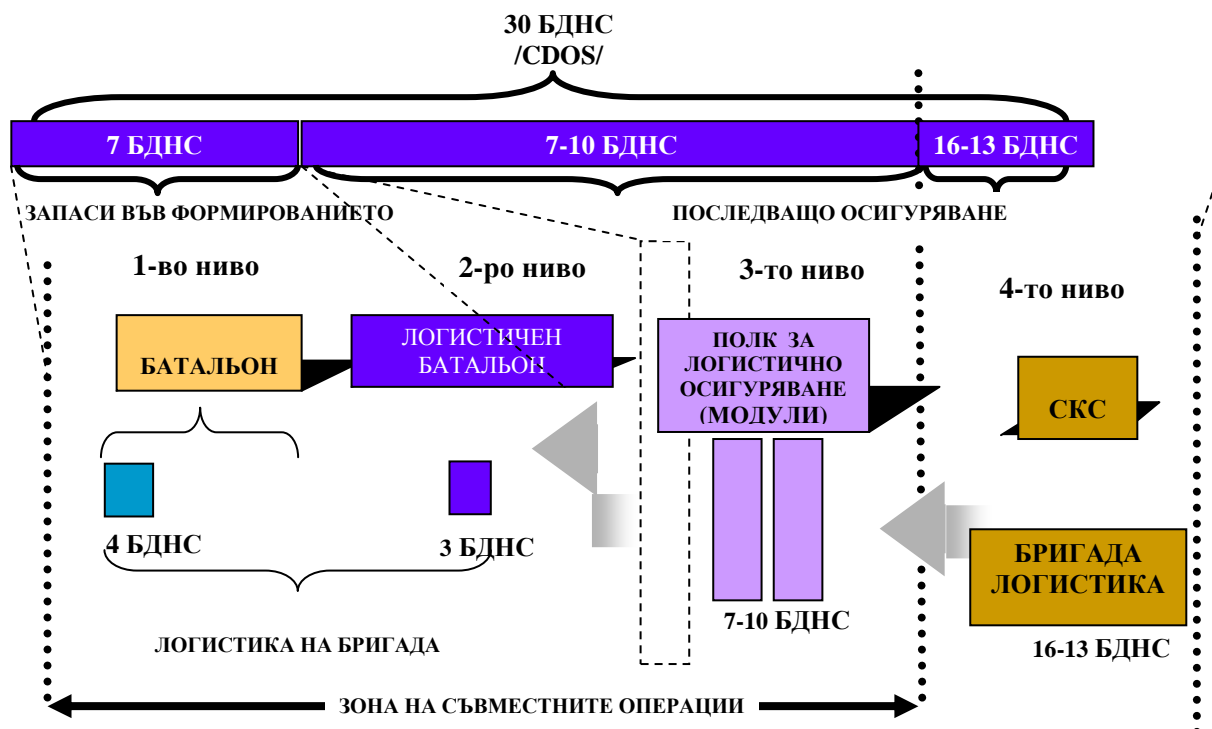
128. Ешелонирането на запасите е в зависимост от конкретните условия. Вариант за разпределение на 30 дневните запаси е показан на фиг.3.

129. Снабдяването е основна логистична дейност за поддържане на запасите от материални ресурси в заповяданите норми и осигуряване на разхода от тях. То може да бъде осъществено по един от следните способи: “Push”- “подвоз от себе си”; “Pull”- “подвоз към себе си”; или комбинация от двата. (виж т. 6.2.3.). В повечето случаи формированията ще попълват запасите от материални ресурси със собствен транспорт от формированията за логистично осигуряване на бригадата (полка). По този начин се избягва претоварването на материални ресурси от бригаден (полкови) на батальонен транспорт.

130. Подвозът на материалните ресурси се организира със собствени сили и средства. При възникнала необходимост от допълнителни транспортни потребности за доставка на материални ресурси се извършва чрез заявки по команден ред.

¹⁰ Снабдяването с материални ресурси във въоръжените сили на Република България се осъществява по пет-класната система за снабдяване, възприета в НАТО. (виж т.6.2.1.)

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА 30 ДНЕВНИТЕ ЗАПАСИ (ВАРИАНТ)

Фиг.3

131. Поддръжката на въоръжението и техниката се извършва по линии на логистично осигуряване, като при необходимост висшестоящото ниво формира и изпраща мобилни екипи за ремонт на място. Ремонтът по време на операция, особено във формированията на тактическо ниво, се извършва по агрегатно-възловия способ (виж т. 6.3.).

132. Медицинското осигуряване се планира и организира по роли и линии за логистично осигуряване. Ешелонирането на медицинските сили и средства в зоната на операцията се определя в зависимост от конкретните условия, като се търси баланса между способности за първа помощ, лечение и евакуация и мобилност. При планиране на медицинските способности се следва принципа на „златния час“ за оказване на хирургична помощ. (виж т.6.4).

133. Поради вероятния коалиционен характер на операциите, логистичното осигуряване ще включва и някои дейности в рамките на поддръжката от страната домакин, свързани с приемането, разполагането и по-нататъшното придвижване на съюзнически сили, което включва:

- осигуряване на формирования за товаро-разтоварни дейности на определените летища и пристанища;

- осигуряване на необходимата инфраструктура за приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и съюзнически сили (виж т. 7.4.).

- транспортиране на формирования на съюзническите сили - личен състав, въоръжение, техника, материални средства и оборудване до районите за съсредоточаване и крайната им дестинация;

- логистично осигуряване в района за съсредоточаване;

- оказване на съдействие при контрола на придвижването на формирования по линиите за комуникации;

- снабдяване с материални ресурси и предоставяне на медицински услуги.

134. Някои от дейностите по осигуряване на съюзническите войски, като контрол на придвижването, част от товаро-разтоварните дейности и други ще бъдат осигурени в рамките на съвместната логистика (от Съвместното командване на силите чрез бригада "Логистика).

135. Логистичното осигуряване на формированията от Сухопътните войски при провеждане на мисия "Принос към националната сигурност в мирно време", се осъществява в съответствие с изградената система за логистично осигуряване в мирно време.

136. За осигуряване на формированията, се използват:

- формирования за логистично осигуряване от състава на силите, определени за участие в операцията;

- логистичните формирования от Сухопътните войски;

- медицинските пунктове на военните формирования и ВМА.

3.4.3. Логистично осигуряване формированията от Сухопътните войски при участие в операции извън територията на страната.

137. Логистичното осигуряване на формированията от Сухопътните войски при участие в операции извън територията на страната се изгражда на базата на следните принципи:

- логистична самостоятелност на националните сили минимум за 30 дни;

- използване на НПЕ за осъществяване на взаимодействие между стратегическото и оперативното нива на логистика и осигуряване на втора и трета линии за логистично осигуряване (виж т. 3.2.);

- използване в максимална степен на многонационалните логистични подходи и поддръжката от страната домакин за постигане на ефективно логистично осигуряване;

138. Придвижването до пунктовете за товарене (пристанища/летища - SPOE/APOE) на територията на страната се осъществява по комбиниран способ, като колесната техника извършва марш на собствен ход, а верижната техника и тежката материална част се транспортират с железопътен или автомобилен транспорт. Организирането на граничните и митнически процедури се реализира от формированията за контрол на придвижването от състава на Съвместното командване на силите.

139. Осигуряването на стратегически транспорт за развърщане на формированията е национална отговорност.

140. Придвижването на формированията в зоната на операцията се осъществява в съответствие с възможностите, предоставени от страната домакин, в рамките на логистиката на театъра, а в редки случаи с национални сили и средства. Най-често използвания вътрешен транспорт е железопътния.

141. За логистично осигуряване на конкретна операция се планират и създават войскови запаси, осигуряващи способност за водене на продължителни бойни действия, като се спазва изискването на НАТО за осигуряване на 30 дневни запаси в етапа на развърщане (виж т. 6.2.3.).

142. Ешелонирането на запасите става по линии на логистично осигуряване, като формированията от 1-ва линия (ниво батальон/батальонна бойна група) е необходимо да се развърнат комплектувани със запаси от всички класове материални средства за минимум за 3-4 дни. На втора и трета линия в НПЕ се съхраняват допълнително запаси за още 26-27 дни.

143. Поддръжката на въоръжението и техниката се извършва по линии на логистично осигуряване, като при необходимост старшото ниво формира и изпраща мобилни екипи за ремонт на място. Ремонтът по време на операция, особено във формированията на тактическо ниво, се извършва по агрегатно-възловия способ. При възможност, ремонтът от втора и трета линия се организира чрез двустранни договорености и/или в рамките на многонационалната логистика.

144. Настаняването, храненето, битовото осигуряване и голяма част от полевите услуги при възможност се организират чрез многонационални логистични подходи и договори.

145. Медицинското осигуряване (поддръжка) на националните сили при съюзни операции се планира и осъществява в съответствие с принципите и политиката на НАТО за медицинското осигуряване, указани в МС 326/2, съвместните съюзни публикации на НАТО/ЕС, стандартизационните споразумения по медицинско осигуряване и националната нормативна уредба.

146. Формированията до ниво батальон осигуряват медицинска помощ Роля 1, с цел стабилизиране на ранените и болните, и подготовката им за евакуация за оказване на медицинска помощ Роля 2 и Роля 3 от медицинските формирования на коалиционните партньори. Медицинските формирования се комплектуват на смесен принцип – медицинският състав е от щата на ВМА, а немедицинският състав, средствата за евакуация, общовойсковата техника и имущество – от състава на войсковата единица.

147. Осигуряването на последващи евакуация и лечение (Роля 2 и Роля 3) от медицинските формирования на коалиционните партньори обикновено се договарят в рамките на многонационалната логистика. При невъзможност за операцията се изпращат полеви медицински формирования (модули, екипи за усиление на Роля 1, Роля 2, мобилизационна полева болница - Роля 3), които се формират от ВМА и влизат в състава на НПЕ (виж т.6.4.).

3.5. Логистично осигуряване на операции на Военновъздушните сили (ВВС).

148. Логистичното осигуряване във ВВС се осъществява в две основни направления: осигуряване на авиационните формирования и осигуряване на формированията на зенитно-ракетни войски (ЗРВ) и радиотехнически войски (РТВ).

149. Специфичните дейности по логистичното осигуряване на авиационните формирования се подразделят на:

- техническа поддръжка и осигуряване на летателните средства;
- инженерно-летищно и летищно-техническо осигуряване.

150. Изискванията за развитие на способностите, породени от тенденциите в развитието на средата за сигурност, налагат създаването на мобилни логистични модули с готовност за кратковременна реакция и покриване на целия спектър от логистични дейности. Тези модули може да извършват следните дейности: обслужване на летища; обработка и зареждане с ГСМ; обработка на стоки и товаро-разтоварни дейности, включително зареждане с боеприпаси и ракети; медицинско осигуряване (Роля 1/1+); настаняване, хранене, битово и военно-инженерно осигуряване.

151. При участие в съюзни операции на НАТО/ЕС, концепцията за логистично осигуряване се базира на правилото, че участващите нации развърщат своите сили с логистични способности, включително запаси, достатъчни за началото на операцията с установени планове и/или споразумения за осигуряване по време на операцията. Нивото на развърнатата национална логистика ще зависи от наличната ПСД, поддръжката от водещата нация, нацията специализирана по роли,

осигуряване и кооперираните в дейностите, регламентирани със споразумения/договори.

152. Използването на Взаимно обслужване на летателните средства (Aircraft Cross Servicing - ACS) и Попътни бази/Резервни летища (En-route Bases - ERBs) са важни мултипликатори на способности, които може да бъдат използвани за по-голяма гъвкавост на логистичното осигуряване с цел преодоляване на ограниченията на обсега на действие на авиацията и увеличаване броя на излитанията.

153. Взаимното обслужване на летателните средства има за цел възстановяване на летателни способности чрез взаимни услуги. Този начин на обслужване се осъществява на две нива:

- "Ниво А" - обслужване на оръжейните системи, зареждане с гориво и попълване със специални течности и газове;

- "Ниво Б" - извършване на пълно обслужване, зареждане с боеприпаси, диполни отражатели, топлинни капани и видео ленти. Включва и обработката на заснетия материал от предходната мисия.

154. Запасните (резервните) летища са разположени на стратегически места с цел дозареждане и/или указване на техническа помощ на летателни апарати при необходимост.

155. Най-важните специфични фактори, влияещи на планирането на логистичното осигуряване на операции на ВВС са: параметри на пистата; места за паркиране на летателни средства; навигационни средства; съоръжения за трафик контрол на въздушното пространство; летищни светлинни средства за приземяване; укрития/хангари; авиационно и наземно оборудване, ремонт на полосите (Airfield Damage Repair - ADR); противовъздушна отбрана; комуникационно-информационни системи; метеорологично осигуряване; планиране на полетите; съхранение и разпределение на авиационни горива, въоръжение и извън габаритно оборудване; възможности за обслужване и ремонт на летателните средства; възможности за почистване на авиационните писти (включително. от сняг); възможности за хранене с електроенергия; съоръжения за обработка против обледеняване на летателните средства и други.

156. Един от критичните аспекти на снабдяването с материални средства е определянето на изискванията за горивата и смазочните материали (ГСМ) за самолети и вертолети, поради тяхното голямо разнообразие, конфигурация и типа на задачите при различните фази на операцията. Решаването на тези проблеми изисква коопериране на усилията, като страната определя изискванията на най-ранен етап на оперативното планиране. При необходимост се осигуряват мобилни тактически формирования и средства за зареждане с ГСМ.

157. Друг критичен аспект е развърщането, складирането, подготовката и зареждането на авиационни ракети и боеприпаси. При

планирането трябва да бъдат отчетени редица особености, свързани с теглото, размерите, изисквания за транспортиране и съхранение, оборудване за подготовка и зареждане и др.

158. **Многонационални логистични пакети за BBC** (Multinational Logistics Packages - MLP). Целта на Многонационалните логистични пакети (МЛП) е развитие и интегриране на логистичните способности, определени за мисията. Изискванията за МЛП трябва да бъдат координирани на ниво компонент или в рамките на театъра за оптимизиране на наличните логистични ресурси, осигурявайки всички необходими логистични способности без дублиране.

159. **Национален поддържащ модул за BBC** (National Support Module - NSM). В определени случаи, нациите осигуряват Национални поддържащи модули (НПМ) с цел постигане на необходимите логистични способности. НПМ изпълняват дейностите на втора линия за логистично осигуряване и може да бъдат и съставни елементи за организиране на „Многонационални логистични пакети“.

160. Поддръжката на летателните средства от формированията от BBC (с изключение на хеликоптери и самолети с малко/много малко разстояние за излитане и кацане) е обикновено в рамките на националните бази, тъй като изисква по-сложна инфраструктура и апаратура.

161. Подготовката на летателните средства, поддръжката, наземното оборудване, помещенията за изпитване, уникалността на резервните части както и отговорността, свързана с безопасността на полетите са национална отговорност. Освен това национална отговорност остават и другите активни средства за противовъздушна отбрана (зенитно-ракетните комплекси), както и средствата за радиолокационно наблюдение (радиолокационните станции). Използването на многонационални решения изисква постигане на оперативна и техническа съвместимост за изпълнение на тези дейности.

162. Спецификата на логистичното осигуряване на формированията на зенитно-ракетни войски (ЗРВ) налага въвеждането на специално - техническото осигуряване като вид осигуряване на ЗРВ. Специално - техническото осигуряване обхваща дейностите по поддръжка на зенитно-ракетното въоръжение, осигуряването със зенитни управляеми ракети и включва: техническо, ракетно-техническо и метрологично осигуряване.

163. Ремонтът на авиационна, зенитно-ракетна и радиолокационна техника е комплекс от дейности за възстановяване изправността или работоспособността и ресурса на техниката и на съставните ѝ части.

164. Ремонтът може да бъде планов или ремонт по техническо състояние. Плановият ремонт е ремонт, изпълняван с периодичност и

в обем, установен в експлоатационната документация (по време или по наработени часове, независимо от техническото състояние на техниката към момента на началото на ремонта).

165. Ремонтът по техническо състояние е ремонт, изпълняван при наличие на повреди. Обемът на този ремонт се определя от техническото състояние на техниката.

166. По обем, ремонтът се подразделя на основен (капитален), среден (профилактичен), текущ и малък (виж т.6.4.).

167. По мястото на изпълнение, ремонтът се подразделя на:

- заводски - ремонт, изпълняван в ремонтни предприятия и/или производителите на съответния тип техника;

- войскови - ремонт, изпълняван във военните формирования (като правило малък и текущ ремонт).

168. Като правило страната домакин предоставя работни помещения и помещенията за разполагане на летателните апарати. В случаите, когато това е невъзможно, трябва да осигури преносими хангари и подходящи помещения за съхранение на инструмента и резервните части.

3.6. Логистично осигуряване на операции на Военноморските сили (ВМС).

169. Логистичното осигуряване на операциите на ВМС е логистично осигуряване на брега и логистично осигуряване на море.

170. Логистичното осигуряване на брега обхваща всички логистични дейности за осигуряване на силите, докато логистично осигуряване на море се ограничава само до възможностите на логистичните сили и средства, намиращи се на плавателните съдове. Организацията и управлението на осигуряването изисква добра координация, като логистиката на брега трябва да осигурява потребностите на силите на море.

171. За планиране и управление на логистичното осигуряване на ВМС в съвместни операции се създават: „Група за логистична поддръжка” и „Център за управление на логистичната поддръжка”.

172. Организацията на логистичното осигуряване на отделни кораби, участващи в операции се координира от оперативна група от Командването на ВМС.

173. Предварителната логистична подготовка и създаването на необходимата за операцията автономност се извършва от щатните логистичните органи на ВМС и тези в подчинение на Съвместното командване на силите. Участващите сили се осигуряват с материални ресурси от всички класове на снабдяване, необходими за провеждане на операцията. За материални ресурси, при които потребността за операцията превишава възможностите за запасяване на корабите,

същите се осигуряват в рамките на автономността на корабите и се планира и организира допълнително осигуряване по време на операцията. В хода на операцията в зависимост от района за действие на силите, логистичното осигуряване се извършва в пристанищни условия, а при наличие на съвместима техника, снабдяването и поддръжката може да се извършва и на море. На море се извършва предимно дозареждане с ГСМ и приемане на леки товари.

174. При участие в многонационални операции в отдалечени морски райони се използват логистични услуги и пристанищно осигуряване от: съюзни агенции за поддръжка и снабдяване; страната домакин, водеща нация, нация специалист в дадена област, многонационални интегрирани логистични единици, както и споделени поддържащи задължения.

175. Необходимите технически прегледи и ремонти по време на предварителната подготовка се извършват от ремонтните органи на ВМС, ремонтни заводи и фирми. В хода на операцията ремонтите се извършват от личния състав на корабите на море или в пристанищни условия от щатните ремонтни органи на ВМС, ремонтни заводи и фирми.

176. Ремонтът на корабната техника във ВМС е навигационен, доков, текущ, среден, основен и аварийен ремонт.

177. Медицинското осигуряване по време на операцията се извършва с медицински органи на корабите и медицинските пунктове на военните формирования, в обема на медицинска помощ Роля-1.

Глава 4. Форми за многонационална логистика.

178. Формите за многонационална логистичната поддръжка, подробно описани в AJP-4.0 и AJP-4.9. Съгласно AJP-4.9 edition A (EDA) „Modes of multinational logistics support”, ключовите форми за многонационална логистика се отъждествяват със следните термини:

- Водеща нация в логистиката (ВНЛ) (Logistic Lead Nation-LLN);

- Нация, специализирана в определена логистична роля (НСОЛР) (Logistic Role Specialist Nation-RSN);

- Многонационално интегрирано логистично формирование (МИЛФ) (Multinational Integrated Logistic Unit-MILU);

- Многонационално логистично формирование (МЛФ) (/Multinational Logistic Unit-MLU);

- Поддръжка на операциите посредством договори (ПОПД) (Contractor Support to Operations-CSO).

179. Формите на многонационална логистична поддръжка може да бъдат групирани в четири основни групи:

- предварително планирана взаимна поддръжка;

- използване поддръжката от „Водеща нация“ (ВН) и/или Нация специализирана в определена логистична роля (НСОЛР);
- една или повече нации официално поемат да осигуряват всички или част от многонационалните сили под оперативното управление на командващия на Съвместните сили;
- една или повече нации поемат да осигуряват всички или част от Съвместните сили в дадена област посредством формиране на МИЛФ.

180. Предварително планираната взаимна поддръжка включва: ПСД; поддръжка на операциите посредством договори; споразумения за взаимна поддръжка и взаимно подпомагане между НПЕ, уредено двустранно или многостранно от НАТО и/или нациите.

181. **Водеща нация.** Една нация поема отговорността за логистичното осигуряване на съвместните сили. Обикновено водещата нация осигурява общите за нациите материални средства и услуги. В една операция на НАТО е възможно да бъде определена повече от една нация за осигуряване на доставки и услуги в определени функционални области на логистиката.

182. **Нация, специализирана в определена логистична роля.** Специализацията в определена роля представлява приемането от една страна на отговорностите по осигуряването и доставянето на специфични материални средства и/или услуги за част или за целия многонационален контингент (съвместни сили). Координирането на поддръжката осигурявана от НСОЛР се осъществява от командващия на Съвместните сили на НАТО, като възстановяването/компенсирането на финансовите средства се извършва в съответствие с многонационални споразумения за поддръжка или стандарти на НАТО¹¹. Договорът за определяне на нацията специализирана в определена логистична дейност трябва да включва ясни условия и параметри на предоставяната логистична поддръжка (осигуряване).

183. Нация специализирана в определена логистична роля осигурява първоначално финансиране и осъществява непосредствен контрол при реализиране на наличните финансови средства. В случай на необходимост може да преговаря и сключва договори за доставка на стоки и услуги¹².

184. **Многонационално интегрирано логистично формиране.** Многонационалното интегрирано логистично формиране (МИЛФ) се създава за конкретна операция. То се формира, когато между две или повече нации съществува съгласие за осигуряване на логистичната поддръжка на Съвместните сили. При формирането му

¹¹ STANAG 2034 NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance.

¹² Тези функции са регламентирани в Съюзна съвместна доктрина за логистика AJP-4(B) и "Видове многонационална логистична поддръжка" AJP-4.9 .

една нация осигурява ядрото или командната структура, около която се изгражда останалата част, чрез разширяване или допълване с формирания от други нации. Тази част е в състояние да осигурява така необходимата гъвкавост на логистичната поддръжка в театъра на мисията.

185. МИЛФ е предназначено да осъществява специфична логистична помощ там, където националните сили нямат тази възможност или да осигурява изпълнението на общия логистичен план. То е важен механизъм, с който някои държави могат да участват ефективно в контекста на общите усилия. Обикновено и по чисто практически причини минималната големина на такова логистично формирание не трябва да бъде по-малка от рота. Мисията и отговорностите на МИЛФ са същите, както и на националните логистични части, с което се постига оперативна съвместимост в максимална степен. Планирането и дейностите не се различават особено от тези, за които са обучавани отделните и елементи в своите страни.

186. Командирът на Многонационално интегрирано логистично формирание е под оперативно управление на командващия на Съвместните сили (JFC), което позволява на това формирание да функционира както в състава на многонационалните съвместни сили (МСОС), така и в състава на компонентно командване.

187. **Многонационално логистично формирание.** Разликата между Многонационално логистично формирание (МЛФ) и МИЛФ е, че МЛФ остава под национално командване и управление, а МИЛФ се подчинява на Командващия на Съвместните сили (под оперативно управление).

188. **Договаряне.** Договарянето е важна част от концепцията за многонационална логистична поддръжка и може да бъде използвано в широк спектър от оперативни сценарии. В операции по чл. 5 от Северноатлантическия договор¹³, процедурите по сключването на договори се улеснява при използването на ПСД. В случаите, когато в страната домакин не съществува легитимно правителство поддръжката може да се осъществява, чрез сключване на споразумения с местни доставчици. Възможностите за договаряне ще зависят от наличните материални средства в зоната и надеждността на търговските организации. Правните и оперативни възможности за използването на доставчици в зоната на операциите, които не са от страната домакин е необходимо да се разгледат още в самото начало на процеса на планиране.

¹³ виж Северноатлантически договор, ратифициран със закон, приет от 39-тото Народно събрание на 18.03.2004г.-ДВ бр.22 от 18.03.2004г., в сила от 29.03.2004г.

189. При провеждането на преговори за сключване на договори и споразумения е необходимо да се вземе под внимание и помощта, която може да бъде осигурена от Агенцията на НАТО за поддръжка (NATO Support Agency - NSPA). Тъй като нейните услуги се предоставят на база възстановяване на средствата, се налага при сключването на договори финансирани от Алианса да се съставят съответни споразумения за всяка операция на базата на меморандума за разбирателство.

190. С цел реализиране на значителни икономии и ограничаване на конкуренцията между страните се насърчава сключването на двустранни и многостранни споразумения между участващите страни, за закупуването на общи стоки и услуги. Договорите ще позволят изработването на групови споразумения в полза на формированията от НАТО. Координирането на горепосочените действия трябва да бъде осъществявано на възможно най-високото ниво.

191. **Споразумения за съвместна поддръжка - ССП** (Mutual Support Arrangements – MSA). В допълнение на концепциите за, поддръжка от страната домакин, договориране, специализация по роля и водеща нация, държавите могат да сключват двустранни или многостранни договори (споразумения) за гарантиране осигуряването на своите сили, при спазване на националното законодателство. Това е особено подходящо, когато участващите страни имат малък контингент, разположен съвместно със силите на друга страна, която има възможност да ги поддържа. Използването на общи структури, механизми и международни споразумения за поддръжка позволяват реализирането на значителни икономии при осигуряването на собствените сили и увеличава възможността за подобряване качеството на поддръжката. Целта е да се постигнат икономии, при минимални оперативни разходи и разходи по доставките. От друга страна тези споразумения водят до значително намаляване на националните сили и средствата за логистично осигуряване в зоната на операцията.

Глава 5. Планиране на логистичното осигуряване.

5.1. Общи положения.

192. Постигането на желаната стратегическа съгласуваност в планирането и провеждането на операциите изисква изграждане, от самото начало на процеса на планиране, на споделено всеобхватно разбиране на всички нива, за най-важните фактори на обстановката и постоянно поддържане на това разбиране през целия процес¹⁴.

¹⁴ NATO's Operational Planning Systems MC133/3

193. Целта на планирането на операциите е своевременно и ефикасно да се подготвят въоръжените сили на Република България за провеждане и участие в операции в отговор на текущи, развиващи се и/или непредвидени кризи. Планирането на операции се извършва на три нива: стратегическо, оперативно и тактическо.

194. Съществуват два вида планиране на операции - предварително планиране и планиране в отговор на криза.

195. Планирането на логистичното осигуряване е неразделна част от процеса на планиране на операциите. Ключови елементи на планирането на логистичното осигуряване са логистичните стандарти и доктрини (национални и на НАТО/ЕС). Те осигуряват обща база за националното планиране на логистичното осигуряване (отбранително и планиране на операции) в съответствие с това в НАТО/ЕС.

196. При съюзни операции логистичното планиране е колективно – НАТО и отделните нации (водещата роля е на НАТО/ЕС), като при съвместната работа се определят изискванията на нациите, недостига от сили и средства и способите за тяхното преодоляване чрез договори, споразумения и други. Изискването на Съюзната съвместна доктрина за логистика на НАТО е че нациите и НАТО трябва да осигурят, индивидуално или колективно необходимите логистични ресурси за поддръжка на войските, определени за НАТО, в мирно време, при криза и конфликти¹⁵.

197. Планирането на непрекъснато логистично осигуряване за периода на операцията е фокусирано за поддържане на достатъчно количество и качество на материалните ресурси (въоръжение, техника, екипировка и материални средства), чрез навременна доставка на стоки и услуги.

198. С цел гарантиране на своевременна подготовка, развръщане и непрекъснато логистично осигуряване на войските и силите в операции, в рамките на осигуряване на ресурсите за отбрана, се извършва планиране на стратегическата мобилност и планиране на запасите.

199. **Планиране на стратегическата мобилност.** Планирането на стратегическата мобилност определя изискванията за морските, сухопътните и въздушните средства, необходими за развръщане и поддържане на бойния потенциал на войските, включително и необходимите средства и инфраструктура за приемане и настаняване.

200. **Планиране на запасите.** Планирането на запасите от материални ресурси в рамките на планирането на отбраната се извършва в съответствие с нормативната уредба на страната, на базата на числения и бойния състав на въоръжените сили, включващ

¹⁵ AJP-4(B) – Chapter 3, Section I

въоръжението и техниката, необходими за изпълнение на задачите им, утвърдени в щатно-длъжностните разписания и ръководствата за окомплектоване с материални ресурси. Нормите за ешелониране на запасите от материални ресурси във въоръжените сили се регламентират с акт на министъра на отбраната.

201. Запасите се подразделят на „Запаси за военно положение” /„Запаси за логистична готовност”/, и „Запаси за положение на война” /„Запаси, осигуряващи способност за водене на продължителни бойни действия”/ с утежнени модифициращи фактори.

202. Планирането на запасите за формиранията определени за участие в операции на НАТО се извършва в съответствие с МС 55/4 „Политика на НАТО за логистична готовност и способност за водене на продължителни бойни действия“ (NATO Logistic Readiness and Sustainability Policy) и „Указания за планиране на запасите“ (Bi-SC SPG)¹⁶.

5.2. Планиране на логистичното осигуряване в рамките на процеса на планиране на операции.

203. Планирането на операциите е последователен, аналитичен процес от логически стъпки за изясняване на мисията; разработване, анализиране и сравняване на варианти за отговор (действие); избиране на варианти и изготвяне на план. Той представлява доказани в практиката процедури прилагани от командира, щаба и подчинените при организирането на дейностите и разработването на планове. Осъществява се в шест етапа.

204. Процесът на планиране на операции подробно е описан в „Доктрина за планиране на операции НП-5“.

205. Планирането на логистичното осигуряване е интегрирано в процеса на планиране на операциите и следва неговите етапи. Органите по планиране на логистичното осигуряване работят съвместно с Групата за стратегическо планиране (ГСП) и Съвместната група за оперативно планиране (СГОП), с цел осигуряване на адекватна логистика за изпълнение на мисиите и задачите на операциите.

206. Основните цели на планирането на логистичното осигуряване са:

- определяне на изискванията, недостига и необходимите мерки (включително използване на многонационална логистика) за ефективна логистична поддръжка;

¹⁶ На национално ниво се използва „Методика за планиране и създаване на войскови запаси от материални ресурси за декларираните наземни формирования от Българската армия, за участие в пълния спектър от операции на НАТО“

- определяне на наличната и необходимата поддръжка от страната домакин, използването на невоенни организации и/или условията за сключване на договори на място;
- определяне изискванията и необходимите договорености и документи за изтегляне/ротация на войските;
- оценка на възможностите и риска при решения за логистичното осигуряване чрез използване на граждански организации и фирми;
- определяне концепцията за логистично осигуряване и необходимата организационна структура.

207. Крайните продукти на логистиката, с принос към процеса на планиране на операцията е цялостната концепция за логистично осигуряване, детайлизирана в анекси за основните функционални области съответно към концепцията и плана за операцията (Анекси R, S, QQ)¹⁷.

208. При съюзни операции задължително се разработват „Национален детайлизиран план за развърщане” и „План за логистично осигуряване на националните сили в операцията”.

209. Синхронизирането на действията на стратегическо и оперативно ниво е разгледано в „Приложение 4”.

5.2.1. Планиране на логистичното осигуряване на операциите на стратегическо ниво.

210. Планирането на логистичното осигуряване на операциите на стратегическо ниво се организира и провежда от дирекция „Логистика”. В процеса на планиране, офицери от дирекцията участват в ГСП, а при необходимост се формира и група за стратегическо планиране на логистичното осигуряване (ГСПЛО).

211. Планирането на логистичното осигуряване следва етапите на планиране на операциите.

212. *Етап 1 „Индикация и предупреждение”* обикновено започва с преглед на общата стратегическа обстановка, включително потенциалните рискове и заплахи за сигурността на страната и ситуацията в определените стратегически зони на интерес. Етапът включва: разработване на потребностите от информация и данни, събирането и разпространението на информация и разузнавателни данни от всички налични източници, анализ, обмен, наблюдение и непрекъсната оценка на влиянието на промените върху стратегическите и оперативни условия.

¹⁷ Анекси за основните функционални области на логистиката към концепцията/плана за операцията : R - „Логистично осигуряване” S - „Транспорт и придвижване” , QQ - „Медицинско осигуряване”

213. Целта на етап 1 е да се разработи и поддържа определено ниво на познаване и разбиране на всяка потенциална или действителна кризисна зона, с цел подпомагане разработването на стратегическа оценка и съответните документи. Този етап ще бъде подпомаган от процеса на изясняване на обстановката и развитие на познанието за заобикалящата ни среда.

214. При етап 1 офицерите за планиране на логистичното осигуряване от състава на ГСП (ГСПЛО) събират и анализират наличната логистична информация с цел изграждане на база данни за обстановката. Информацията, събрана по време на тази фаза е основа за бъдещо планиране. Когато информацията е недостатъчна, подгрупата/офицерите за планиране на логистичното осигуряване представят чрез ГСП искане за допълнителна информация. Съществуващата информация се актуализира при получаване на допълнителна и/или нова такава. Резултатите от този етап е актуална логистична информация за зоната на интерес, потенциалните рискове и заплахи и определяне изискванията на командващия на стратегическо ниво за "критична информация"¹⁸. Крайният продукт е „Предварителна логистична оценка на зоната на интерес“.

215. **Етап 2 – „Оценка на кризата“** Целта на този етап е своевременното изготвяне на Стратегическа оценка за развиващи се или потенциални кризи, която да подпомогне държавното ръководство на страната, в процеса на вземане на решение. Установяването на желаното стратегическо състояние и постигане на целите изисква ГСП да предложи на националния кризисен щаб (политическото ниво) възможните варианти за отговор, като част от общите усилия за достигане на определеното желано крайно състояние.

216. По време на този етап офицерите за планиране на логистичното осигуряване от състава на ГСП (ГСПЛО), извършват по-нататъшен анализ на информацията събрана през първия етап. Най-важното при този анализ е да се определят недостига от логистични способности и критичните места на логистичното осигуряване, които могат да окажат влияние върху възможността за провеждане на операция. Крайният продукт е „Логистична оценка на кризисната зона“.

217. **Етап 3 „Подготовка на варианти за военен отговор“** има за цел разработване на Варианти за военен отговор, които да са в

¹⁸ "Потребностите на командващия/командира от особено важна и актуална информация за противостоящите, собствените и съюзническите/приятелските сили, необходима за вземане на целесъобразни решения при планиране на операциите и успешното изпълнение на мисиите и задачите. Тези потребности непрекъснато се променят в хода на операцията, с цел попълване на липсващата информация, необходима за своевременна и адекватна реакция на развиващи се и променящи се оперативни ситуации". Доктрина за планиране на операции НП-5 - София 2012г.

помощ на политическото ниво в процеса на вземане на решение. Същите определят предприемането на възможна поредица от все по-решителни действия, използвайки различните средства на разположение на държавното ръководство, за достигане на утвърдените стратегически цели и желаното крайно състояние.

218. Логистичните органи (ГСПЛО/офицерите за планиране на логистичното осигуряване) на стратегическо ниво следва да дадат становище по основните потребности, свързани с логистичното осигуряване на всеки един вариант за отговор. Логистичната оценка трябва да включва: Възможности за стратегически транспорт; изисквания и организация на логистичното осигуряване. Крайният продукт е „Логистично осигуряване по варианти за отговор“.

219. Бюджетните предвиждания (необходимите финансови средства) се базират на приблизителна оценка на мащаба на финансовите разходи по линия на различните варианти, основаваща се на логистичната оценка на кризисната зона и опита от предишни мисии.

220. **Етап 4 "Планиране"**. Целта на този етап е да се разработи адекватен на реалностите Стратегически план за действие на Въоръжените сили (СПДВС). Етапът започва с получаването на Инициращата заповед/директива или с Указания за извършване на планиране в отговор на криза. ГСП разработва Стратегическа концепция (СКОНОП); СПДВС, Заповед за активиране на силите. Определя се и „Предварителен списък на необходимите сили и способности“ (към CJSOR).

221. При разработване на стратегическата концепция на операцията (СКОНОП) офицерите за планиране на логистичното осигуряване на стратегическо ниво разработват раздела за логистично осигуряване към указанията по планирането, „Концепция за логистично осигуряване“ (КОНЛО) към СКОНОП и „Списък на необходимите сили и способности за логистично осигуряване“. На този етап се провежда „Началната логистична планираща конференция“, на която се привличат и офицери от ГПЛО (оперативното ниво).

222. Разработването на плана и активирането на силите протичат паралелно на стратегическо и оперативно ниво. Това са два взаимно свързани и хармонизирани процеса, за осигуряване на адекватно разработване на плана от гледна точка на необходимите способности.

223. Офицерите за планиране на логистичното осигуряване към ГСП трябва да се уверят, че необходимите стратегически ресурси, способности и логистични дейности са организирани и координирани за осигуряване провеждането на операцията.

224. При разработването на Стратегическия план на операцията офицерите за планиране на логистичното осигуряване фокусират дейността си върху изискванията за логистичното осигуряване на ниво театър и свързаните с това дейности по подготовката (учения, оценяване и сертифициране, окомплектоване и подготовка на материалните ресурси), стратегическото развърщане, логистичното осигуряване в хода на операцията, функциониране на стратегическите линии на комуникации, ж.п. гари пристанища и летища.

225. През този етап се провеждат логистични конференции и конференции по придвижване и транспорт. Целта на тези конференции е синхронизиране на дейностите по логистичното осигуряване както в рамките на въоръжените сили, така и с другите министерства и ведомства, оказващи съдействие за логистичното осигуряване на операцията. Поради комплексния характер на задачите, обикновено тези конференции се обединяват и се провеждат съвместно с оперативното ниво. На този етап се съгласуват плановете за придвижване и транспорт на формированията и се разработва Националният план за придвижване и транспорт за стратегическо развърщане - НППТСР (NDDP).

226. Крайни продукти на този етап са: Концепция за логистично осигуряване и анекси R, S, QQ към Стр. план.

227. **Етап 5 „Изпълнение“**. Етапът има за цел да приведе в изпълнение СПДВС и постигане на желаното крайно състояние. Изпълнението на плана изисква синхронизиране на усилията и взаимодействието с други невоенни средства (организации) за провеждането на интегрирани, координирани действия, които водят до желаните ефекти. За да се постигне това е нужна хармонизация между военните и цивилните участници.

228. На този етап офицерите за планиране на логистичното осигуряване осъществяват мониторинг и координация на логистичните дейности на стратегическо ниво по време на етапа изпълнение.

229. **Етап 6 „Преход“** има за цел да се оцени, дали желания краен резултат е постигнат и да се извърши преглед на мероприятията за намаляване на ескалацията. На базата на прегледа се изготвя и координира план, който определя отговорните институции и реда за извършване на прехода, така че да не се допусне дестабилизация.

230. Офицерите за планиране на логистичното осигуряване анализират възможностите и разработват "План за придвижване и транспорт" към плана за изтегляне на силите и "Указания за сдаване на използваната инфраструктура".

5.2.2. Планиране на логистичното осигуряване на оперативно ниво.

231. Планирането на логистичното осигуряване се осъществява в рамките на оперативното планиране, извършващо се от Съвместното командване на силите в отговор на криза или като част от предварителното планиране. То осигурява основата за взаимодействие и синхронизиране на действията за поддържане на съгласуваност в координацията, в областта на логистиката, както в рамките на въоръжените сили, така и с правителствени и неправителствени организации и фирми.

232. Планирането на самостоятелни операции от командванията на видовете въоръжени сили следва логиката, последователността и продуктите, описани в настоящата глава, доколкото това е приложимо за конкретната операция.

233. За осъществяване на процеса на планиране на съвместните операции на оперативно ниво (Съвместното командване на силите) се сформира Съвместна група за оперативно планиране (СГОП), а за планиране на логистичното осигуряване - Групата за планиране на логистичното осигуряване (ГПЛО). При необходимост в групата се привличат офицери от командванията на видовете въоръжени сили, а с разрешение на НКЩ, представители на органи от държавната администрация и органите на местното самоуправление и местната администрация.

234. ГПЛО отговаря за планирането на ресурсите, необходими за провеждането на съвместните операции във взаимодействие с военни и невоенни организации и разработва всички документи и поддържащи планове регламентиращи логистичното осигуряване. Част от членовете на ГПЛО участват в работата на СГОП при разработването на оперативния модел и вариантите за действие.

235. Планирането на логистичното осигуряване следва стъпките на планиране на операциите.

236. **Стъпка 1 - Инициране на планирането.** Целта на първата стъпка е да се разбере и изясни стратегическата ситуация, естеството на проблема, заложеното крайно състояние, стратегическите цели и получената задача, да се организира работата в командването, да се разчете времето за планиране и да се формулират Първоначални указания и намерения на командващия/командира за планирането. При паралелен метод за работа - да се иницира планирането в подчинените формирования/шабове.

237. **Стъпка 2 - Анализ на мисията.** Целта на тази стъпка е да се анализира кризисната ситуация в дълбочина и да определи точно

оперативната задача, която трябва да бъде решена и оперативните условия, които следва да бъдат достигнати.

238. При стъпки 1 и 2 ГПЛО извършва преглед на получената информация от ГСП и разработва системна прогноза за логистиката в зоната на интерес предвид на основните логистични характеристики, свързани с политическите, военните, икономическите, социалните, инфраструктурните и информационните (ПВИСИИ) аспекти на обстановката. Събраната през този етап информация е база за по-нататъшно планиране. Крайният продукт е „Анализ на логистичната обстановка към анализа на мисията“ и „Указанията по планирането на логистичното осигуряване“ към указанията по планирането.

239. **Стъпки 3, 4, 5 и 6 са свързани с разработване, анализ, сравняване и утвърждаване на варианти за действие.** Целта на тази стъпка е разработването на комплект от собствени варианти за действие, които изпълняват мисията в съответствие с първоначалното намерение на командващия/командира, а също така и разработването на варианти за действие на противостоящите сили.

240. При паралелен модел на планиране, стъпки 3, 4, 5 и 6 на оперативно ниво съответства на Етапи 2 и 3 на стратегическо ниво.

241. ГПЛО обикновено работи във пряко взаимодействие с групата/офицерите за планиране на логистичното осигуряване на стратегическо ниво и извършва:

- преглед на искането за препоръки и определяне на логистичните аспекти;
- анализ и логистична оценка на ключовите фактори, като сравнява необходимите с наличните логистични способности. Определят се възможните опции за преодоляване на недостига от материални ресурси и услуги;
- анализ и логистична оценка на възможностите за логистично осигуряване на вариантите за отговор;
- разработване на препоръки по логистичното осигуряване.

Крайният продукт е „Логистична оценка по варианти“.

242. **Стъпка 7 "Разработване на Концепция на операцията и Оперативен план"** започва с преглед на Указанията на командващия на СКС по планирането и завършва с разработена концепцията за операцията и оперативен план. Целта на етапа е да определи най-добрия начин за провеждане на операцията, позволяващ ефективното изпълнение на мисията в съответствие с намерението на командира. Това се извършва от СГОП и функционалните органи за планиране на операцията в координация с ГСП с цел разработването на съгласувана концепция на операцията.

243. При разработване на КОНОП, ГПЛО извършва цялостна преценка на построението на логистичната система, като извършва:

- оценка на възможностите за логистично осигуряване на вариантите за действие, като определя критичния недостиг от логистични способности и опции за тяхното преодоляване;

- оценка на възможностите за развърщане на основните сили, базирано на тяхната готовност и времето за пристигане в зоната на операцията, с цел предвиждане на необходимите мероприятия за придвижване и транспорт;

- координация с органите по логистика в ГСП на изискванията за ПСД, опциите за многонационална логистика и/или аутсорсинг и „Съвместно изявление за изискванията към състава и способностите на силите“ (CJSOR).

244. Крайният продукт е Концепция за логистично осигуряване и анекси R, S, QQ към КОНОП.

245. При разработване на Оперативния план (ОПЛАН), ГПЛО трябва да се увери, че необходимите логистични способности и дейности са координирани, осигуряват изпълнението на операцията и дават възможност за планиране на осигуряването на подчинените командири. Вниманието на групата е фокусирано върху логистичното осигуряване по фази на операцията, линии за логистичното осигуряване и линии за комуникации. Планирането на развърщането и логистичното осигуряване на операцията се съгласува на стратегическо ниво. Това изисква непосредствената ангажираност на ГПЛО от СКС в поредица от конференции по планиране на логистичното осигуряване.

246. Крайни продукти за този етап са: Раздела „Логистично осигуряване“ към ОПЛАН и анекси R, S, QQ. В зависимост от обема на мероприятията, може да бъдат разработени поддържащи планове за някои функционални области на логистиката. При операции в съюзен и коалиционен формат задължително се разработват НППТСР (NDDP) и „План за логистично осигуряване на операцията“.

247. **Стъпка 8 „Оценка и преразглеждане на Оперативния план“** На този етап се извършва периодичен преглед на изпълнението и оценка на операцията, като при настъпване на значителни промени в обстановката да инициира стартиране на процеса на актуализиране на ОПЛАН.

248. ГПЛО провежда мониторинг на логистичното осигуряване и осъществява хармонизиране на дейностите, свързани с цивилните организации, за преодоляване на недостига от логистични способности.

249. ГПЛО участва в планирането на изтеглянето на войските като: координира дейностите със съответните невоенни организации; разработва аспектите на логистичното осигуряване към плана за изтегляне; осигурява дейностите, свързани с логистиката при

прехвърляне на отговорностите и предаване на ползваната инфраструктура.

5.3. Особености на планирането на логистичното осигуряване при участие в операции на НАТО и ЕС.

250. Основен момент в процеса на оценяване на възможностите и вземане на балансирано решение за участие на Р България в операциите на НАТО и ЕС е правилното съгласуване на действията, както в рамките на Министерството на отбраната, така и с другите министерства и ведомства участващи в процеса. Решението следва да е подчинено на нуждите на операцията, съобразени с политическите цели, правните ограничения, военните способности (декларираните за НАТО и ЕС формирания), ресурсните възможности, както и с цялостното участие в мисии и операции зад граница.

251. Планирането на логистично осигуряване при участие в съюзни операции следва етапите на планиране в НАТО/ЕС. Възприетият подход на сътрудничество при планиране на операцията изисква анализ и разработване на национална позиция за всеки етап.

252. Планирането на операцията по принцип е отговорност на НАТО/ЕС. Въпреки това, следвайки принципите и политиката на НАТО за споделяне на отговорностите, където нациите имат крайната и окончателна отговорност за логистично осигуряване на собствените сили, следва да бъде извършено съответното национално планиране.

253. Като минимум трябва да бъдат разработени: Логистична оценка; Концепция за логистично осигуряване; Национален детайлизиран план за развърщане (NDDP); Национален план за осигуряване в хода на операцията (Sustainment Plan).

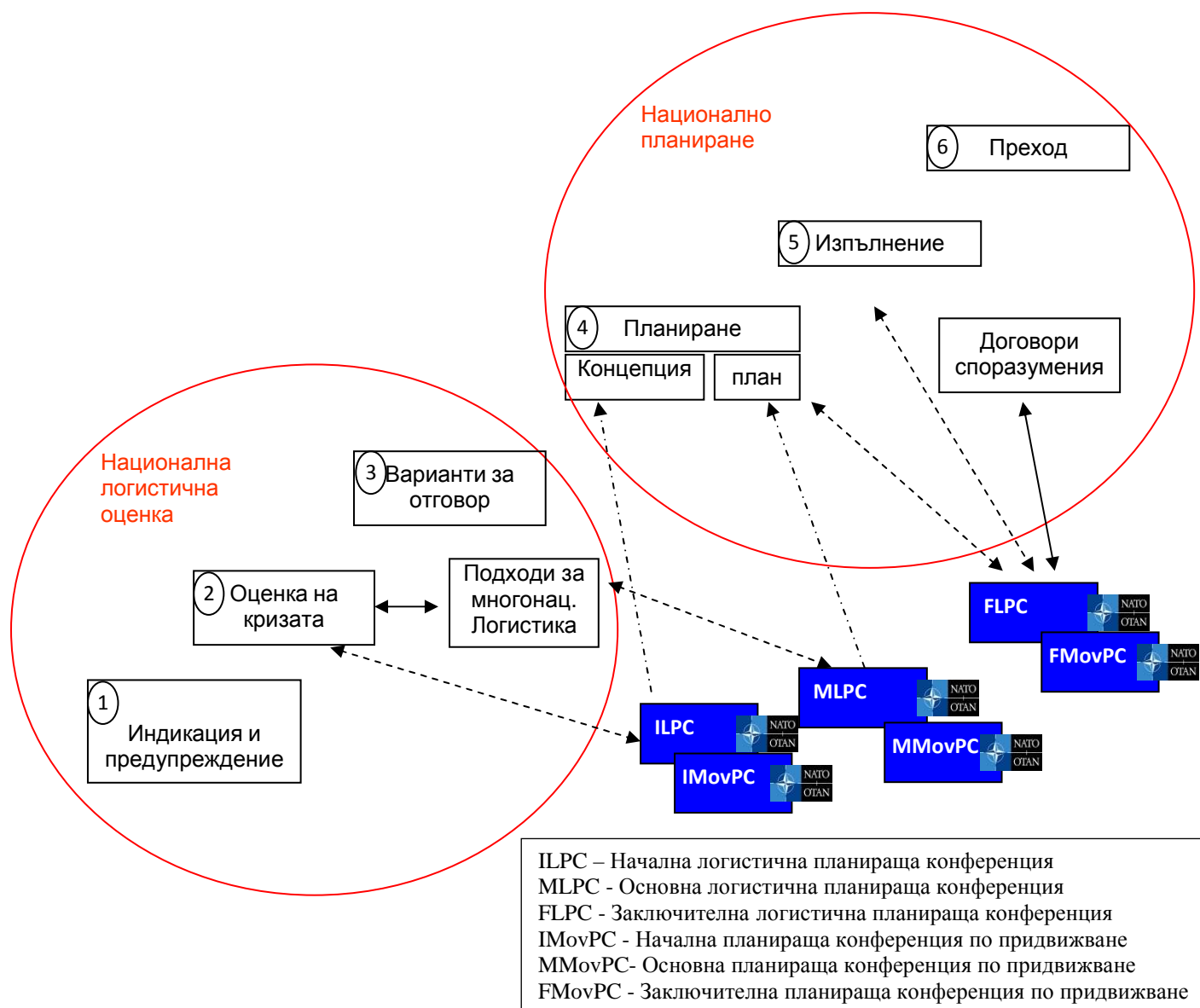
254. За синхронизиране на дейностите по логистичното осигуряване в процеса на планиране, НАТО/ЕС провежда планиращи конференции (логистични и по придвижването)¹⁹. Връзката между логистичното планиране на национално ниво и логистичните конференции на НАТО/ЕС е дадена на фиг.4.

255. Основните задачи на началната логистична планираща конференция са:

- да информира страните за мисията и концепцията на операциите;
- да анализира и оцени всички фактори, които влияят върху планирането на логистиката;
- да приспособи принципите на логистиката към операцията;
- да прецизира логистичната концепция;

¹⁹ Пълното съдържание на логистичните конференции е описано в AJP 4(B).

- да представи основната логистична структура и структурата за командване и управление (C2).

фиг.4.

256. Резултатите от началната логистична планираща конференция способстват за определяне на факторите, влияещи върху логистичното осигуряване и изготвяне на начална логистична оценка. На нея се добива и първоначална информация за възможните многонационални подходи и решения за организиране на ефективно логистично осигуряване.

257. Основната логистична планираща конференция има за цел:

- да разясни и обсъди плана на операцията;
- да определи логистичните потребности;

- да определи общите логистични функции и процедури, както и въпроси за ПСД, финансирането и правни въпроси;
- да започне процес на балансиране на логистичните способности;
- да реши някои въпроси, нерешени от началната конференция.

258. Решенията на тази конференция потвърждават възможните подходи за многонационална логистика, дават основание за анализ и предварителна подготовка на възможни споразумения и подпомагат процеса на планиране на логистичното осигуряване на националните сили.

259. Целта на заключителната логистична планираща конференция е:

- да финализира и потвърди логистичното планиране;
- да оптимизира цялостната логистична поддръжка на операцията;
- да потвърди структурата за командване и управление на логистиката;
- да реши всички неуредени логистични въпроси.

260. По отношение на транспорта и придвижването НАТО/ЕС провеждат планиращи конференции по придвижването (MovPC). На тях се извършва координация с нациите на „Детайлизираните планове за развърщане“ (Detailed Deployment Plans - DDP).

261. Разработва се „Списък за разполагане на съюзните войски“ (Allied Disposition List - ADL), който служи на командира на Съвместното командване (COM JFC) за установяване на реда за пристигане на силите на театъра. Този списък осигурява основанието на „Съюзния център за координация на придвижването“ (AMCC) да координира с нациите стратегическото развърщане на щабовете и войските до тяхната крайна дестинация, включително осъществяване на координация на стратегическите линии за комуникации (Lines of Communication - LOC), способите за транспортиране и стратегически транспорт.

262. Всяка изпращаща нация разработва „Национален детайлизиран план за развърщане“ (NDDP) за своите войски. За координиране на развърщането се извършва деконфликтизация и разработване на „Многонационалния детайлизиран план за развърщане (Multinational DDP - MNDDP).

263. На базата на MNDDP и графика за пристигане на войските и силите се планират мероприятията по приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране – ПРППИ (RSOM&I) и логистично осигуряване в хода на операцията.

264. На началната планираща конференция по придвижване (IMovPC) се разглеждат и потвърждават възможностите за ПСД –

пристанища и летища (SPOD, APOD); списъка за разполагане (ADL) и системата за контрол на придвижването.

265. Основната планираща конференция по придвижване (MMovPC) разглежда/деконфликтизира Националните детайлизирани планове за развърщане“ (NDDP) и потвърждава споразуменията/меморандумите за ПСД.

266. Заключителната планираща конференция по придвижване (FMovPC) има за цел да осигури напълно координиран „Многонационален детайлизиран план за развърщане (MNDDP), който да е база за по-нататъшно планиране на придвижването в изпълнение на изискванията на оперативния план.

267. Резултатите от конференциите са основание за окончателна оценка и решения за многонационална логистика – сключване на технически споразумения, договори и др.

Глава 6. Функционални области на логистиката.

6.1. Общи положения.

268. Цялостното логистично осигуряване се формира чрез единно и съгласувано осъществяване на различни логистични функции. Тези функции са групирани в следните функционални области:

- снабдяване, материални ресурси и услуги;
- управлението на логистичната информация;
- поддръжка и ремонт;
- придвижване и транспорт;
- осигуряване на военната инфраструктура;
- медицинско осигуряване;
- договориране;
- поддръжка от страната домакин.

269. Постигането на ефикасно и ефективно логистично осигуряване се осъществява чрез координация и синхронизиране на процедурите в отделните области.

6.2. Снабдяване, материални ресурси и услуги.

6.2.1. Общи положения.

270. Снабдяването е основна област на логистичното осигуряване на въоръжените сили. Организира се и се осъществява с цел своевременно и пълно задоволяване на потребностите на военните формирования от материални ресурси, с приоритет насочен към бойните формирования.

271. Снабдяването включва:

- определяне на нивото на запасите от материални ресурси, потребностите и източниците на снабдяване;
- правилно разпределение и съхранение на материални ресурси;
- заявяване, доставяне, разпределение по потребност и предаване на материалните ресурси.

272. Снабдяването с материални ресурси се осъществява по пет-класната система за снабдяване, възприета в НАТО²⁰:

- КЛАС I - стоки, които се консумират от хора или животни в приблизително еднакво количество (единни норми), независимо от изменението на бойните, климатичните условия или условията на терена. Например храни, вода и фуражи;

- КЛАС II – материални ресурси, които не се включват в другите класове и чиито количества се определят на базата на дължностното разписание, в съответствие с конкретни изисквания залегнали в табели, ръководства, процедури и други регламентиращи документи като: дрехи (облекла), специална екипировка и имущество, въоръжение, техника, инструменти, резервни части, транспортни машини, технически средства за ядрена, химическа и биологическа защита, инженерно, лекарствени продукти, медицинско и санитарно оборудване, материали и други;

- КЛАС III – горива, масла и смазки за всички цели, включително авиационни горива и масла, с изключение на смеси за огнемети;

- КЛАС IV – доставки от фортификационни и строителни материали, както и някои допълнително възникнали потребности от стоки, влизайки в предните класове, за които не може точно да се определи първоначалната необходимост;

- КЛАС V – ракети, боеприпаси, експлозиви, смеси за огнемети, химически вещества и компоненти за тях.

273. Снабдяването се осъществява по следните способности:

В зависимост от източника за снабдяване:

- от собствени складове и бази;
- от складове и бази на бригада „Логистика“;
- от преразпределение между видовете въоръжени сили и военни формирования;
- от външни фирми и организации.

В зависимост от възложителя, чрез който се осъществява снабдяването:

- централизирано снабдяване – за материални ресурси и услуги, придобити чрез ЕФП за МТО на МО, за които възложител е министър на отбраната;

²⁰ STANAG 2961.

- децентрализирано снабдяване – за материални ресурси и услуги, придобити, чрез проведени процедури, за които възложители са второстепенните разпоредители с бюджетни кредити (ВБРК), юридически лица.

В зависимост от транспортното осигуряване:

- с използване на транспорт на заявителя/крайния получател;
- с използване на транспорт на осигуряващия и/или изпълнителя на обществената поръчка;
- с международен транспорт по договореностите на НАТО и коалиционните партньори.

В зависимост от географското положение на снабдяваните формирования:

- регионален/зонален - на територията на страната;
- териториален - на територията на страната;
- международен - извън територията на страната.

6.2.2. Материални ресурси и услуги.

274. Материалните ресурси обхващат всички видове въоръжение, бойна, транспортна и спомагателна техника и имуществва за осигуряване на войските и силите в мирно време, при операции, кризи и война.

275. Услугите са логистични дейности, свързани главно с административното и полевото осигуряване на личния състав, като: настаняване, хранене и битово осигуряване; банно-перално обслужване; събиране и унищожаване на отпадъци; поправки на облекло и снаряжение; фелдгегеро-пощенски услуги; дейности свързани с почивката и възстановяването на личния състав; погребална дейност и други.

276. Осигуряването с материални ресурси и услуги за отбрана се осъществява на базата на отбранителното планиране базирано на способностите, с използване на системата за планиране, програмиране и бюджетиране.

277. За осигуряване на ежедневната, мирновременна и военновременна дейност на формированията от въоръжените сили се създават **запаси от материални ресурси.**

278. Запасите от материални ресурси и услуги за осигуряване на **ежедневната мирновременната дейност** се създават на база на определените потребности за учебна година. Определянето на тези потребности се извършва от експертите във военните формирования на основание на утвърдените норми и лимити, плановете за подготовка на формированието, щатно-длъжностни разписания, наличните материални ресурси, предполагаем разход за годината, анализа на разходите от предходни години, наличните финансови

средства и други. За някои специфични материални средства (боеприпаси, резервни части и др.) се налага поддържане на запаси осигуряващи мирновременната подготовка на войските и силите, до края на жизнения цикъл на съответните отбранителни продукти.

279. Военновременни запаси. Това са запаси от материални ресурси по класове на снабдяване, предназначени да осигурят потребностите на въоръжените сили, при военно положение и положение на война, за определен период от време. Те се делят на ведомствени военновременни запаси и запаси, които се създават и поддържат в държавни структури и агенции.

280. Ведомствените военновременни запаси са запасите от материални средства, предназначени за осигуряване на потребностите на въоръжените сили в началото на военновременния период и в хода на операциите, до въвеждане в действие на Държавния военновременен план. Ведомствените военновременни запаси за нуждите на въоръжените сили се подразделят на „Войскови” и „Оперативни”.

281. Войсковите военновременни запаси са предназначени за осигуряване потребностите на войсковите формирования в началото на военновременния период. В тях са включени и запасите за непосредствена подготовка на формированията в етапа на нарастване на тяхната готовност. Войсковите запаси или част от тях се съхраняват във военните формирования.

282. Оперативните военновременни запаси са предназначени за осигуряване на потребностите на въоръжените сили в хода на операциите, до въвеждане в действие на Държавния военновременен план на страната.

283. Количествата и ешелонирането на войсковите и оперативните запаси са в съответствие с определените норми на запасяване и категорията на готовност.

284. В рамките на отбранителното планиране на НАТО, за декларираните формирования, се заделят „Запаси за логистична готовност”.

285. Запасите за логистична готовност са ведомствени запаси от материални, ресурси предназначени за осигуряване на потребностите на формированията в началния период на операцията (кризата). Размера на тези запаси е в съответствие с МС 55/4 „Политика на НАТО за логистична готовност и способност за водене на продължителни бойни действия” и „Указания за планиране на запасите” (Bi-SC SPG), като периода за осигуряване е не по-малко от 30 денонощия.

- Запасите за логистична готовност се създават и поддържат във войсковите формирования съобразно задачите, които ще

изпълняват, степента им на готовност и способностите за съхранение и транспортиране.

286. Разчетна единица за запасите за логистична готовност е стандартната дневна норма за снабдяване (СДНС)²¹

287. Определянето на запасите за логистична готовност се извършва по национална методика за планиране и създаване на войскови запаси от материални ресурси за декларираните формирования, като се отчитат „Указания за планиране на запасите“ (Bi-SC SPG), предоставени от НАТО и съществуващите двустранни и многостранни договори за логистична поддръжка на силите. Получените резултати се представят в НАТО в процеса на преглед на отбранителните способности (DPCS).

288. Създаването на запаси се извършва по утвърдени табели (номенклатурни списъци) и включва дейностите по планиране, закупуване, разпределение, доставка и приемане на съхранение.

289. Съхранението на запасите трябва да осигурява тяхното запазване при подходящи условия в състояние на готовност за използване. При съхранението стриктно се спазват изискванията за охрана и безопасност.

290. Изчислените потребности от материални ресурси и услуги от военните формирования се заявяват по команден ред. Заявените материални ресурси се осигуряват от наличните в складовете на различните нива на управление и чрез преразпределение между формированията/видовете въоръжени сили и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната. Недостига от материални ресурси и необходимите услуги се заявяват за придобиване чрез включване в планове за МТО.

291. Договорираните материални ресурси и услуги по ЕФП за МТО се доставят във военните формирования - заявители, а тези обобщени за Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и във военните формирования на бригада „Логистика“.

292. Разпределението на доставените в бригада „Логистика“ материални ресурси се извършва от стратегическото ниво в зависимост от заявените количества от второстепенните ръководители с бюджетни кредити. Приемането и предаването на материалните ресурси се извършва в съответствие с изискванията на Счетоводния документооборот в Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.

²¹ В НАТО - "Standard Day of Supply" (SDOS)

6.2.3. Организация на снабдяването с материални ресурси и осигуряване на услуги в операции.

293. Снабдяването при операции обхваща, както осигуряването с въоръжение, техника и материални средства, така и предоставянето на полеви услуги за поддръжка на войските и силите. Голяма част от тези дейности е целесъобразно да се осъществява в рамките на многонационалната логистика, ПСД или чрез фирми (аутсорсинг).

294. Основни дейности по снабдяването са определяне на нивата на запасяване и вида на услугите, тяхното осигуряване, разпределение и доставки.

295. **Ниво на запасите.** Нивото на запасите за операция включва запасите на формиранията плюс допълнителни запаси, поддържани в логистичните формирания по линии на логистично осигуряване. Определянето на количеството на запасите по класове на снабдяване и номенклатури се извършва в бойни дневни норми за снабдяване (БДНС/CDOS).

296. Ешелонирането на запасите по линии на логистично осигуряване се определя в зависимост от оперативната обстановка и възможностите за осъществяване на доставките в ЗСО със стратегически, оперативен и/или тактически транспорт. Други фактори, които влияят на нивата и районите за дислоциране на запасите са:

- наличието на двустранни, многостранни договори за логистична поддръжка, или договори за поддръжка от страната домакин;
- възможностите, ефективността и разходите за съхранение в зоната;
- политическата обстановка и риска за тяхното съхранение и опазване;
- ефективността и разходите за осигуряването на доставки за допълване от складове извън зоната на съвместните операции, с отчитане възможностите и разстоянията за транспортиране.

297. Принципите и процедурите за снабдяване, включително и нивата на запасяване се представят в концепцията за логистично осигуряване към плана на операцията/оперативната заповед (директива).

298. Критериите за запасите при операции на НАТО, по отношение на дневните норми за снабдяване (ДНС) /Day of Supply – DOS/ се определят на базата на изявлението за осигуряване на продължителни бойни действия (sustainability statement), прието от участващите страни и установено с анекс R към оперативния план/заповед.

299. Разчетна единица за снабдяване по време на операции е „Бойната дневна норма за снабдяване“ (БДНС)²², която се формира на базата на стандартната дневна норма за снабдяване (СДНС), преобразувана чрез прилагане на модифициращи фактори като интензивност на операцията, климатични условия, място на формирането в операцията и др.

300. Определянето на количествата на материалните ресурси, по класове и номенклатури, се извършва на базата на националните планиращи документи, а при операции на НАТО чрез модула за планиране на необходимите материални ресурси (SPM) от системата за планиране на логистичното осигуряване на НАТО LOGFAS. Софтуерът предоставя и инструмент (наречен SDM), за проверка на разработения план за логистично осигуряване на операцията.

301. **Организация на снабдяването.** Потоците за снабдяване с материални средства към зоната на операцията трябва да бъдат организирани преди или по време на придвижването на формированията. След като необходимите запаси в ЗСО бъдат създадени, потока за доставка на материални ресурси продължава с цел тяхното допопълване в хода на операцията. Има три основни способа на функциониране на системата за снабдяване при операции – „от себе си“ и „към себе си“ (в НАТО „Push“, „Pull“) и смесен.

302. **„От себе си“ (Push System).** При този способ материалните средства се доставят напред в зоната, възможно най-близо до осигуряваните формирования (ползвателите). Обикновено попълването на запасите се базира на очаквани потребности или стандартни разходни норми. За избягване натрупването на големи количества запаси е необходима добра координация, както между отделните звена, така и между офицерите по оперативно планиране и планиране на логистичното осигуряване. Използването на автоматизирани комуникационно-информационни системи и системи за проследяване на товарите значително ще подобри тази координация и ще намали риска от прекомерно увеличаване на нивото на запасите в някои звена.

303. **„Към себе си“ (Pull System).** Организацията на снабдяването при този способ е базирана на доставки по заявка на осигуряваните формирования. При определени условия тази система за снабдяване има известни предимства от гледна точка на икономия на ресурси.

304. При голяма вероятност от предстоящи интензивни бойни действия, е целесъобразно да се приложи **смесен подход**, намаляващ риска, като се осигурят по-големи количества запаси от някои

²² В НАТО - "Combat Day of Supply" (CDOS)

номенклатури материални средства (особено от класове I, III и V), а останалите да се доставят по заявка.

305. Периодичността и обема на доставките (системата за снабдяване), зависи от установените норми на запасяване и разхода на материални ресурси, които са различни за различните класове.

306. Бойните доставки (клас I, III и V) обикновено се осъществяват ежедневно с цел допопълване на изразходваното през деня. Тъй като нормите на разход за тези класове е прогнозируем и подлежи на точни разчети, то за тях може да се използва системата „от себе си“ (Push System).

307. При операции извън територията на страната, в зависимост от типа на операцията и възможностите за използване на многонационална логистика, количеството на съхраняваните запаси от клас I – бойните дажби от храна и бутилирана вода и клас III (ГСМ), може да бъдат намалени. Размерът на тези запаси, при развързване, се определя за всеки конкретен случай в зависимост от типа на операцията, възможностите за използване на многонационална логистика и поддръжка от страната домакин.

308. След като целия български контингент се развърне, в зоната на операцията, запасите в НПЕ от някои специфични номенклатури от материални ресурси може да нараснат над 30 ДНС/DOS, в зависимост от наличието на стратегически транспорт за тяхното допопълване в хода на операцията.

309. Попълването на запасите във формированията до установените норми се осъществява периодично от НПЕ или директно от пунктовете за снабдяване на театъра (в рамките на многонационалната логистика), като НПЕ осъществява координация на тези доставки. Заявките за подвоз и докладите за тяхното изпълнение се изпращат по установената система за обмен на логистична информация.

310. В зависимост от конкретната обстановка НПЕ подвозва материалните ресурси до формированията или развързва пунктове за снабдяване.

311. НПЕ попълва запасите си от определения от Коалиционните сили пункт за снабдяване в рамките на зоната на операцията или директно от Р България с използването на въздушни, железопътни, автомобилни или морски доставки. Честотата и начина на доставка ще са в съответствие с плана на операцията.

312. За осигуряване на спешни доставки (Urgent Operational Requirements) от Р България, НПЕ прави заявки до СКС (чрез ВКЦ).

313. Координацията на доставките и транспорта в зоната на операцията се осъществява чрез Групата за съвместна логистична

поддръжка (JLSG) или Многонационалния съвместен логистичен център (MJLC).

6.3. Управление на логистичната информация.

314. Управлението на логистичната информация (УЛИ) е фокусирано върху събиране, обобщаване, анализиране и предоставяне на информация с цел подпомагане на командирите за осъществяване на ефективна логистична поддръжка.

315. Целта на УЛИ е оптимизиране на разходите за поддръжката, съкращаване на сроковете за доставки и повишаване на ефективността и ефикасността на логистичното осигуряване, като в същото време се осигурява необходимата информационна сигурност. УЛИ трябва да осигурява оперативна съвместимост със системите за информационен мениджмънт на логистиката на НАТО и ЕС и да създава условия за координирана оценка, планиране и управление на логистичните ресурси.

316. На национално равнище се изгражда и развива автоматизирана информационна система „Логистика“, а в рамките на НАТО/ЕС се използва автоматизирана информационна система за планиране на логистичното осигуряване (LOGFAS).

317. Автоматизирана информационната система „Логистика“ (АИСЛ) представлява система за мониторинг, управление и контрол на логистичните процеси, и има за цел да подобри ефективността на управлението на логистичното осигуряване, като свърже в единна работна среда логистичните органи от всички управленски нива. Системата осигурява в реално време актуална информация за наличните материални ресурси и предоставя средства за управление и контрол на протичащите логистични процеси.

318. Функционалният обхват на информационната система включва единни стандартни процедури и работни процеси от следните области:

- планиране;
- снабдяване и доставки;
- складиране и съхранение;
- употреба и използване;
- управление на материалните средства;
- техническо обслужване;
- ремонт;
- индивидуално вещеве осигуряване;

319. Основните автоматизирани информационни системи за логистика на НАТО са разработени за отделните услуги във функционалните области на логистиката (Logistic Functional Area Service - LOGFAS) и са интегрирани в структурата на

Автоматизирани информационни системи за командване и управление (Automated Command and Control Information System - ACCIS). LOGFAS понастоящем се състои от три основни софтуерни системи, които обхващат функционалните области на логистиката за придвижване и транспорт, планиране на запасите от материални средства и логистични доклади.

320. Системата за придвижване и транспорт, се състои от три модула: ADAMS (Allied Deployment and Movement System), EVE (Effective Visible Execution) и CORSOM (Coalition Reception, Staging and Onward Movement System). Тя осигурява планирането на стратегическото развърщане на силите (ADAMS), визуализиране на разработените детайлни планове за развърщане на силите (EVE) и планиране на дейностите по приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване (CORSOM). Използването на тези модули е задължително при участие в операции на НАТО и ЕС.

321. Планирането на запасите от материални ресурси се извършва чрез модулите ACROSS и SPM. Чрез ACROSS се планират запасите включени в изследването на планираните отбранителни способности (DPCS) и необходими за отбранителното планиране на страната. Модулът SPM е предназначен за планиране на запасите за конкретна операция. Модулите за планиране на запасите се използват само при планиране на операции от НАТО.

322. Третия модул, наречен LOGREP, е съобразен с директивата на НАТО BI-SCD 80-3, регламентираща формата и съдържанието на логистичните доклади в операции на Алианса и е предназначен за осигуряване на ясна картина за състоянието на окомплектоването на силите в операцията. Модулът се използва и в операции на ЕС, като е възможно неговото ползване в самостоятелни операции и учения на въоръжените сили на Р България.

323. За осигуряване работата на трите основни софтуерни системи в LOGFAS, страните от НАТО задължително създават и поддържат база с данни на силите, декларирани за участие в операции на НАТО. Тази база с данни се изгражда чрез отделен модул наречен LDM (Logistics Data Management). Базата с данни ежегодно се предоставя за ползване от НАТО.

6.4. Поддръжка и ремонт на материалните ресурси.

324. *Поддръжка на материалните ресурси.* Поддръжката обхваща комплекс от организационни и технически мероприятия провеждани от логистичните органи, за запазване или възстановяване на специфичното техническо състояние и ресурса на поддържаните от тях средства.

325. В зависимост от фазите на жизнения цикъл на отбранителните продукти поддръжката се подразделя на научна, нормативна, технологична, ресурсна, експлоатационна и финансова.

326. **Сервиз (техническо обслужване).** Сервизът включва всички дейности и процедури, свързани с почистване, смазване, попълване на запасите, диагностика и малки ремонти, свързани с подмяна на износени и/или с изтекъл ресурс елементи (части, възли и агрегати) и материали, с цел поддържа на материалните ресурси в изправно състояние. В някои случаи сервизът може да включва и подмяна на въоръжението.

327. Основните принципи за поддръжка в операциите:

- **Отговорност.** Всички участващи в процеса на експлоатация - командири (началници), управляващи и изпълнителни логистични органи, водачи и екипажи и др. носят съответната отговорност за поддръжката на предоставените им материални ресурси;

- **Навременност.** Поддръжката се осъществява така, че материалните ресурси да бъдат изправни и готови за бойно използване;

- **Качество.** Осигуряването на необходимото качество на поддръжката гарантира надеждната работа на материалните ресурси;

- **“2:1”.** Принципа налага изискването, че при осъществяване на мероприятия по сервиза 2/3 от техниката следва да е боеспособна, а на 1/3 да се извършват мероприятия, снижаващи боеспособността на формированието;

- **Пълнота.** Сервизът винаги следва да се реализира на 100%. В изключителни случаи, при недостиг на време и ресурси може да бъде ограничен с цел изпълнение на бойни задачи.

- **Взаимодействие.** Качествената и навременна поддръжка изисква взаимодействие между всички органи, участващи в операцията.

328. Поддръжката в хода на експлоатацията на материалните ресурси може да се обособи в три групи:

- първа група - това са дейности по сервиза и включват: инспектиране, метрологичен контрол, тестване и класификация относно работоспособност (включително котлонадзор) и техническо обслужване;

- втора група обхваща дейностите по евакуация на неизправни материалните ресурси и включва: техническо разузнаване, първична, вторична и последваща евакуация;

- трета група - това са дейности по ремонта на неизправните материалните ресурси и включва: рекламация и ремонт.

329. **Евакуация.** Евакуацията е транспортиране на авариралата техника, въоръжение и оборудване от местата на излизане от строя до

районите за съсредоточаване на повредени машини и/или местата за възстановяване. Тя се подразделя на първична (извън обсега на масовите огневи средства на противника) и вторична (до местата за възстановяване).

330. **Ремонт.** Под ремонт се разбират всички дейности извършвани за запазване или възстановяване на материалните ресурси до определено състояние. Той включва: инспектиране, метрологичен контрол, тестване, обслужване, класификация относно сервиз, евакуация, възстановяване на техническия ресурс, дейности за отстраняване на неизправности, ново изграждане и рекламация.

331. Изискванията по отношение на ремонта се създават при проектиране и разработване на спецификациите и изискванията за материалните ресурси и балансира мирновременните ресурси с военновременните нужди. Те определят:

- стандартните норми;
- стандарти и критерии за осигуряване на сервиз, като интервал и време необходими за ремонта;
- номенклатура и качество на резервните части;
- изисквания за количеството и квалификацията на органите по ремонта;
- обхват и местоположение на ремонтната дейност, която трябва да бъде осигурена с военни сили и средства и/или граждански услуги;
- вида на документацията, специалното оборудване и инструментите.

332. Ефективният ремонт зависи от последователното и гъвкаво прилагане на следните изисквания:

- използване на стандартни процедури;
- метрологичен контрол и тестване на повреденото изделие за установяване степента на повреда;
- определяне на приоритети свързани с ремонта и спешни случаи;
- правилно определяне на мястото на ремонта;
- осигуряване и доставка на необходимите резервни части;
- наличие на установена организация и последователност на ремонтните дейности.

333. Водещ принцип при осъществяване на дейността по ремонта по време на операции е, че повреденото въоръжение и техника трябва да бъдат ремонтирани колкото се може по-бързо и възможно с най-добро качество. Силите и средствата за ремонт трябва да бъдат мобилни и да се разполагат в близост до формиранията, които те осигуряват. При необходимост се доставят модулни комплекти, резервни части и агрегати. Ремонтът се извършва в полеви условия на

мястото на излизането на въоръжението и техниката от строя, в близки укрития, в специално оборудвани за това райони или в стационарни условия. При необходимост (не достатъчно време) може да се извърши ремонт с нестандартни ремонтни средства, оборудване и технологии – „Ремонт на повреди в бойни условия“ (виж пар. 356).

334. С приоритет се ремонтира бойната преди спомагателната и обслужваща техника. Първо се ремонтира тази техника, от която в най-голяма степен зависи изхода на операцията (боя). Определянето на списъка от въоръжение и техника с решаващо значение за операцията се извършва от командира, както в етапа на планиране, така и в хода на операцията. При операции на НАТО/ЕС се обявява „Списък на номенклатурите (средствата) за докладване“ (Reportable Item List (RIL)), в който се включват въоръжението и техниката с решаващо значение за операцията.”

335. Основен метод за ремонт на техниката в операциите е агрегатния метод. При невъзможност може да се прилага и индивидуалният метод.

336. В зависимост от нивото на ремонтните органи и създадената от тях организация, ремонтът може да се извършва по метода на специализираните или универсалните бригади.

337. В зависимост от запазването на принадлежността на комплектуващите техническите средства и оборудване, ремонтът може да бъде обезличен, необезличен или смесен.

338. В зависимост от обема на ремонтните работи различаваме следните видове ремонт:

На сухопътната техника (колесна и верижна) – ремонт I, II и III степен; на въоръжението – текущ, среден и капитален ремонт

- на авиационната, зенитно-ракетната и радиолокационната техника - основен (капитален), среден (профилактичен), текущ и малък;

- на корабната техника - текущ, среден, основен, аварийен, навигационен и доков ремонт.

339. Ремонтът III степен, капиталният и основният ремонт са планови ремонти и се извършват за възстановяване на експлоатационния ресурс на техниката след изработване на междуремонтния ресурс или след повреда (излизане от строя на основните елементи на конструкцията). Той включва пълна дефектация на изделието и на неговите съставни части в разглобен вид, възстановяване или заменяне на всички неизправни съставни части на изделията, комплексна проверка, регулировка и изпитание на изделието. Извършват се в заводски условия.

340. Основният ремонт на корабната техника има за цел да възстанови корпуса на кораба, корабните устройства, системи и

механизми, електро-, радио и навигационно обзавеждане и въоръжението в такъв обем, който е необходим и достатъчен за сигурна работа на кораба по своето предназначение;

341. Ремонти I и II степен, текущият и средният ремонт са аварийни ремонти и се извършват във войскови условия с осигурени агрегати, възли и детайли.

342. Средният (профилактичният) ремонт на авиационната, зенитно-ракетната и радиолокационната техника се извършва за възстановяване на изправността и частично възстановяване на ресурса със замяна или възстановяване на съставните части на техниката и въоръжението, с ограничена номенклатура и контрол на техническото състояние. Той се изпълнява след наработка на установен ресурс или при повреди. Обемът на ремонта се определя от характера на повредите.

343. Средният ремонт на кораба, въоръжението и техническите средства се извършва периодично, на територията и със силите на съответните базови работилници на ВМС или от граждански фирми и дружества.

344. Ремонтът I степен/текущият ремонт е минимален по обем вид ремонт, след провеждането на който, се осигурява нормална работа на изделието до поредния планов ремонт и се заключава в отстраняване на отделни повреди или неизправности на частите, възлите, механизмите, блоковете и приборите на техниката.

345. Текущият ремонт на корабната техника е планов ремонт, който се извършва със силите на съответните базови работилници на ВМС или от граждански фирми и дружества, през определен период от време в съответствие с конкретните технически изисквания.

346. Малкият ремонт включва отстраняване на отделни незначителни повреди или неизправности на частите, възлите, механизмите, блоковете, приборите и агрегатите.

347. Аварийният ремонт на корабната техника е непланов ремонт и се извършва за отстраняване на повреди на кораба, въоръжението и техническите средства, възникнали в хода на експлоатацията, при чието наличие корабът не може нормално да се експлоатира или пък губи своите тактико-технически характеристики. Аварийният ремонт се извършва със силите и средствата на личния състав и на съответните базови работилници на ВМС, а в отделни случаи - от граждански фирми и дружества. Аварийният характер на ремонта предопределя спешността на ремонтните дейности.

348. Навигационният ремонт на корабната техника се извършва през плавателния период от личния състав и със средствата на съответните базови работилници. Обхваща отстраняване на малки

неизправности на корабните конструкции, изделия и въоръжения, за да се предпазят от преждевременно износване и излизане от строя;

349. Доковият ремонт се извършва в док (хелинг, стапел, плаващ и сух док) и включва ремонтни работи по подводната част на корпуса, валовите линии, гребните винтове, рулите, дънно задбордна арматура и други работи, които не могат да се извършат, когато корабът е на вода и обикновено се съчетава със средния и текущия ремонт.

350. **Ремонт в бойни условия.** Ремонт, който може да бъде извършен бързо в бойни условия с цел връщане на повреденото въоръжение, техника и оборудване в строя. Обикновено този ремонт се извършва с нестандартни ремонтни средства, оборудване и технологии. Извършва се за възстановяване до минимална използваемост, когато няма достатъчно време или когато не могат да бъдат доставени своевременно необходимите части за извършване на пълен ремонт.

351. Ремонтът в бойни условия се извършва по предложение на компетентните ремонтни органи и се разрешава от командира. За този ремонт се води специална технологична карта. Въоръжението, техниката и оборудването, преминали такъв ремонт следва да се водят на строг отчет и след изпълнение на задачата да преминат специализиран ремонт за възстановяването им до пълна техническа изправност.

352. Ремонтните и евакуационните способности в операция се ешелонират по линии на логистичното осигуряване, като задачите, обема и продължителността на дейностите се определят в процеса на планиране на операцията.

353. Негодните за използване материални ресурси подлежат на снемане от употреба, брак и/или унищожаване. При участие в многонационални операции, унищожаването на техника, въоръжение и оборудване се извършва по установените национални процедури, съгласувано с многонационалния командир и страната домакин.

354. **Резервни части.** Наличието на резервни части е решаващо условие за времето, в което дадено изделие ще бъде отремонтирано или възстановено до използваемо състояние. Нормите на запасяване и периодичността на доставките на резервни части се планират и осъществяват в съответствие с оперативните изисквания, очаквания ремонтен фонд и времето необходимо за тяхното отстраняване. Управлението на доставките на резервни части се извършва по заявка и обикновено се подпомага от автоматизирана информационна система.

355. Всички войскови формирования трябва да имат определени средства за възстановяване на собствените ресурси. Усилване на формированията се налага, при евакуация на основна техника,

въоръжение и оборудване, като за целта се придават специални евакуационни средства. Въоръжението и техниката с основно оперативно значение, които не могат да бъдат ремонтирани със собствени сили и средства, след тяхното частично възстановяване се евакуират директно в съответните ремонтни звена от следващата линия за логистично осигуряване.

356. Стандартизацията и оперативната съвместимост на ремонта и възстановяването със съюзните сили създава възможности и условия за взаимно осигуряване и икономия на ресурси по време на операцията. Това изисква прилагането на единна система от правила и процедури за ремонт и възстановяване, техническа съвместимост на основната техника, въоръжение и оборудване и взаимозаменяемост на резервните части.

357. В процеса на планиране на логистичното осигуряване на националните сили за участие в съюзни операции, в рамките на „логистичната оценка“, задължително се оценяват възможностите за използване на многонационални подходи и/или коопериране с други държави за осигуряване на по-добра ефективност на ремонтната дейност, чрез намаляване броя на ремонтните органи и необходимото оборудване в зоната на операцията.

6.5. Придвижване и транспорт.

6.5.1. Същност и основни характеристики.

358. Придвижването и транспортирането на формированията е логистична дейност, която включва използването на целия спектър от инфраструктура, органи, съоръжения и оборудване, необходими за предислокацията, развръщането, придвижването, поддръжката на силите и средствата при подготовката и провеждането на операцията, както и изтеглянето на силите. За изпълнение на мероприятията по стратегическото развръщане и поддръжка по време на операцията е необходима гъвкава и съответстваща на ресурсите концепция на придвижването и транспорта.

359. *Придвижване.* Придвижването се определя като организирано преместване на силите и средствата (военните формирования, тяхното основно въоръжение, техника и материални средства) с цел навременно заемане на определени райони за съсредоточаване (разполагане) за последователно бойно или друго използване в операцията. Придвижването се характеризира със запазване на бойната способност на формированието и изисква поддържащи способности от мобилност на формированията, транспортни способности, инфраструктура, контрол на придвижването и поддържащи функции.

360. **Транспортиране.** Транспортирането е дейността по организацията и използването на транспортните средства от различните видове транспорт, включително и необходимото оборудване за товаро-разтоварните дейности, за придвижване на силите и средствата на формиранията, доставка на екипировка, оборудване и други материални ресурси в операцията.

361. **Мобилност.** Качество или способност на войските и силите, което им позволява да се придвижват от едно място на друго, запазвайки способностите си за изпълнение на тяхната основна мисия.²³

362. Мобилността на формиранията от въоръжените сили е неразривно свързана с цялостното и точно изпълнение на задачите при участието им в целия спектър от операции. Мобилността се осигурява чрез гъвкаво използване на ресурсите, средствата и оборудването, което спомага за пълното и бързо развързване на силите, участващи в операцията. Осигурява се на трите нива на управление – стратегическо, оперативно и тактическо.

363. Стратегическата мобилност е способността за придвижване на сили и транспортиране на съответната им логистична поддръжка бързо и ефективно на далечни разстояния. Това може да бъде между зоните на съвместните операции (ЗСО), между региони (междурегионални придвижвания) или извън районите на зоната на отговорност на НАТО.

364. Оперативната мобилност е способността на придвижване на сили и транспортиране на съответната им логистична поддръжка бързо и ефективно в ЗСО (вътрешнорегионални придвижвания). Това също обхваща способността да се концентрират регионални сили срещу основния удар на противника и в същото време разсредоточаване на оперативните резервни сили.

365. Тактическата мобилност е способността за концентриране на намиращите се в региона сили до ниво дивизия/бригада срещу основния удар на противника и осигуряване на включването на тактическите резервни сили.

366. При планирането на логистичното осигуряване, особено внимание се отделя на оперативните транспортни изисквания, като планирането на придвижването и транспортирането за осигуряване на операциите се извършва на основата на комбинираното използване на гражданско-военната система, включваща всички видове транспорт.

367. Взаимодействието и сътрудничеството с граждански организации при планиране на придвижването и транспортирането е в тясна връзка с пресмятане, определяне капацитета, наличността и

²³ Термин на НАТО регламентиран в ААР-6 и МС 319/2 - "Принципи и политики на НАТО за логистика".

достъпността на гражданската транспортна поддръжка /подкрепа/ на войските.

368. Управлението на военните превози и транспортирането, при провеждане на операции на територията и акваторията на страната, се осъществява в рамките на логистичното осигуряване във взаимодействие със съответните министерства, ведомства и фирми осъществяващи такава дейност.

369. Транспортирането извън територията на страната на стратегическо разстояние се извършва на база на национални планове за развърщане, в координация със съюзните и/или коалиционните партньори.

370. Стандартизираните и съгласувани военни процедури, са предпоставка за осъществяване на транспортното осигуряване в страната и придвижването през държавната граница. Транспортирането на национални формирования за участие в многонационални операции до, от и в зоната на операцията се извършва на базата на международни споразумения.

371. Планирането, развърщането и обмяната на информация, свързана с придвижването и транспорта се извършва чрез използване на Логистичната информационна система за планиране на придвижването и за проследяване на изпълнението (ADAMS, EVE, CORSOM), модул от софтуера на НАТО за планиране на логистичното осигуряване LOGFAS.

372. Комплексният характер на придвижването и транспорта, съчетано с ограничените ресурсни възможности изискват голяма степен на сътрудничество и координация с различни държавни организации и транспортни фирми, за създаване на оптимални условия за изпълнение на задачите.

373. Високата степен на непредсказуемост на местата за провеждане на евентуални операции ограничава способността за детайлно предварително планиране на придвижването и транспорта, което поставя високи изисквания към предварително създаваните способности за развърщане. Това не изключва необходимостта от предварително планиране, чрез определяне на минимални изисквания към наличните способности за придвижването и транспорта.

6.5.2. Видове транспорт.

374. Съществуват три основни вида транспорт: въздушен, морски и вътрешно-териториален. Използването на определен вид транспорт зависи от географските особености и съществуващата инфраструктура. Изборът на вида транспорт за една мисия, независимо от оперативната ситуация, изисква съобразяване с определени критерии. Тези критерии са: приоритет на задачата; срок за доставка; типа на товара; специални ограничения; икономичност и

ефективност; налични ресурси и безопасност. Степента на използване на военните транспортни способности също влияе на избора на вида транспорт. Използването на многонационални способности и/или създаването на способности за използване на различни видове транспорт (интермодалност) увеличават гъвкавостта на транспортната система.

375. Въздушен транспорт. Въпреки, че въздушният транспорт е относително скъп вид транспорт, неговите положителни страни, като скорост, обхват на действие и гъвкавост, даващи възможност за бързото развърщане на сила на големи дистанции, го правят предпочитан вид транспорт за военни операции. При планиране на въздушен транспорт трябва да бъдат взети под внимание редица фактори, които влияят на използването му, като:

- високи финансови разходи за придобиване, поддръжка, управление и използване;
- наличност на адекватен брой средства за въздушен транспорт;
- наличие на средства за въздушен транспорт - подходящи, ефективни и ефикасни за превоз на товари в различни операции;
- наличие и пригодност на летища в театъра на операцията.

376. Морски транспорт. Главната характеристика и предимство на морския транспорт е неговият огромен товарен капацитет и устойчивост. Морският транспорт е много подходящ да транспортира огромни количества въоръжения и материални средства. Неговите основни недостатъци се проявяват в уязвимост, особено в пристанища, както и неговата ниска скорост. Поради неговата способност да превози огромен тонаж, той остава най-икономичният и често е най-бързият начин да се доставят огромни количества оборудване. По тази причина той е основен вид транспорт за презморско (задокеанско) придвижване на материални ресурси. Морският транспорт обикновено не е подходящ вид транспорт за предислоциране на личен състав, освен при провеждане на морска операция.

377. Морският транспорт обикновено се използва съвместно с въздушен транспорт, като с кораби се транспортират товари, а с въздушен транспорт се предислоцира личния състав. По този начин се намалява времето и разходите за развърщане/прибиране на войски, тяхната екипировка и доставки и се осигурява последваща логистична поддръжка на силите.

378. Вътрешно-териториален транспорт.

Вътрешно-териториалният транспорт обхваща използването на пристанища или брегови съоръжения, автомобилен, железопътен и вътрешно-териториален воден транспорт, а също така използване на интермодалните способности на съоръженията.

379. **Автомобилен транспорт.** Главната характеристика на автомобилния транспорт е гъвкавостта. Автомобилният транспорт обикновено осигурява тактическата и оперативната мобилност. Рядко е подходящ за стратегически превоз.

380. Автомобилният транспорт обикновено не е алтернатива на морския или железопътен транспорт за поддържане на операции на големи разстояния. Основно той е с преразпределително значение в един интермодален етап, като играе жизненоважна роля в общата система за придвижване и транспорт. Като общо, автомобилният транспорт е най-съществен в началния и крайния етап от придвижването.

381. **Железопътен транспорт.** Железопътният транспорт е основният вътрешно-териториален вид транспорт за непрекъснат подвоз и превоз на голямо количество оборудване и доставки на дълги разстояния, с относително висока скорост. Способностите на този капацитет зависят от такива фактори като: ширина на коловозите, подвижен състав и наличието на подвижен състав, и различния товар. Специфични превози, в това число и превоз на голямогабаритни и тежки товари, значително зависят от липсата на недостатъчен специализиран подвижен състав, което следва да бъде уточнено преди началото на планиране на превоза. Планирането и използването на подвижния състав се намира изцяло под национален контрол по време на операция. Поради ограничената наличност на военни жп средства, гражданските ресурси са жизнено необходими, за да се изпълняват оперативните изисквания за придвижване.

382. Транспортирането с жп транспорт може да изисква да се пресекат националните граници и страни с различни национални или регионални мрежи, които нормално биха имали отделни правила и стандарти (в т. ч. ширина на железния път, височина на мостове и платформи, ограничения на скоростта и др.).

383. Фактът, че ж.п. придвижването се нуждае от постоянен път, релси, е по себе си лимитираща характеристика. Отдалечените и планински райони не са обслужвани от железниците и полагането на нови пътища е скъпо и изискващо много време.

384. **Вътрешноконтинентален воден транспорт.** Този воден транспорт може да бъде извършван на реки, канали, вътрешни морета, езера, между острови или ограничени брегови пътища. Особено подходящо е за пренасяне на тежки и обемисти оборудвания, запаси, горива и обемна трайна храна, когато времето за превоз не е особено важно.

385. **Интермодалност.** Интермодалността е способност за прехвърляне на товари от един вид транспорт на друг с минимални усилия, като включва повече от един вид транспорт, средства за

механизация на товаро-разтоварните работи, контейнери, палети, опаковки и друга предварителна подготовка. Наличието на подходящо оборудване за обработка на товари е много важно в интермодалните операции. Също така е съществено важна подготовката на товара за гарантиране на приемането му от следващия вид транспорт.

6.6. Осигуряване на военната инфраструктура

386. Военната инфраструктура включва недвижими имоти, обекти и съоръжения, предназначени за разполагане на военните формирования (сгради, складове, полигони и учебни центрове); морски съоръжения, летища, инфраструктурни и инженерни съоръжения; комуникационни и информационни системи и други съоръжения и системи, осигуряващи изпълнението на мисията.

387. Логистичната инфраструктура е елемент от военната инфраструктура и представлява система от инфраструктурни обекти и съоръжения от различен тип, с определено географско местоположение и различни характеристики, които способстват за изпълнението на логистичните задачи.

388. Логистичната инфраструктура включва логистичните елементи от военната инфраструктура като сгради, складове, площадки и терени, пътна, железопътна и морска инфраструктура и съпътстващите ги системи, съоръжения и дейности, като електрозахранване, водозахранване, инсталации, метрологично осигуряване.

389. Осигуряването на военната инфраструктура е пряко свързано с останалите логистични дейности като настаняване, хранене, битово осигуряване, изграждане и поддържане на линиите за комуникации и др.

390. Планирането на инфраструктурата за операции се извършва в съответствие с концепцията за операцията. В процеса на планиране се извършва сравняване на необходимата с наличната инфраструктура. На базата на логистичната оценката и анализа на възможните опции за осигуряване на необходимата инфраструктура се планират дейностите за преодоляване недостига от способности. Оценката и анализът на необходимата и наличната инфраструктура се извършват в координация с органите за военно-инженерна поддръжка. При анализа на инфраструктурата трябва да се имат предвид всички изисквания за безопасност, както в местата за съхранение (складовете), така на пунктовете за товарене/разтоварване и снабдяване.

391. Осигуряването и поддържането на логистична инфраструктура в операции изисква тясното взаимодействие между органите за логистично и военноеинженерно осигуряване.

6.7. Медицинско осигуряване.

6.7.1. Общи положения.

392. Медицинското осигуряване е непрекъснат и комплексен процес, който включва разнородни - медицински и немедицински дейности, насочени към укрепване, предпазване и възстановяване здравето на човека, като важен елемент от боеготовността на въоръжените сили. Основна цел е да се осигури превенция на пораженията и заболяванията, своевременна и адекватна медицинска помощ и евакуация, специализирано лечение и рехабилитация. Медицинското осигуряване се извършва в съответствие с национални и ратифицирани международни документи и конвенции. Тъй като медицинското осигуряване в НАТО е част от логистиката, основните клаузи се прилагат и за медицинско осигуряване.

393. За медицинското осигуряване в мирно време и в операциите и мисиите на въоръжените сили се поддържат необходимите медицински и евакуационни способности. Те включват медицински органи за управление и структури за медицинско осигуряване - медицински пунктове, полеви болници, многопрофилни болници за активно лечение и болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация, звена за специализирана извънболнична помощ, военномедицински отряд за бързо реагиране и други специфични специализирани структури.

6.7.2. Принципи и стандарти.

394. Медицинските сили и средства трябва да имат и поддържат същата степен на готовност, мобилност и защита като осигуряваните сили.

395. Медицинската помощ се осигурява адекватно, непрекъснато и прогресивно, като варира от първа помощ до изчерпваща специализирана помощ и рехабилитация. Средствата за евакуация на пострадалите трябва да позволяват непрекъснатост на помощта по време на транспортирането.

396. Медицинските дейности по време на операции при криза или война трябва да са максимално близки до стандарта на медицинското обслужване в мирно време.

397. Оказването на медицинска помощ да се извършва във възможно най-кратки срокове – първа помощ до 10 минути, лекарска помощ до 1 час и хирургична помощ до 2 часа. Постигането на „златния час“ за оказване на хирургична помощ предполага най-благоприятен изход от лечението на пострадалия.

398. Ранените и болните се сортират по категории, в зависимост от спешността за лечение, необходимостта и начина за евакуация.

399. Медицинското осигуряване трябва да има готовност да посреща и третира медицински загуби, многократно надхвърлящи очакваните дневни загуби.

400. Видът и обемът на медицинската помощ се определят от параметрите на операцията/мисията, условията, при които се провежда, очакваните медицински загуби и включват от първа помощ и евакуация на ранените и болните, до оказване на изчерпваща специализирана помощ и рехабилитация. Обемът от дейности по медицинското осигуряване е дефиниран като „Роли“ – от 1 до 4, съответстващи на възприетите стандарти в НАТО.

401. РОЛЯ 1 - Осъществява се във формированията до ниво батальон под ръководството на лекар и включва оказването на следните видове медицинска помощ:

- спешна медицинска помощ;
- първа медицинска помощ (оказвана от медицински персонал или под формата на само/взаимопомощ);
- оказване на медицинска помощ на небойни медицински загуби;
- стабилизиране и подготовка на пациентите за евакуация.
- общи мероприятия по превантивна медицина.

402. РОЛЯ 2 – обикновено се осъществява на ниво бригада, като обслужва и разположени в съседство формирования. Тя включва:

- евакуиране от Роля 1, приемане и сортиране на пациентите;
- контрол на нараняванията, оказване на спешна хирургическа помощ и животоспасяване, третиране на шока и лечение на леко ранени и болни до завръщането им в строя;
- подготовка на пациентите за по-нататъшна евакуация, като има възможност за временно поемане на пациентите (до тяхното стабилизиране) при ситуация на масово поразяване или прекъсване на евакуационната верига;
- осъществяват се и мероприятия по превантивна медицина, управление на стреса и укрепване на психичното здраве.

403. РОЛЯ 2 се класифицира на: „РОЛЯ 2 - лекоманеврена“ и „РОЛЯ 2 – усилена“. Отделните звена и в двата типа Роля 2 се изграждат на модулен принцип, с възможност при нужда да усилят Роля 1.

404. РОЛЯ 3 - Осъществява се в лечебни заведения за болнична помощ и включва:

- приемане на пациенти от Роля 2 или директно от мястото на раняване/инцидента;

- окончателно сортиране на пострадалите за евакуация до Роля 4 или излекуване в съответствие с евакуационната политика;

- оказване на специализирана медицинска помощ от лекари специалисти, без която пациентите не биха понесли евакуацията до учрежденията на следващото ниво.

405. РОЛЯ 4 - Осъществява се в националните лечебни заведения и включва:

- приемане на пациентите от Роля 3 и другите медицински пунктове и директно от мястото на раняване/инцидента;

- оказване на изчерпваща медицинска помощ и рехабилитация на пациентите до окончателното излекуване.

6.7.3. Функции и взаимодействие.

406. Началникът на ВМА отговаря за цялостното състояние на системата за медицинско осигуряване във въоръжените сили.

407. Планирането и координацията на дейностите по медицинското осигуряване се осъществява от медицинските органи в Щаба на отбраната, щабовете на оперативно ниво и бригадите, във взаимодействие с ВМА. Медицинските специалисти са съветници на командирите по медицинското осигуряване.

408. Отговорник за медицинското осигуряване във военните формирования при изпълнение на учебно-бойната им дейност, при операции и мисии е заместник-началникът на ВМА по войсковото медицинско осигуряване в страната и извън територията на Република България.

409. На Военномедицинската академия се възлагат отговорности по поддържане готовността на медицинските способности, осъществяване на извънболнична и болнична помощ, профилактика и рехабилитация, експертиза за годност за военна, военновременна служба и служба в доброволния резерв, научноизследователска и практико-приложна дейност, психологичен подбор и психологично осигуряване, медицински дейности по защита на силите, специална и военномедицинска подготовка, медицинска евакуация..

410. Непосредствени отговорници за цялостното медицинско осигуряване на личния състав са командирите /началниците/ на военни формирования от БА и ръководители на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната.

411. Медицинските формирования за Роля 1 се комплектуват на смесен принцип. Медицинският състав е от щата на ВМА, а немедицинският състав, средствата за медицинска евакуация, общовойсковата техника и имущество са от състава на войсковата единица. Медицинското имущество се закупува от ВМА и се предоставя на военните формирования.

412. Полевите медицински формирования (модули, екипи за усиление на Роля 1, Роля 2, мобилизационни полеви болници) се формират от ВМА и на смесен принцип. Поставя се акцент върху изграждането на експедиционни военномедицински способности за Роля 1 с възможности за медицинска евакуация (наземна и по въздух).

413. Ведомствените лечебни и здравни заведения и тези от националната система за здравеопазване се използват при изпълнение на мисиите “Отбрана” и “Принос към националната сигурност в мирно време” в съответствие с действащите ведомствени и национални планове.

414. Медицинското осигуряване при съвместни съюзни операции е колективна отговорност. Отговорността се споделя между нациите и съответния командир от НАТО, като Роля 1 и 4, както и стратегическата евакуация по принцип са национална отговорност. Допълнителни способности за медицинско осигуряване се договарят в процеса на планиране на операцията²⁴.

6.7.4. Ветеринарномедицинско осигуряване

415. Ветеринарномедицинското осигуряване във въоръжените сили обхваща ветеринарно-санитарния контрол на храните от животински произход, отглеждането и използването на служебните животни, с цел опазване здравето на личния състав.

416. Ветеринарномедицинското осигуряване се осъществява на основание Закона за ветеринарномедицинската дейност. Във въоръжените сили тази дейност се осъществява от специализирани звена, съвместно с Научно-приложния център за военна епидемиология и хигиена (НПЦВЕХ) – ВМА,.

417. Специализираните звена за ветеринарномедицинско осигуряване са от състава на бригада „Логистика“.

418. Отделение “Медицинско и ветеринарно осигуряване” в бригада „Логистика” планира, организира, ръководи и контролира ветеринарно-санитарния контрол на храните от животински произход при тяхното доставяне, съхранение, обработка и транспорт, в съответствие с национално законодателство и приетите от Република България регламенти на ЕС и стандарти на НАТО (STANAG), касаещи ветеринарномедицинското осигуряване.

6.7.5. Психологично осигуряване. Медицински аспекти на психологичното осигуряване.

419. Психологичното осигуряване представлява системен процес по определяне на психологичната пригодност, психичните ресурси и

²⁴ Колективната отговорност и споделянето на отговорностите са описани в "Съюзна съвместна доктрина за логистика АJP-4" и конкретно за медицинската поддръжка в "Съюзна съвместна доктрина за медицинска поддръжка" АJP-4.10.

потенциал, поддържане и укрепване на психичното здраве, повишаване психическата устойчивост на военнослужещите и сплотеността на военните формирования/структури за справяне със специфични задачи и изисквания, чрез система от професионални и организационно-административни дейности, стандарти и ресурси.

420. Психологичното осигуряване се реализира от специализирани звена и органи с цел подпомагане на командирите/началниците и ръководителите по изграждане и поддържане на оптимален психологически климат във военните формирования/структури, прилагане на гъвкави командно-лидерски практики, укрепване на бойния дух, войнския морал и повишаване психичната устойчивост на военнослужещите.

421. Специализирани звена и органи за психологично осигуряване включват Център по психично здраве и превенция (ЦПЗП) – ВМА и психолози в щабовете на видовете въоръжени сили и военните формирования.

422. Основни направления на дейността на специализираните звена и органи за психологично осигуряване са:

- определяне на психологична пригодност, психични ресурси и потенциал;
- психологични интервенции;
- обучение в психологични умения;
- разработване и прилагане на превантивни програми;
- психосоциални анализи, прогнози и стратегии;
- приложно-изследователска и научна дейност.

423. От състава на ЦПЗП и специализираните органи за психологично осигуряване се формират екипи за изпълнение на програми, проекти и конкретни задачи.

424. Командирите от всички нива създават условия за изпълнение на задачите, свързани с психологичното осигуряване на личния състав.

6.8. Логистично осигуряване чрез договори с граждански организации и фирми (Сключване на контракти).

6.8.1. Общи положения

425. Логистичното осигуряване чрез договори обхваща дейностите по планиране, договаряне, координация и контрол на логистичното осигуряване на войските и силите чрез използване на граждански организации и фирми.

426. Политиката на НАТО и ЕС за поддръжка на операциите чрез договори е насочена към повишаване ефективността на логистичното осигуряване чрез намаляване на логистичните формирования в района

на операцията за сметка на използването на услуги предоставени от специализирани фирми.

427. Договарянето е важно средство за осигуряване на допълнителни опции за постигане на оперативните изисквания по отношение на логистичното осигуряване. Логистичното осигуряване чрез договори придобива все по-голямо приложение в цялостното логистично осигуряване, като средство за придобиване на допълнителни логистични способности чрез използването на граждански организации и фирми.

428. Логистичното осигуряване чрез договори може да бъде предварително планирано или осигурено при непредвидени обстоятелства. Предварително планираното осигуряване предполага добре обмислен подход за определяне, кои потребности за операцията може да бъдат осигурени ефективно чрез сключване на договори с фирми доставчици на стоки и/или услуги. При възникване на допълнителни потребности, непредвидени в процеса на планиране на операцията, или при не осигурени по време на процеса на генериране на сили логистични способности се налага сключване на допълнителни договори за осигуряване. Този процес предполага договаряне в последния момент и крие рискове за увеличаване на разходите или закъснение на доставките.

429. Договарянето може да бъде под различни форми. При планиране и участие на национални сили в съюзни операции трябва да се имат предвид следните най- често използвани форми на договори в НАТО/ЕС:

- **Договор за техническа поддръжка** – осигурява се от специалисти от специализирани фирми, които извършват експертна техническа помощ, включително и ремонт, на място, по време на операцията.

- **Договор за системна поддръжка** – логистична поддръжка на оръжейните системи и техниката, като част от договор, за осигуряване на част или целия им жизнен цикъл.

- **Договор за ползване под наем** – осигуряват способности (основно материални ресурси), които се ползват изключително от личния състав за предварително определени цели, обикновено при фиксирана цена за времето на договора и често с опция за закупуване.

- **Споразумения с партньори на основния доставчик** – обикновено това предполага договаряне с друг доставчик, за продължителен период, като основния доставчик при необходимост може да му преотстъпи част от доставките.

- **Спящи договори** – при тях, изпълнението на доставките на стоки и/или услуги може да бъде отложено във времето, до възникване на необходимост от тяхното осигуряване.

- **Договори с осигурен достъп** – те юридически обвързват доставчика да осигури необходимите способности, когато е необходимо.

- **Договор за преференциално използване на доставчик** – това се обявява с писмо за намеренията, че даден доставчик желае да осигури необходимите способности, когато е необходимо, след получаване на оферта.

- **Предварително подготвени оферти** – са подготвени и поддържани в актуално състояние оферти, които се изпращат към потенциалните фирми доставчици при възникване на необходимост.

- **Споразумение за основни поръчки** – използва се от агенциите на НАТО за осигуряване на внезапно възникнали нужди, където няколко ползватели може да сключат договорно споразумение с даден доставчик.

- **Придобиване на място от пазара** - осъществява се, когато на пазара има налични доставчици и не е необходимо предварително договориране.

6.8.2. Изисквания.

430. Фирмите доставчици на стоки и услуги са неразделна част от цялостната логистика, развърната в операцията. Те се наемат за осигуряване на даден вид стоки и/или услуги с цел усиление на военните способности и могат да ги заменят само ако оценката на военния риск гарантира осъществяването на тяхната дейност.

431. Ползването на фирми доставчици на стоки и услуги не трябва да пречи на решенията за оказване на поддръжка от страната домакин (ПСД) или многонационалните споразумения между нациите участващи в операцията.

432. Договорите задължително трябва да бъдат финансово осигурени от бюджета на МО по съответните програми/подпрограми. При възникване на необходимост от сключване на договори следствие на непредвидени обстоятелства, те се осигуряват чрез вътрешно компенсирани промени (корекции) на бюджета.

433. При операции на НАТО и ЕС, определянето на потребностите и оценката как те да бъдат осигурени се извършва в процеса на планирането на операциите чрез консултации с нациите. Опциите за поддръжка, включително логистичното осигуряване чрез договори може да бъде финансирано от НАТО/ЕС или от нациите в зависимост от вида на потребността. Съвместното командване на силите на НАТО (JFC) подпомага определянето на потребностите и изискванията за логистично осигуряване за всички фази на операцията, координира неговото планиране и осъществяване. Това е приложимо и за логистичното осигуряване чрез договори, но не дава правото на

командира от НАТО да прекратява съществуващите национални договори без предварителна координация със съответните нации и съобразяване с финансовите и юридическите аспекти.

434. Съвместното командване на силите отговаря за установяването (въвеждането) на изисквания към всички цивилни служители, по отношение на подготовката (обучението), развърщането, защитата на силите, индивидуалните средства за защита, здравеопазването и безопасността, освен в случаите, когато цивилните служители работят по търговски договор. В тези случаи фирмата доставчик на стоки и услуги е отговорна за осигуряване на тези изисквания.

435. Фирмите доставчици на стоки и услуги може да се осигуряват самостоятелно и независимо, но в повечето случаи се налага командирът да осигури сигурността им и да определи изискванията за екипировката, подготовката им за защита от химически, биологични радиационни и ядрени заплахи. Ако няма здравно и медицинско осигуряване на местно ниво, силите трябва да осигурят такова и за фирмите доставчици на стоки и услуги.

6.8.3. Планиране на логистичното осигуряване чрез договори с граждански организации и фирми.

436. Използването на граждански организации и фирми доставчици на стоки и/или услуги трябва да се разглежда във възможно най-ранния етап на процеса на планиране на операциите. Това осигурява ранно определяне на потребностите за осигуряване чрез граждански организации и фирми и възможност за оптимизиране на логистичното осигуряване чрез договори. Предварително планираното осигуряване и това при непредвидени обстоятелства може да освободи личен състав за други задачи и дава възможност за най-добро използване на военни и цивилни способности в операцията. Този подход позволява правилното определяне къде и кога е оправдано използването на цивилни доставчици и спомага за ранното им интегриране в операцията. Плановият подход също така води до ранното определяне на многонационалните решения, които биха спестили значителни средства, в сравнение с използването на допълнителни договори за осигуряване, сключени в последния момент.

437. В рамките на процеса на планиране на операциите трябва да се оценят и сравнят ползите от логистичното осигуряване чрез договори и необходимите ресурси, включително и тези за здравно осигуряване и безопасност. Разработва се план за управление на риска за намаляване последствията при преждевременно прекратяване на договорите.

438. Планирането на логистичното осигуряване чрез договори трябва да включва оценка на риска и разработване на „План за управление на риска“ с цел намаляване на влиянието на провалени договори върху логистичното осигуряване.

439. При операции на НАТО/ЕС, нациите са задължени да информират Съвместното командване на силите (JFC) за техните планове, относно логистичното осигуряване чрез договори. Планираното от нациите логистично осигуряване чрез договори трябва да залегне и в плановите на НАТО. Когато доставчиците са определени предварително, те трябва да съдействат в процеса на планиране на операцията, с цел интегрирането им в ОПЛАН. Развърщането на цивилните доставчици, независимо дали те ще използват техни собствени ресурси или не, също трябва да бъде включено в плана за развърщане на НАТО.

6.9. Поддръжка от страната домакин

440. Поддръжката от страната домакин (ПСД) се заключава в провеждане на комплекс от дейности за оказване на гражданска и военна помощ на съюзнически сили и организации, които са разположени, действат или преминават през нейната територията, с ресурси на страната домакин (СД) в мирно време, по време на криза или конфликт.

441. Поддръжката (помощта) се оказва в рамките на политическа спогодба, с цел да не се възпрепятства развърщането на въоръжената сила (ВС) на изпращащата страна (ИС) / организация или за нейното осигуряване със средства и оборудване и/или извършване на услуги.

442. **Страна домакин (СД)** – Република България, представена от съответните държавни органи, които са компетентни в областите, свързани с предоставяне на необходимата за конкретната операция/учение поддръжка.

443. **Изпращаща страна (ИС)** - държава или международна организация, разполагаща въоръжена сила на територията на СД, за участие в операция/учение на НАТО/ЕС.

444. **Въоръжена сила (ВС)** - всички компоненти на ръководените от НАТО/ЕС сили, включващи целия личен състав, оборудване, помощни стоки и материали, в това число и целия цивилен личен състав на тези сили. ВС включва също така корабите, авиационната техника, превозните средства, складовете, оборудването, боеприпаси, както и всички средства за придвижване и транспорт по въздух, вода и земя заедно с техните средства за обслужване, включително изпълнителите по договори с НАТО/ЕС, дислоцирани заедно със или обслужващи силите.

445. Р България прилага възприетите политики, принципи и процедури по ПСД, залегнали в концепциите и доктрините на НАТО и ЕС. Поддръжката от Р България, като СД се гарантира, организира и провежда съобразно националните приоритети и възможности за всеки конкретен случай, при спазване на разпоредбите на националното законодателство и влезлите в сила международни договори, по които е страна.

446. ПСД, като неразделна част от логистиката се планира, организира и провежда при спазване на принципите за отговорност, централизирано ръководство, коопериране, координиране, икономичност, прозрачност и финансиране.

447. Република България, като СД има следните отговорности и правомощия²⁵:

- упражнява юрисдикция върху съюзническите и чуждите въоръжени сили и зависимите лица, преминаващи през, или пребиваващи, на нейната територия, съгласно българското законодателство и приложимите международни договори;

- запазва пълен контрол над предоставяната територия, въздушно пространство, териториални води, материални средства и услуги;

- гарантира координация и сътрудничество между военните и граждански власти за ефективно провеждане на ПСД;

- уведомява ИС и Командващия/Командира от НАТО за своите възможности и общи изисквания по ПСД, като обявява и разпространява Каталог на Република България за планираните възможности по поддръжка от страната домакин;

- извършва периодичен преглед на планираните граждански и военни способности за ПСД и актуализира базата с данни в Каталог за ПСД - България;

- своевременно информира ИС и Командващия/Командира от НАТО за настъпили промени във възможностите по ПСД;

- осигурява личен състав за заемане на длъжности по ПСД в „Многонационален съвместен логистичен център“ (MJLC) или „Групата за съвместна логистична поддръжка“ (JLSG), при развърщането им от Командванията на НАТО.

448. Поддръжката на съюзнически и на чужди въоръжени сили се провежда след разрешение от компетентните органи (Народното събрание, Министерския съвет и министъра на отбраната) за тяхното

²⁵ 1. Закон за преминаването през и пребиваването на територията на Р. България на съюзнически и на чужди въоръжени сили (обн. ДВ бр.102 /20.12.2005г.).

2. Споразумение между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните Въоръжените сили (NATO SOFA), ратифицирано със закон (обн. ДВ бр.107 от 2004 година).

3. Други двустранни и многостранни споразумения.

пребиваване и/или преминаване през територията на страната и е предмет на взаимно договаряне.

449. ПСД включва широк обхват от направления на дейности, свързани с координиране на преминаването през държавната граница (приемането) на въоръжената сила, временното □ настаняване, разполагане и преминаване през територията на страната; доставка, съхранение и осигуряване с материални ресурси от класовете на снабдяване; транспортиране на личен състав и оборудване; използване на обекти и съоръжения от инфраструктурата на страната (летища, пристанища, полигони и др.) и извършване на услуги в тях; оказване на медицинска помощ и лечение; защита, сигурност и охрана; комуникационни, битови и други услуги.

450. Основната отговорност за планиране и провеждане на ПСД от Р България е на изпълнителната власт, като на Министерството на отбраната се възлага водеща роля за координацията на дейностите с другите министерства и ведомства.

451. Режимът на преминаването и пребиваването на територията на Република България на въоръжени сили на ИС се съгласува от министъра на отбраната с министъра на външните работи, с министъра на вътрешните работи и с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, в рамките на тяхната компетентност.

452. Министерството на отбраната има отговорност да разработва, актуализира и разпространява Каталог на Република България за планираните възможности по поддръжка от страната домакин, който служи за планиращо средство и дава възможност да се извърши първоначална количествена и качествена оценка на поддръжката.

453. С цел подобряване и улесняване на взаимодействието и координацията за провеждане на ПСД между страни от НАТО/ЕС, Министерството на отбраната провежда политика за участие на страната и в дейността на съюзни и регионални организации и съвещателни форуми.

454. Структурите от въоръжените сили на Р България участват в провеждането на дейности по ПСД, съобразно своята компетентност и способности.

455. За „национална точка за контакт по ПСД” (HNS POC) е обявен Националният център за логистична подкрепа към СКС, с основна роля за координиране на дейностите и процедурите с Координационните центрове на ИС и с министерствата и ведомствата по приемане, временно пребиваване и преминаване през територията на страната на въоръжени сили.

456. За формиранията от въоръжените сили на Р България, участващи в мисии, операции и учения на НАТО/ЕС, и в

многонационални формирования извън територията на страната, ПСД се договаря чрез сключване на Меморандуми за разбирателство или други споразумения.

Глава 7 - Функционални области пряко свързани с логистиката.

7.1.Общи положения.

457. В тази глава са разгледани функционалните области, които не са в обхвата на логистиката, но тяхното осъществяване е пряко свързано с цялостното логистично осигуряване. Такива области са:

- гражданско-военното сътрудничество;
- опазване и възстановяване на околната среда;
- стратегическо развърщане, приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране;
- дейности свързани със смърт на личен състав;
- финансово осигуряване.

7.2. Гражданско-военното сътрудничество.

458. Гражданско-военното сътрудничество (Civil-Military Cooperation CIMIC), като вид осигуряване на действията на въоръжените сили има за цел - осигуряване поддръжка на командващите/командирите от всички степени при изпълнение на техните задачи и неговата организация и ръководство е тяхна отговорност. Тази дейност е насочена към гарантиране на националната сигурност на Р България и е резултат от постоянно налагащото се адаптиране на военните и гражданските структури към изискванията на НАТО и Европейския съюз по управлението на кризи и борбата с международния тероризъм.

459. При планирането на гражданско-военното сътрудничество следва да се има предвид, че CIMIC не означава нито военен контрол над гражданските организации или агенции, нито обратното. Военнослужещите от формированията на БА отговарят преди всичко за изпълнението на задачите, свързани със сигурността и поддръжката на съответните граждански институции в рамките на своите средства и възможности и в съответствие с оперативния план.

460. Гражданско-военното сътрудничество в хода на операцията се провежда за изпълнение на следните основни задачи:

- изграждане и развитие на гражданско-военни връзки. Целта е да се осигури необходимата координация за улесняване и поддръжка на планирането и воденето на операцията;
- подкрепа на гражданската среда - държавната администрация, националните и международни правителствени и неправителствени организации при възстановяване на критичната инфраструктура,

евакуация и оказване на хуманитарна помощ на цивилното население. Тя включва широк спектър от дейности, като осигуряване на необходимата информация, личен състав, материални ресурси и оборудване, комуникационни съоръжения, специална експертиза и обучение;

- поддръжка на собствените и съюзнически войски в изпълнение на тяхната мисия. Военните формирования ще се нуждаят от значителна гражданска поддръжка в оперативния си район, както от страна на местното население, така и в ресурсно отношение.

461. За изпълнение на задачите по гражданско-военното сътрудничество във всички етапи от развитие на операцията се използват възможностите на военните формирования. Реализирането на дейностите по гражданско-военното сътрудничество се извършват в непосредствено взаимодействие, според техните способности и споделеното използване на наличните ресурси.

462. Военните формирования от Българската армия в сътрудничество с гражданските власти и организации, доколкото е възможно с военни сили и средства, осигуряват настаняването и поддръжката на дейността на гражданското население, без с това да пречат на изпълнението на военната мисия/операция. Дейностите по CIMIC се провеждат като същевременно се планира и своевременното предаване на тези функции на съответните граждански органи и организации.

463. В случаите, когато формированията от ВС се нуждаят от достъп до местните граждански ресурси трябва да се избягва неблагоприятно въздействие върху местното население, икономика и инфраструктура в оперативния район. Необходимо е да се вземат всички възможни мерки, за да се избегне компрометирането на неутралитета, безпристрастността и независимостта на гражданските организации.

7.3. Опазване и възстановяване на околната среда.

464. Опазването и възстановяването на околната среда обхваща редица дейности пряко свързани с логистиката. Основната цел е максимално да се намали вредното въздействие от цялостната войскова дейност върху нея и защита на личния състав и населението в условия на въздействие на екологични неблагоприятни антропогенни и природни фактори. Това се постига чрез прилагане на националното и международното екологично законодателство, както и чрез спазване изискванията на стандартизационните документи на НАТО и ЕС в тази област.

465. Компонентите на околната среда са атмосферният въздух, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи.

466. Факторите, които замърсяват или увреждат околната среда могат да бъдат естествени и антропогенни вещества и процеси, като:

- различни видове отпадъци и техните местонахождения;
- шум и вибрации;
- йонизиращи и нейонизиращи лъчения;
- природни бедствия, промишлени и ядрени аварии;
- генетично модифицирани организми.

467. Опазването на околната среда се осъществява в съответствие с националното и международното законодателство и обхваща три области:

- **превантивна дейност** – насочена към осигуряване на условия за ефективно прилагане на механизмите и инструментите за контрол: контрол на съхраняването, използването и транспортирането на опасни материали и отпадъци, прилагане на мерки за контрол върху отделните дейности въз основа на обективно оценяване на опасностите и рисковете за околната среда и здравето и минимизиране на вредното въздействие на химичните вещества върху човешкото здраве и околната среда. Превантивната дейност е основният фактор за недопускане или минимизиране на отрицателни въздействия върху околната среда;

- **спазване на допустимите норми на замърсяване и увреждане на околната среда** - спазване на допустимите норми на замърсяване и/или увреждане на околната среда при експлоатацията на дълготрайните активи и материалните запаси, екологически мониторинг на компонентите на околната среда и вреднодействащите фактори, планиране и провеждане на мероприятия по опазване на околната среда, ликвидиране на последствията и възстановяване на екологичното равновесие, спазване на нормативната база при третиране (събиране, транспортиране, съхраняване, оползотворяване и обезвреждане, в т.ч. депониране) на различните видове отпадъци и други;

- **опазване и възстановяване на околната среда** – включва дейности по управление на природните ресурси и почистване и възстановяване на замърсени терени. Целта е, чрез ограничено използване на районите и обектите, намиращи се в близост до защитени територии (национални паркове, природни паркове, резервати, природни забележителности, защитени местности и зони, поддържани резервати, археологически, архитектурни и исторически

паметници), да се осигури тяхното запазване и дългосрочна продуктивност.

468. Планирането на опазване на околната среда е важна дейност в процеса на планиране на операциите. В процеса на планиране на логистичното осигуряване, акцентът се поставя върху опазването и поддържането чистотата на районите, недопускане на замърсявания, икономичното изразходване на електрическа енергия, горива и вода, облагородяване на районите, реконструкция и модернизация на техническите райони, парните централи, изграждане на пречиствателни станции за отпадни води и други.

469. В повечето случаи, неблагоприятното въздействие върху околната среда и причиняването на екологични щети, макар и ограничени по мащаб, са неотменни последици при провеждането на военни дейности в мирно и военно време. Ето защо дейностите, свързани с опазването на околната среда, при всички случаи трябва да бъдат насочени към недопускане или намаляване на тези последствия, но без това да влияе негативно на оперативните изисквания и изпълнението на поставените задачи.

470. Командирите (началниците, ръководителите) от всички степени, техните щабове и военните формирования са длъжни да предприемат всички необходими мерки за опазване на околната среда. При заемането на заповяданите райони, командирите (началниците, ръководителите), техните щабове и военните формирования (структури) трябва да се съобразят с изискването, че при тяхното напускане същите трябва да бъдат оставени в първоначално им екологическо състояние. Дейностите по възстановяването на заетите райони най-общо трябва да бъдат насочени към следните проблемни обекти:

- складове и пунктове за горива и смазочни материали;
- складове за бойни припаси и взривни вещества;
- места за разполагане на автомобилна техника, съоръжения за обслужване и ремонт;
- депа/площадки за съхранение на химични вещества и смеси;
- площадки за унищожаване на излезли от употреба експлозиви;
- площадки за съхранение на отпадъци, в т.ч. и площадки за съхранение на медицински отпадъци;
- други проблемни места като полеви бани, полеви тоалетни и канални води;
- отстраняване на течове и процеждания от помийни ями, бани, тоалетни и други.

7.4. Стратегическо развърщане, приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране.

7.4.1. Общи положения.

471. *Стратегическо развърщане.* Стратегическото развърщане е процес на развърщане на войските и принадлежащите им структури за логистично осигуряване в съответствие с указанията и планове на стратегическото командване.

472. Стратегическото развърщане е характерно за операции в съюзен или коалиционен формат, извън територията на страната и има за цел придвижване на войските и силите състоящи се от личен състав, въоръжение, техника, екипировка и материални ресурси от местата (пунктовете) за товарене (ж.п. гари, пристанища и летища) до ж.п.гари, пристанища и летища за стоварване или до предни бази извън зоната на съвместните операции.

473. Стратегическото развърщане при операции на НАТО и ЕС е национална отговорност. Осигуряването на стратегически транспорт е отговорност на органите по логистика на стратегическо ниво. Изпълнението и координацията на стратегическото развърщане е в отговорностите на СКС.

474. *Приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване (RSOM)* - фаза от процеса на развърщане, по време на която пристигналите личен състав, въоръжение, техника и материални ресурси се сглобяват във формирания и се предвижват от пункта за дебаркиране до финалната им дестинация в зоната за отговорност.

475. Планирането на приемането, разполагането и по-нататъшното придвижване се извършва с модула CORSOM, от софтуера на НАТО „LOGFAS“ (т.7.2.).

7.4.2. Принципи за стратегическото развърщане, приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване и интеграция на силите.

476. *Колективна отговорност* – нациите и НАТО носят колективна отговорност за стратегическото развърщане, приемането, разполагането, по-нататъшното придвижване и интеграцията на силите. СКС на НАТО (JFC) в координация с Съвместния координационен център по придвижването (AMCC) и страните трябва да разработят планове за стратегическото развърщане, приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интеграция на силите. Нациите, в координация с AMCC, носят отговорност за стратегическото развърщане на силите, както и за тяхната интеграция. JFC носи пълна отговорност за приемането, разполагането и по-нататъшното придвижване (RSOM).

477. **Единство на командването** – обединяването на усилията е от особена важност за оптимизиране на ресурсите, избягване на неефективността и постигане на целите на тези дейности. Командващият на JFC е отговорен за управлението и координацията на стратегическото развърщане, приемането, разполагането, по-нататъшното придвижване и интеграция на силите.

478. **Синхронизация** – синхронизирането на дейностите по стратегическото развърщане, приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване и интеграция на силите, гарантира тяхното развърщане в определения район по време и постигането на пълна оперативна готовност. Тя осигурява и ефективна и ефикасна логистична поддръжка на развърщащите се сили.

479. Участието на ГСЛП (JLSG) от самото начало в процеса на планиране на операцията ще осигури разработването на многонационален детайлизиран план за развърщане (MNDDP) за адекватно синхронизиране на потоците от сили и средства в ЗСО.

7.4.3. Елементи на стратегическото развърщане, приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интеграция на силите.

480. **Стратегическо развърщане.** От гледна точка на логистиката стратегическото развърщане е транспортиране на силите (личен състав, въоръжение, техника и материални ресурси) за участие в операция, състоящи се от пунктовете за натоварване (POE) до предна база за съсредоточаване (FMB) или до пунктове за стоварване (POD).

481. **Приемане (Reception)** – обхваща дейностите по подготовка, посрещане и освобождаване (разтоварване, гранични и митнически процедури) на личен състав, въоръжение, техника и материални ресурси от предна база за съсредоточаване или пунктовете за стоварване (PODs).

482. На един от пунктовете за стоварване разположени на летища (APOD) се създава пункт за приемане на театъра на операцията (TRC), който осигурява координация на пристигането на личния състав и материалните ресурси по въздух. TRC работи в тясна координация с пунктовете за стоварване разположени на пристанища (SPOD).

483. **Разполагане (Staging)** – дейности по събиране, временно настаняване на личния състав, въоръжението, техниката и материалните ресурси след стоварване (дебаркиране), сглобяването им във формирования и подготовка за последващо придвижване, интеграция и изпълнение на тактически задачи. На този етап се организира обслужване на въоръжението, техниката и материалните ресурси и подготовката им в подходящия габарит за транспортиране с вътрешно-териториален транспорт.

484. За временно настаняване на развърщащите се сили се изгражда район/зона за разполагане (Staging Area-SA) в близост до

пунктовете за стоварване на войски. Размера на района се определя в зависимост от състава на силите, възможностите за защита и състоянието на инфраструктурата.

485. Командирът на формирането за товаро-разтоварни дейности в района/зоната за разполагане (SA) е отговорен за разработването и прилагането на процедурите, които трябва да спазват развърщащите се сили в района за временно настаняване. Разработените процедури са част от оперативната заповед на ГСЛП (JLSG) и включват плана за устройване на района и всички специфични изисквания за пребиваване в него като: съхранение и транспортиране на опасни товари, процедури за зареждане с гориво, медицинско осигуряване, ред за хранене на личния състав, процедури за подготовка на личния състав и др.

486. **По-нататъшно придвижване (Onward Movement)** – представлява процес на придвижване на формированията заедно с числящото им се въоръжението, техниката и материалните ресурси от района за временно настаняване до тяхната крайна дестинация.

487. По-нататъшното придвижване се планира и осъществява в съответствие със съюзната публикация на НАТО AMov P-1(A) и изискванията на страната домакин. Командирът на ГСЛП (JLSG) е отговорен за координацията с националните поддържащи елементи за осигуряване на транспортни средства за придвижването на силите. За координиране на по-нататъшното придвижване на силите се създават формирования за контрол на придвижването (MovCon Units) от състава на ГСЛП (JLSG). Те организират точки за групиране на техниката, за организация на колоните, за координация при смяна на вида транспорт, за контрол на придвижването, за сигурност при придвижване и др.

488. Придвижването на сили се наблюдава чрез модула за проследяване на придвижването „EVE“ от софтуера на НАТО „LOGFAS“. Прехвърлянето на правомощията на силите (Transfer of Authority) се извършва между пункта за постоянна дислокация и финалната дестинация. Процедурата за прехвърляне на правомощията е част от оперативната заповед за приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване (RSOM).

489. **Интегриране** – процес на интегриране на националните формирования в съвместни многонационални сили под командването на командира на JFC. Интегрирането на силите е национална отговорност.

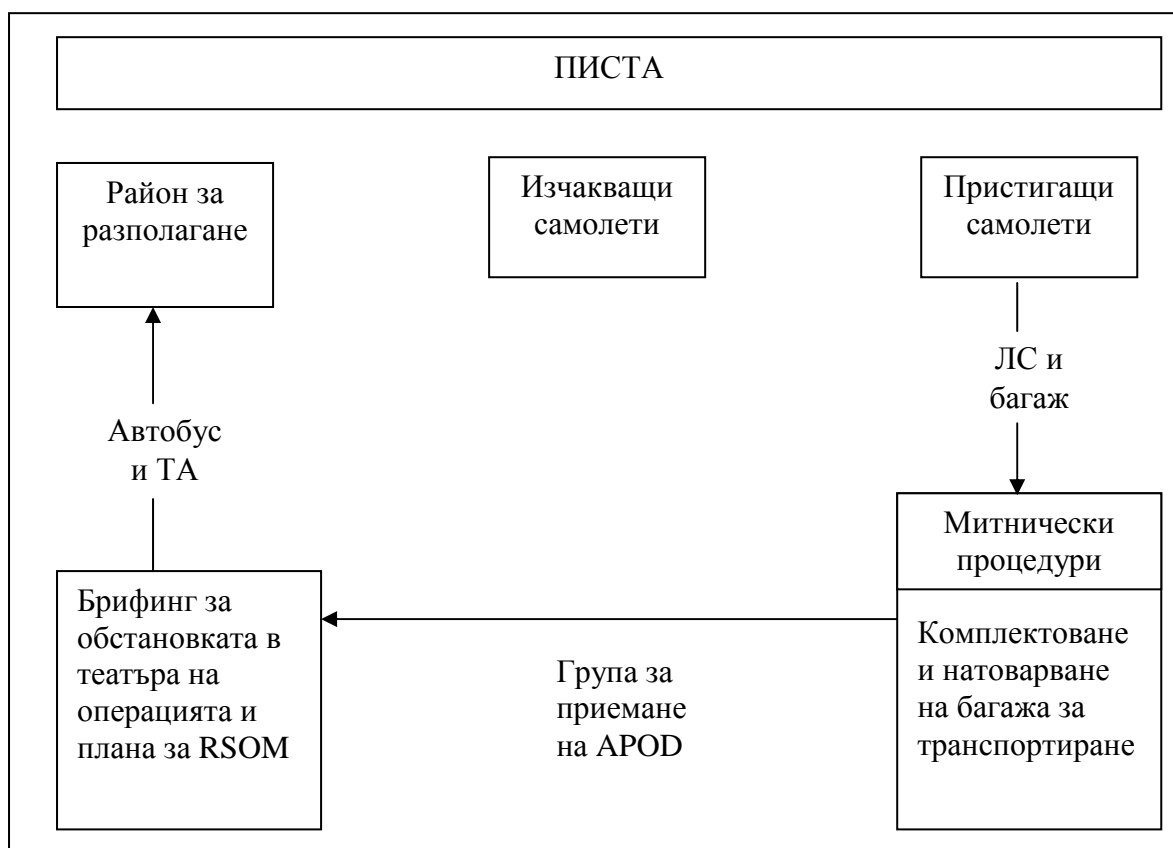
7.4.4. Формирования за осигуряване на стратегическото развърщане, приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване и интеграция.

Формирование осигуряващо операциите по въздушно стратегическо развърщане (Airlift Operations Unit).

490. Формированието се развърща на летища за стоварване със задача да осигури командване и управление на личния състав и материалните средства транспортирани по въздух. Формированието запознава пристигналите с обстановката в театъра на операцията, плана за приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване, организира и извършва разтоварването на материалните средства, както и подготовката на пристигналите сили за транспортиране до района за разполагане (временно настаняване).

491. Формированието трябва да е способно да формира и работи в пункт за приемане на театъра на операцията (TRC) в интервал „24/7“, да има способности за товаро-разтоварни дейности, да координира дейността си със страната домакин, да е в състояние да работи със системата LOGFAS и др. Личния състав на формированието трябва да бъде осигурен в логистично отношение.

492. Процеса на приемане на летища за стоварване (APOD) е показан на фиг. 5.

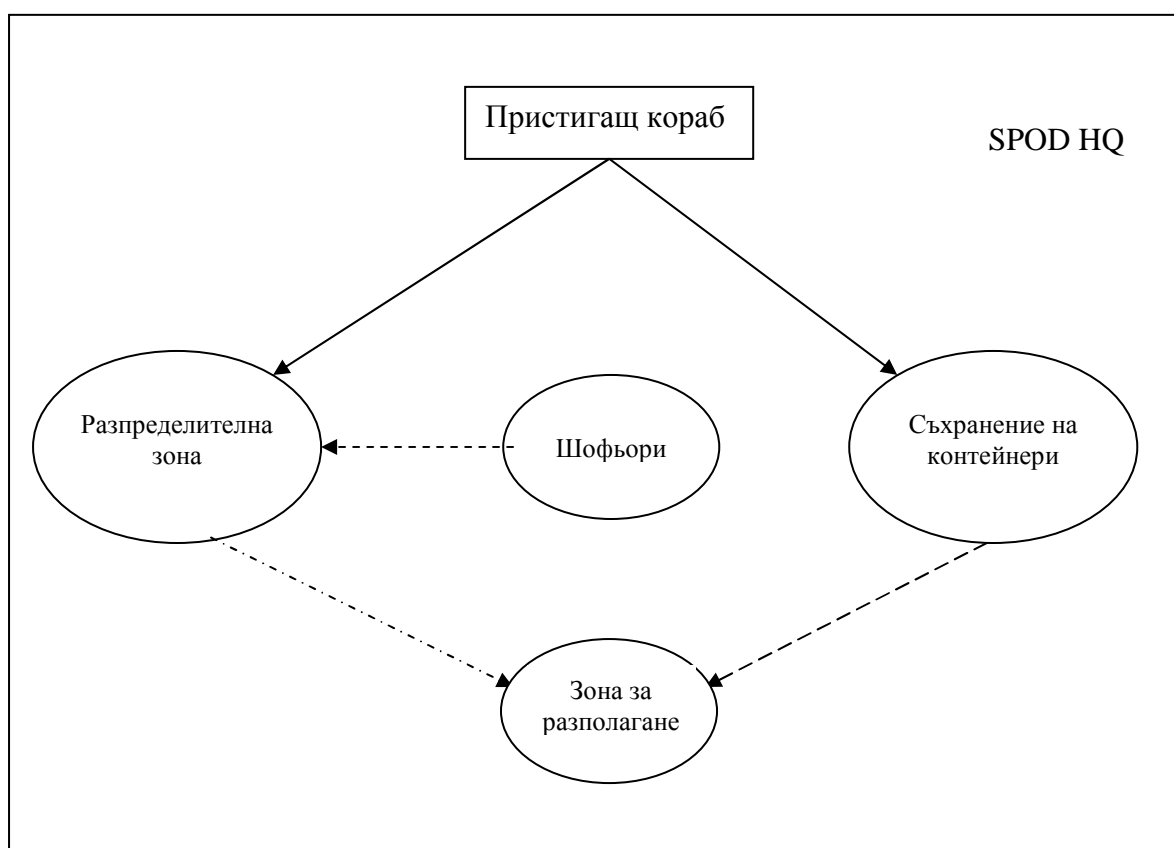
Фиг. 5

Формирование за обработка на товари (Cargo Transfer Unit - CTU).

493. Формированието се развърща на пристанища за стоварване (SPOD) със задача да осигури командване и управление на всички дейности на силите на НАТО на тези пристанища, да осигури приемането на пристигащите: личен състав, въоръжение, техника, контейнери и материални средства. Формированието изпълнява своите задачи основно в зоната за разпределение на техниката и зоната за съхранение на контейнери.

494. Формированието трябва да притежава способности за разтоварване на кораби, работа с ISO контейнери, да е в състояние да работи по процедурите и системата „LOGFAS“ на НАТО. Личния състав на формированието трябва да бъде осигурен в логистично отношение.

495. Процеса на приемане на SPOD е показан на фиг. 6.

Фиг . 6

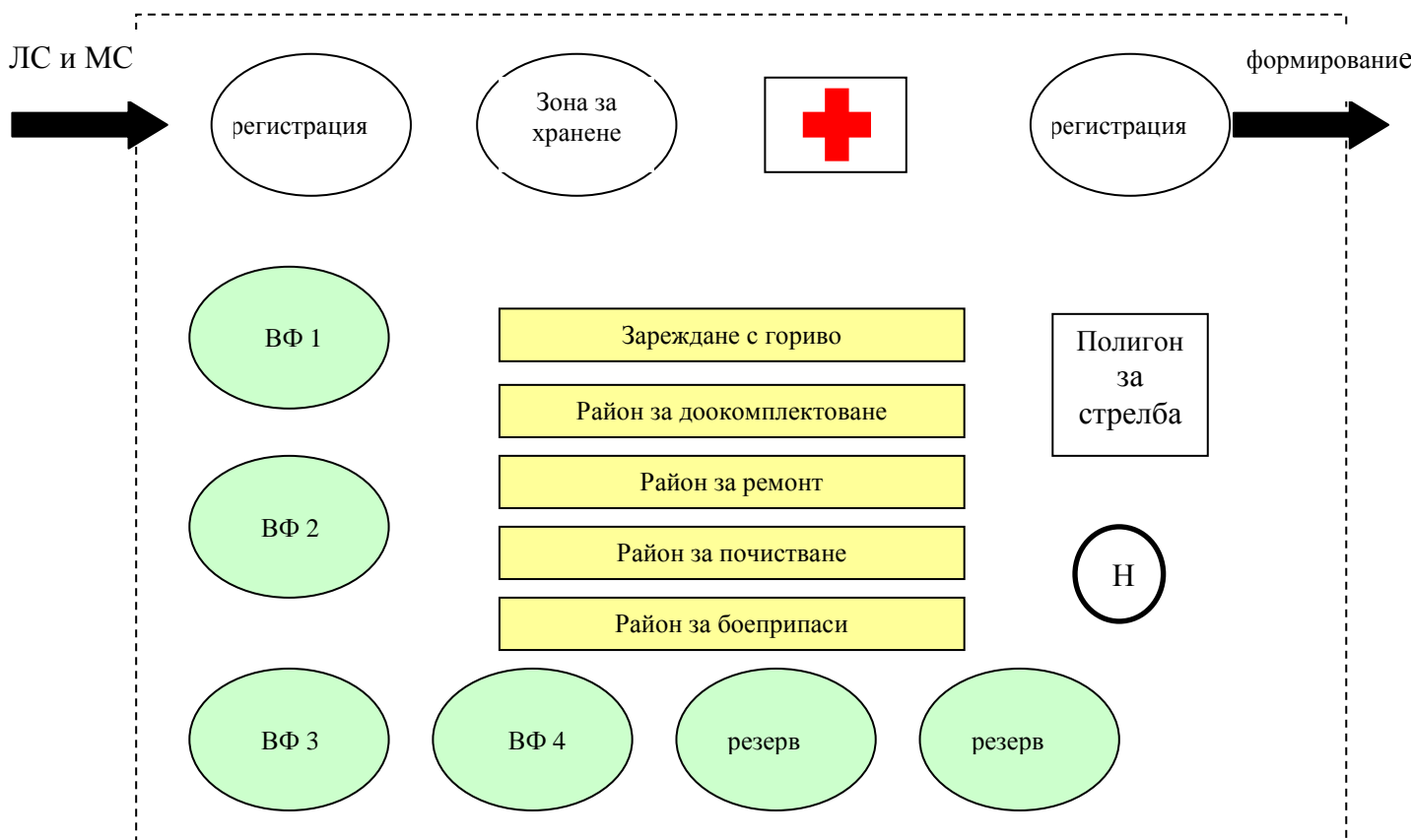
Формирование за контрол на придвижването (MovCon Unit).

496. Формированието прилага плановете и инструкциите, които може да включват и задачите на транспортните формирования. Извършва разузнаване на терминалите и линиите за комуникация. Координира дейностите по приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване. Обобщава текущата информация за местоположението на формированията, исканията за придвижване, промени в способностите за осигуряване на придвижването и състоянието на местния транспорт.

Щаб за управление на зоната за разполагане (Staging Area BN HQ-SAHQ).

497. Формированието, обикновено щаб на батальон, изгражда и поддържа зоната за разполагане (ЗР), осигурява командване и управление в зоната, подготвя процедурите които ще се изпълняват от пристигащите формирования, координира дейностите със страната домакин и др.

498. Дейностите, изпълнявани в зоната за разполагане са показани на фиг. 7.

Фиг.7

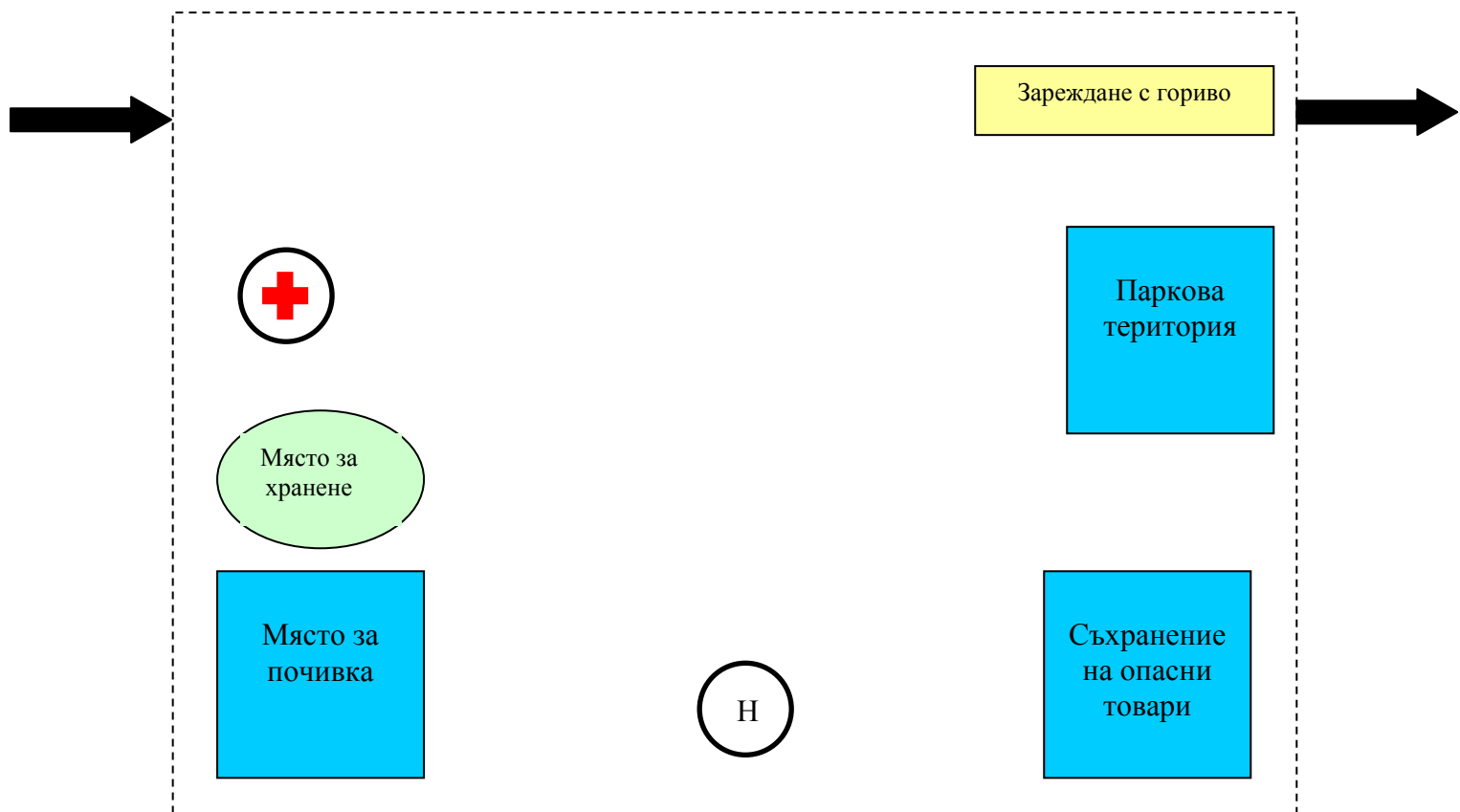
Формирование за поддръжка на конвои (Convoy Support Unit-CSU).

499. При придвижване на силите от района за разполагане до крайната дестинация при необходимост се изграждат райони за почивка. Тези райони се изграждат от формированието за поддръжка на конвои и обикновено тяхното местоположение е около 200 км. от началната точка на придвижването. В района за почивка формированието организира дейностите по зареждане с гориво, обслужване и ремонт на техниката, медицинско осигуряване, хранене и почивка на личния състав, защита на силите в района и др.

500. Формированието трябва да има способности за настаняване на личния състав, съхранение на техниката и материалните средства, да изгради вътрешна система за свързка, да може да работи с LOGFAS и др.

501. При съвместни съюзни операции на територията на страната осигуряването на районите с необходимата инфраструктура, техника и оборудване ще бъде отговорност на Р България като страна домакин. Изграждането на формирования осигуряващи дейностите по приемане, разполагане и по-нататъшно придвижване ще бъде отговорност на НАТО но ядрото на тези формирования ще се осигури на национално ниво в рамките на ПСД.

502. Примерна схема на района за почивка е показана на фиг.8.

Фиг.8

7.5. Финансово осигуряване.

503. Планирането на ресурсите за отбрана се извършва в рамките на процеса на планиране на отбраната, базирано на способности. Управлението на отбранителните ресурси в Министерството на отбраната се осъществява чрез Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) на програмен принцип.

504. Финансовите средства за логистично осигуряване в Министерството на отбраната и подчинените му структури се планират в Единния финансов план за материално-техническо осигуряване на Министерството на отбраната (ЕФП). ЕФП обхваща всички програми, както и второстепенните разпоредители с бюджетен кредит и задължително включва доставките и услугите, за които се предвиждат разходи на финансови средства. ЕФП се разработва в няколко раздела в зависимост от възложителя на обществените поръчки и начина на плащане.

505. Финансовите средства за строителство и строителни услуги в Министерството на отбраната и подчинените му структури се планират в Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО за съответната бюджетна година (ЕПСОССУ). ЕПСОССУ обхваща всички Основни програми и програми и задължително включва строителството и строителни услуги, за които са осигурени финансови средства в квотите на съответните програми. ЕПСОССУ се разработва в няколко раздела, в зависимост от възложителя на обществените поръчки и начина на плащане.

506. В Министерството на отбраната е утвърдена системата на финансов мениджмънт на три нива, които включват:

- на първо ниво - министъра на отбраната, осъществяващ функциите на първостепенен разпоредител с бюджетни кредити чрез „Планиране, програмиране и бюджет” и дирекция „Финанси”;
- на второ ниво - второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към министъра на отбраната, определени с ПМС съгласно ЗУДБ и ЗОВСРБ;
- на трето ниво - военни формирования и други структури разпоредители с бюджетни кредити от по-ниска степен.

507. Механизмите за финансиране на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити и на операциите са указани в Бюджетните указания по разходването на бюджета на Министерството на отбраната.

508. Ресурсното осигуряване, в това число и финансовото осигуряване на операциите се осъществява чрез процеса на планиране, програмиране и бюджетиране на дейностите и разходите за личен

състав, текуща издръжка на военните формирования, бойната подготовка и инвестиционни.

509. Оценка, приоритизиране и оптимизиране на разходите за осигуряване на дадена операция се извършва в процеса на нейното планиране. За осигуряване на ефективна и ефикасна логистика на операциите, органите за планиране на логистичното осигуряване работят в тясно взаимодействие с тези по финансите при извършване на логистичната оценка, сравняването на опциите за логистично осигуряване и разработването на концепцията/плана за логистично осигуряване на операцията.

510. При операции на НАТО се използват четири механизма за финансиране: национално финансиране; многонационално финансиране; съвместно финансиране и общо финансиране.

511. Дейностите по финансово осигуряване подробно са описани в „Доктрина за финансово осигуряване“ (НП-8)

7.6. Дейности свързани със смърт на личен състав.

512. Дейностите свързани със смърт на военнослужещи са отговорност на командирите на военните формирования или контингентите участващи в операции и мисии зад граница. Въпреки това, някои задачи свързани с логистичното им осигуряване се организират и провеждат на различните нива от органите по логистика.

513. При съюзни операции (НАТО/ЕС), дейностите свързани със смърт на военнослужещи са национална отговорност. НАТО/ЕС (съвместното командване на силите и органите по логистика) може да поемат координираща роля в областта на логистичните дейности свързани със смърт на военнослужещи с оглед ефективно използване на наличните в ЗСО сили и ресурси и по-специално при голямо количество смъртни случаи. Търсенето на двустранни и многонационални решения е един от ефективните подходи за осъществяване на логистичното осигуряване на тези дейности.

514. Дейностите свързани със смърт на военнослужещи при операции обхващат широк спектър от мероприятия и са насочени към осигуряване на необходимите грижи по отношение на изчезнали и починали и убити военнослужещи. Това включва: търсене откриване, събиране, идентифициране, съхранение (грижи), транспортиране (евакуация) на убити и починали от зоната на операцията (включително личните вещи), известяване на близки и роднини, окончателно придвижване на тленните останки и публикуване на информация.

515. Констатирането на смъртта на военнослужещ се извършва от командира/началника, дежурните длъжностни лица, служителите от

служба „Военна полиция“, служителите от Военномедицинска академия и нейните структури, медицинските пунктове във военните формирования и/или от други лечебни заведения извън ВМА, както и от органите на МВР. Установяването на смъртта, при всички случаи, се извършва от лекар или фелдшер.

516. Организацията за транспортиране и транспортирането на загинали/починали по време на операции и мисии зад граница се извършва в съответствие с националните норми и правилата и процедурите прилагани в страната домакин или във военната база към която се числи българският контингент/ военнослужещ. То не трябва да възпрепятства работата на военно-полицейски органи (от българска страна или подчинени на командването на операцията) за извършване на на необходимите процедури по разследването.

517. Съхранението и транспортирането на тленните останки през граница се извършва при спазване на установените национални и международни норми.

518. Посрещането на тленните останки на военнослужещ загинал/ починал по време на операции и мисии зад граница се организира от командирите на военни формирования, изпратили контингента зад граница. При всички случаи се установява взаимодействие с началника на Военномедицинска академия.

519. Организацията по погребението на загинали/починали военнослужещи се извършва от съответните командири на военни формирования. Разноските за погребението са за сметка на Министерството на отбраната.

520. При голям брой жертви може да се наложи извършване на групови погребения. Процедурата може да бъде променяна, като запитване се отправя към старшия щаб. При устройване на временни гробове трябва да се спазват правилата за хигиена, да се извърши маркиране местоположението на гробовете и осигури максимална защита на телата от скитащи животни. Гробовете представляващи опасност/„заразните“/ трябва да бъдат отбелязани с подходящ знак.

521. При всички случаи погребенията трябва да се извършват при спазване на установените правила, националните и религиозните ритуали и традиции.

РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

1. Бяла книга за отбраната и въоръжените сили - София 2010.
2. Видове многонационална логистична поддръжка АJP-4.9.
3. Доктрина за Многонационален съвместен логистичен център АJP-4.6(A).
4. Доктрина на Въоръжените сили на Република България-София 2011.
5. Концепция за поддръжка от страната домакин на Република България – приета на заседание на МС на РБ с протокол № 44 от 06.11. 2003 г. (т.8).
6. Концепция на Европейския съюз за логистична поддръжка на операции ръководени от Европейския съюз EUMS 3853/04 April 2011
7. Национална отбранителна стратегия - София 2011.
8. Принципи и политики на НАТО за логистика МС 319/2
9. Съюзна съвместна доктрина АJP-01(D).
10. Съюзна съвместна доктрина за логистика АJP-4.
11. Съюзна съвместна доктрина за медицинска поддръжка АJP-4.10.
12. Съюзна съвместна доктрина за петролните продукти АJP-4.7.
13. Съюзна съвместна доктрина за поддръжка от страната домакин АJP-4.5.

14. Съюзна съвместна доктрина за придвижване и транспорт АJP-

4.4.

15. Съюзна съвместна доктрина за яснота по осигуреността с

материални ресурси АJP-4.11.

Приложение 2

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

Агрегатен способ за ремонт.

Извършване на ремонт на въоръжение и техника, чрез замяна на цели възли и механизми.

Аутсорсинг.

Възлагане на неосновна за въоръжените сили дейност на външни изпълнители.

Бойна дневна норма за снабдяване (БДНС) /Combat day of Supply – CDOS/.

Норма за снабдяване с материални средства, която определя количеството на запасите по време на операцията по дни. Формира се на базата на стандартната дневна норма за снабдяване (СДНС) /Standard Day of Supply – SDOS/ с отчитане факторите влияещи върху разхода на материални средства (интензивност на операцията, типа на формирането и мястото му в операцията, релеф, климатични условия, и др). За изчисляване се използват модифициращи коефициенти за всеки фактор. Бойната дневна норма за снабдяване се изчислява за всяко формиране по фази на операцията.

Взаимно обслужване.

Услуги, извършвани от един вид въоръжени сили или национален орган за други въоръжени сили или национални органи и за които другите въоръжени сили или национални органи могат да бъдат задължени да платят.

Военна инфраструктура.

Система от пространствено обособени, оперативно оборудвани територии и обекти с комплекс от сгради и съоръжения, необходими на въоръжените сили за изпълняване на задачите за гарантиране сигурността и отбраната на страната в мирно и военно време. Военната инфраструктура е предназначена да осигурява подготовката на войските, поддържането на бойната готовност, съхраняването и опазването на въоръжението, техниката и имуществата, настаняването на личния състав, опазването на здравето и живота му.

Доставка (подвоз).

Елемент на снабдяването, обхващащ дейностите транспортиране и предаване на материални ресурси за попълване на складовите запаси до необходимите норми.

Евакуация.

Комплекс от дейности по определяне на местонахождението и състоянието на въоръжение, техника, оборудване и номенклатури, материални средства (отбранителни продукти), тяхната подготовка, натоварване и транспортирането им до местата за възстановяване и/или съхранение.

(виж и медицинска евакуация).

Ешелониране на запасите.

Разпределение на запасите от материални ресурси по нива и/или линии на логистично осигуряване. Ешелонирането на запасите се определя в зависимост от условията на операцията, оперативното построение и възможностите на системата за снабдяване.

Жизнен цикъл.

Времето, през което един отбранителен продукт се заявява, придобива, използва, извежда се от експлоатация, сменя се от употреба/въоръжение и се разкомплектова, бракува или унищожава. (виж "отбранителен продукт")

Запаси от материални ресурси.

Количеството налични материални ресурси предназначени за осигуряване на потребностите на войските и силите за определен период от време.

Запаси за логистична готовност.

Войскови запаси които се планират се планират и осигуряват за времето до получаването на оперативна заповед за конкретна мисия/операция на базата на стандартни норми. Планирането и създаването на запасите за логистична готовност се извършва в мирно време.

Запаси за осигуряване способност за водене на продължителни бойни действия.

Войскови запаси, които се планират и създават от момента на получаването на оперативната заповед до крайния срок за готовност на формирането и отчитат потребностите за конкретната мисия (операция). Срокът за готовност, определен за щаб или формирование е периодът от получаването на оперативната заповед до момента на готовност за изпълнение на поставената задача от мирновременното местоположение или развързване. В този период не се включва

времето за придвижване до и в Зоната на Съвместна Операция (JOA) и времето за подготовка за изпълнение на мисията.

Зенитно-техническо/техническо осигуряване.

Комплекс от мероприятия извършвани с цел поддържане на зенитното/ракетното въоръжение и техника в изправност и в постоянна готовност за използване.

Зона за съвместна логистична поддръжка (Joint Logistic Support Area - JLSA)²⁶.

Част от театъра на операцията/зоната на съвместните операции, където функциите на логистиката на театъра са консолидирани в логистични зони и райони. Функционално обособените логистичните райони може да бъдат: летища /пристанища за стоварване (APOD/SPOD), предварителни/предни райони за логистична поддръжка (ALSS/FLS), логистична база на театъра и други.

При операции на НАТО зоната за съвместна логистична поддръжка е в пълномощията на командира на Групата за съвместна логистична поддръжка (ГСЛП - JLSG).

Инженерно-летищно осигуряване.

Вид логистично осигуряване, съставна част на летищно-техническото осигуряване, обхващащо мероприятията по подготовка и поддръжка на летищата и летищните съоръжения за осигуряване на полетите на въздухоплавателните средства и включва следните дейности:

- разузнаване на повредите, оценка и възстановяване на минимално необходимите за действие полоси, включително места за рулиране и подходи;
 - изграждане и поддръжка на площадки за разполагане на оръжейни системи и персонал с оглед започване и провеждане на операции от регулярно неизползвани бази;
 - строителство, възстановяване и реконструкция на летищата;
 - откриване, обезвреждане или унищожаване на невзривени боеприпаси в района на летището;
 - провеждане на маскировъчни и минно-поддривни работи на действащите и лъжливите летища;
 - осигурява формиранията, базирани на летището с питейна вода
- (виж "летищно-техническо осигуряване").

²⁶ Термин на НАТО регламентиращ зоната в която командира от НАТО организира логистичното осигуряване на театъра.

Летищно-техническо осигуряване.

Вид логистично осигуряване, извършвано с цел непосредствена подготовка на материални средства, летищни съоръжения и летателни апарати за бойна дейност. Осъществява се от ескадрила за летищно-техническо и битово осигуряване и включва:

- подготовка и поддръжка на летището и летищните съоръжения в готовност за използване;
- подготовка и осигуряване на непрекъсната дееспособност на автомобилна и самолетообслужваща техника;
- оборудване и поддръжка на помещенията за съхранение височинното оборудване на летателния състав и помещенията за почивка;
- подготовка на средствата за оказване на техническа помощ на самолети и вертолети, аварирали или кацнали принудително.

Линии за комуникации (Lines of Communication - LOC).

Всички сухопътни, водни и въздушни маршрути (пътища, трасета), които свързват участващото в операция военно формирование с една или повече оперативни бази и по които се придвижват усиления и доставки.

Линии на логистично осигуряване.

Определят нивата на логистично осигуряване във войските и силите в операция. Например по отношение на запасите: На 1-во и 2-ро ниво (до бригада) формированията съхраняват и се развърщат с т.н. "съпровождащи запаси"; на 3-то ниво се развърщат допълнителни запаси като "оперативен резерв". Всички материални ресурси до 3-то ниво се разполагат в ЗСО. Запасите на 4-то ниво от линиите на логистично осигуряване обикновено остават в централните складове и бази (на територията на страната) подготвени за доставка.

Материални ресурси.

Включват въоръжение, техника, екипировка, оборудване, военно-технически имуществва и разходни материални средства. Материалните ресурси са класифицирани в пет класна система за снабдяване на НАТО.

Медицинска евакуация.

Процес на придвижване на ранени и болни в/или между медицинските/лечебните заведения (полеви/стационарни пунктове и болници), контролирано от органите за медицинско осигуряване.

Метрологично осигуряване.

Комплекс от мероприятия, насочени към постигане на необходимото качество и точност на измерване и инструментален контрол на техническите параметри на въоръжението и техниката.

Многонационални логистични пакети (Multinational Logistics Packages - MLP).

Многонационалните логистични пакети (МЛП) представляват пакети от интегрирани логистичните способности за осигуряване на ВВС, определени за мисията. МЛП се координират на ниво компонент или в рамките на театъра за оптимизиране на наличните логистични ресурси, осигурявайки всички необходими логистични способности без дублиране.

Многонационално интегрирано логистично формирование (Multinational Integrated Logistic Unit (MILU)).²⁷

Формира се когато две или повече нации се договорят да предоставят логистично осигуряване на многонационални сили, по оперативното управление на командира на силите при операция на НАТО.

Мобилност.

Способност на войските и силите, която им позволяват да се придвижват от едно място на друго, като запазват възможността за изпълнение на техните мисии и задачи.

Национален поддържащ елемент (National Support Element - NSE).

Национална организационна единица или дейност, която осигурява предимно национални формирования, които са част от съюзни/ коалиционни сили. В повечето случаи НПЕ не е част от коалиционните сили и е под оперативното управление на националните власти.

Национален поддържащ модул (National Support Module - NSM).

Национална организационна единица или дейност, която поотделно или в комбинация с други модули от същата страна или от други страни, осигурява изпълнението на логистични задачи по осигуряване на формирования от ВВС в операции на НАТО/ЕС. Тези логистични ресурси, може да бъдат използвани като изграждащи модули за организиране на многонационални логистични пакети.

²⁷ Термин на НАТО регламентиран в МС 319/2.

Отбранителен продукт.

Продукт или услуга, осигуряващ създаването и поддържането на конкретна отбранителна способност(и), произведена или доставена за изпълнение на задачите на въоръжените сили.

Попътна база/Резервно летище.

Летище идентифицирано като стратегическо място, където ще бъде изискано подпомагане с презареждане, обезопасяване на оръжията и авиацията, оборудване за наземна поддръжка. Базата трябва да дава възможност за приемане и насочване определен брой самолети за даден период от време. Може да бъде използвана и алтернативната база по посока на придвижването която ще се използва допълнително, когато настъпят неблагоприятни атмосферни условия или генерални проблеми, като негодни устройства от контрола на въздушното движение, препятствия/задръствания на пистата или недостатъчно гориво, които възпрепятстват използването на главната база по посока на придвижване. Резервното летище – съществуващо летище, което не е определено за развърщане на сили и се поддържа се за евентуално бъдещо използване.

Придвижване.

Промяна на местоположението на формированията (личен състав и материални ресурси), като част от предислоциране или развърщане на въоръжена сила с наземен, въздушен или морски транспорт. Придвижването изисква потенциал за стратегическа мобилност, транспорт, инфраструктура и организация.

Пункт за товарене/стование (POE/POD).

Пристанище, летище или ж.п. гара, където персонал, оборудване и/или запаси от материални средства се товарят за да се транспортират (пункт за товарене) или разтоварват от транспортни средства в етапа на развърщане или за снабдяване с материални ресурси.

Ракетно-техническо осигуряване.

Комплекс от мероприятия, осъществявани за подготовка и доставка на зенитни ракети във военните формирования, тяхното съхраняване, осигуряване на техническа изправност и безопасност при работа с тях.

Снабдителен пункт.

Всеки пункт, където се отпускат материални средства (запаси).

Специално-техническото осигуряване.

Специалното техническо осигуряване се заключава в осигуряване с ракети, техническа поддръжка и ремонт на специалната техника и въоръжение. Специалното техническо осигуряване включва ракетно-техническо, техническо и метрологично осигуряване.

Списък на номенклатурите (средствата) за докладване.

При операции на НАТО/ЕС се обявява „Списък на номенклатурите (средствата) за докладване“ (Reportable Item List - RIL), в който се включват въоръжението и техниката с решаващо значение за операцията. Този списък не е фиксиран и може да се изменя при промяна на обстановката, или в зависимост от вариантите за действие при планиране на операцията.

Стандартна дневна норма за снабдяване.

Общото количество материални средства, необходими за един ден, което се базира на осреднени норми за разход, определени на национално ниво.

Театър на операцията.

Обширен географски район, определен от стратегическия главнокомандващ на въоръжените сили/стратегическото ниво на ръководство, командване и управление, който включва и обгражда зоната за съвместни операции, където могат да се проведат стратегически и оперативни действия в подкрепа мисията на съвместните сили.

Техническа поддръжка и осигуряване на летателните средства.

Дейности за обезпечаване на техническата изправност и нормалното функциониране на летателните средства. Включва дейности, свързани със снабдяване с необходимите ресурси, преглед на техническото състояние, констатиране на неизправности и откази, тяхното отстраняване и дейности по превенция на възникването им.

Приложение 3.

РЕЧНИК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

Съкращения	Еквивалент на английски език	Същност
АИСЛ		Автоматизирана информационната система „Логистика“
БДНС	CDOS	Бойна дневна норма за снабдяване
ВВС		Военновъздушни сили
ВКЦ		Военен команден център
ВМА		Военномедицинска академия
ВМС		Военноморски сили
ВН	LN	Водеща нация в логистиката
ВНЛ	LLN	Водеща нация в логистиката
ВС		Въоръжени(а) сили(а)
ГПЛО		Група за планиране на логистичното осигуряване на оперативно ниво
ГСЛП	JLSG	Група за съвместна логистична поддръжка
ГСП		Групата за стратегическо планиране
ГСПЛО		Група за стратегическо планиране на логистичното осигуряване
ГСМ	POL	Горива и смазочни материали
ДНС	DOS	Дневна норма за снабдяване
ЕПСОССУ		Единният поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги
ЕФП МТО		Единен финансов план за материално - техническото осигуряване
ЗОВСРБ		Закон за отбраната и Въоръжените сили на Република България
ЗРВ		Зенитно-ракетни войски
ЗСЛП	JLSA	Зона за съвместна логистична поддръжка
ЗСО	JOA	Зона за съвместни операции
ЗУДБ		Закон за устройството на държавния бюджет
ИС	SN	Изпращаща страна
КОНЛО		Концепция за логистично осигуряване
КОНОП	CONOP	Концепция на операцията
МИЛФ	MILU	Многонационално интегрирано логистично формирование
МЛФ	MLU	Многонационално логистично формирование

Съкращения	Еквивалент на английски език	Същност
МО		Министерство на отбраната
МСЛЦ	MJLC	Многонационален съвместен логистичен център
НПЕ	NSE	Национален поддържащ елемент
НПМ	NSM	Национален поддържащ модул
НППТР		Национален план за придвижване и транспорт за развърщане на силите (при операции на НАТО - виж NDDP)
ПМС		Постановление на Министерски съвет
ПОПД	CSO	Поддръжка на операциите чрез договаряне
ПРППИ	RSOM&I	Приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране
ПСД	HNS	Поддръжка от страната домакин
НКЦ		Национален кризисен щаб
НСОЛР	RSN	Нация, специализирана в определена логистична роля
НПЦВЕХ		Научно-приложен център за военна епидемиология и хигиена
РТВ		Радиотехнически войски
СВ		Сухопътни войски
СГОП		Съвместната група за оперативно планиране
СД	HN	Страна домакин
СДНС	SDOS	Стандартна дневна норма за снабдяване
СКОНОП		Стратегическата концепция на операцията
СКС		Съвместното командване на силите
СОЦ		Съвместен оперативен център
СП	SP	Снабдителен пункт
СПДВС		Стратегически план за действие на въоръжените сили
ССП	MSA	Споразумения за съвместна поддръжка
УЛИ		Управление на логистичната информация
ЦПЗП		Център по психично здраве и превенция
ЦУЛП		Център за управление на логистичната поддръжка
	ACC	Компонентно командване на BBC
	ACROSS	Модул от системата на НАТО LOGFAS за планиране на запасите от боеприпаси решаващи за изхода на бойните действия в рамките на отбранителното планиране на

<i>Съкращения</i>	<i>Еквивалент на английски език</i>	<i>Същност</i>
		НАТО.
	ACS	Взаимното обслужване на летателните средства
	ADAMS	Модул за развърщане и придвижване от системата на НАТО LOGFAS. (Allied Deployment and Movement System)
	AMCC	Съвместния координационен център по придвижването
	APOE/ APOD	Пункт за товарене/стование на летище
	ALSS	Предварителен район за логистична поддръжка
	CIMIC	Гражданско-военното сътрудничество
	CJSOR	Съвместно изявление за изискванията за състава и способностите на силите
	CORSOM	Модул за Приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване от системата на НАТО LOGFAS. (Coalition Reception, Staging and Onward Movement System)
	DDP	Детайлизиран план за развърщане
	DOB	База на тактическо ниво във военновъздушния компонент
	EVE	Модул за проследяване от системата на НАТО LOGFAS (Effective Visible Execution)
	FLS	Преден район за логистична поддръжка
	FLPC	Заклучителна логистична планираща конференция
	FMovPC	Заклучителна планираща конференция по придвижване
	FMB	Предна база за съсредоточаване
	ILPC	Начална логистична планираща конференция
	IMovPC	Начална планираща конференция по придвижване
	JFC	Съвместното командване на силите на НАТО
	LCC	Компонентно командване на СВ
	LDM	Модул за управление на данните от системата на НАТО LOGFAS. (Logistics Data Management)
	LOC	Линии за комуникации
	LOGCON	Логистично управление

<i>Съкращения</i>	<i>Еквивалент на английски език</i>	<i>Същност</i>
	LOGFAS	Автоматизирана информационна система на НАТО за планиране на логистичното осигуряване.
	LOGREP	Модул за логистични доклади от системата на НАТО LOGFAS.
	MCC	Компонентно командване на ВМС
	MLPC	Основна логистична планираща конференция
	MMovPC	Основна планираща конференция по придвижване
	MNDDP	Многонационален детайлизиран план за развърщане
	NDDP	Национален детайлизиран план за развърщане
	NRF	Сили за отговор на НАТО
	NSPA	Агенцията на НАТО за поддръжка
	RIL	Списък на номенклатурите (средствата) за докладване
	RPOE /RPOD	Пункт за товарене/стovarване на ж.п. гара
	SA	Район/зона за разполагане
	SDM	Модул за тестване на параметрите на системата за снабдяване и поддържане на нивото на запасите за операции.
	SPM	Модул за планиране на осигуряването
	SPOE /SPOD	Пункт за товарене/стovarване на пристанище
	SPM	Модул за планиране на необходимите материални ресурси от системата на НАТО LOGFAS.
	TLB	Логистична база на театъра
	TLU	Логистично формирование на театъра на операцията
	TRC	Пункт за приемане на театъра на операцията

ПЛАНИРАНЕ НА ЛОГИСТИЧНОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКО И ОПЕРАТИВНО НИВО

(синхронизиране на дейностите по стъпки)

1. Етап 1

Дейностите през този етап обикновено се провеждат едновременно на стратегическо и оперативно ниво. На стратегическо ниво етапа се нарича „Анализ на обстановката“, а на оперативно „Оценка на обстановката“.

Офицерите за логистично планиране от състава на ГСП/СГОП на стратегическо и оперативно ниво събират и анализират наличната логистична информация с цел изграждане на познания за обстановката. Съществуващата информация се актуализира при получаване на допълнителна и/или нова такава. Информацията събрана по време на тази фаза е основа за бъдещо планиране. Когато информацията е недостатъчна, офицерите за логистично планиране може да представят искане за допълнителна информация.

Събирането и анализирането на логистичната информация е процес изискващ съгласувани действия на трите нива на управление.

Крайният продукт е „Предварителна логистична оценка на зоната на интерес“.

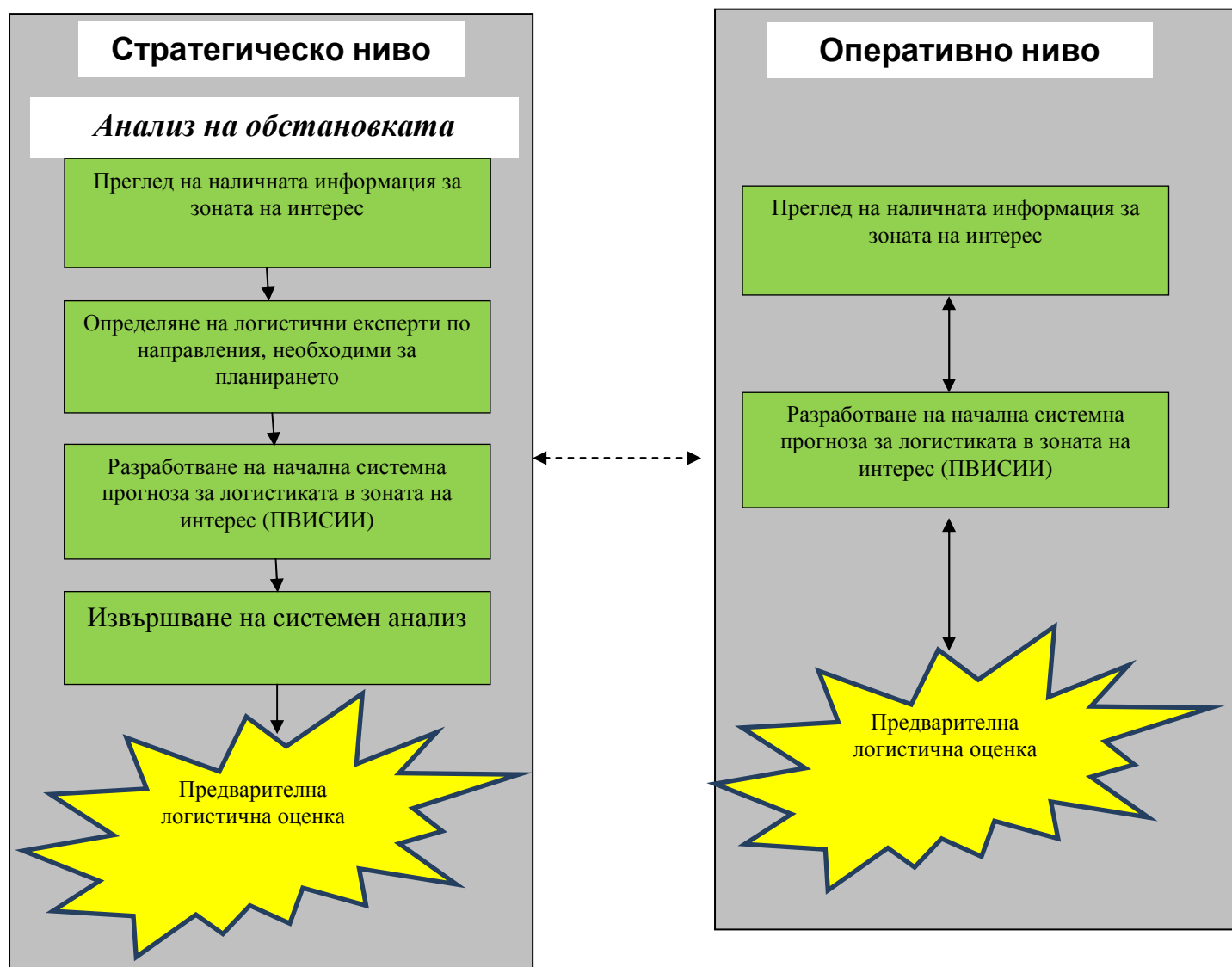
Основните стъпки за работа на органите по планиране логистичното осигуряване на стратегическо и оперативно ниво са показани на фиг.1.

Преглед на наличната информация за зоната на интерес.

Офицерите за логистично планиране правят преглед и актуализиране на наличната информация отнасяща се за зоната с цел разработване на начална логистична оценка необходима за по-нататъшно планиране. Тази информация като минимум включва: влияние на климатичните условия и промяната на сезоните; гражданска логистична инфраструктура; риск за здравето вследствие условията на околната среда; съществуващи споразумения за преминаване и за поддръжка от страната домакин; граждански способности; съществуващи мисии и/или дейности по логистичното планиране на международни организации (ООН, НАТО, ЕС и др.) на територията на държавата/региона; наличие/възможност за осигуряване на стратегически транспорт.

Определяне на логистични експерти по направления.

Тази дейност е свързана с осигуряване на взаимодействие със структури извън министерството на отбраната и българската армия. Поради вероятната комплексност на оперативната среда в зоните на интерес и нейното влияние върху логистичното осигуряване, в повечето случаи е необходимо да се определят и използват експерти в специфични области, извън Министерство на отбраната, които биха допринесли за допълване на познанието за заобикалящата ни среда и изготвяне на правилна логистична оценка. Те може да бъдат привличани за участие на място или чрез средствата за комуникация. Тази дейност е по-характерна за стратегическото ниво, но в зависимост от конкретната обстановка експерти от невоенни структури може да бъдат привличани и в процеса на оперативното планиране.

Фиг. 1. Етап 1

Разработване на системна прогноза за логистиката в зоната на интерес.

Офицерите за логистично планиране оформят първоначалната визия за зоната на интерес, като определят основните логистични характеристики, свързани с политически, военни, икономически, социални, инфраструктурни и информационни (ПВИСИИ) и други аспекти. Определя се също, как тези характеристики са свързани с оперативната обстановка. Това включва основно: съоръженията, комунално-битовите услуги и учрежденията, необходими за функциониране на обществото. На този етап се прави оценка на логистиката, транспортната инфраструктура, училищата, болниците, водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, географските особености и др.

За пълното изясняване на картината свързана с логистиката в зоната съвместно с ГСП/СГОП се определят: естеството на заплахите и предизвикателствата; основните участници в зоната на интерес; потребностите от допълнителна информация; изискванията на командира за критична информация (ИККИ).

Извършване системен на анализ. Офицерите за логистично планиране анализират наличната логистична информация, като правят преценка на логистичните фактори. При този анализ те трябва да определят, какво влияние ще окаже логистиката при вероятна операция в кризисната зона.

Използването на диаграми на въздействията при системния анализ ще спомогне както за по-доброто визуализиране на взаимодействието между ключовите участници (лица, фирми и организации), така и за определяне на особено важните взаимоотношения. Диаграми на въздействията могат се използват за да се покаже къде съществуват критични потребности, способности или уязвими места и къде върху поведението на елементите на системата може да се повлияе. Тези диаграми могат също така да изобразяват цели, критерии за успех и критични точки.

Изготвяне на „Предварителна логистична оценка“.

Предварителната логистична оценка е част от предварителната оценка на обстановката, която се изготвя от ГСП/СГОП на този етап. Извършва се на базата на системния анализ на зоната на интерес/кризисната зона.

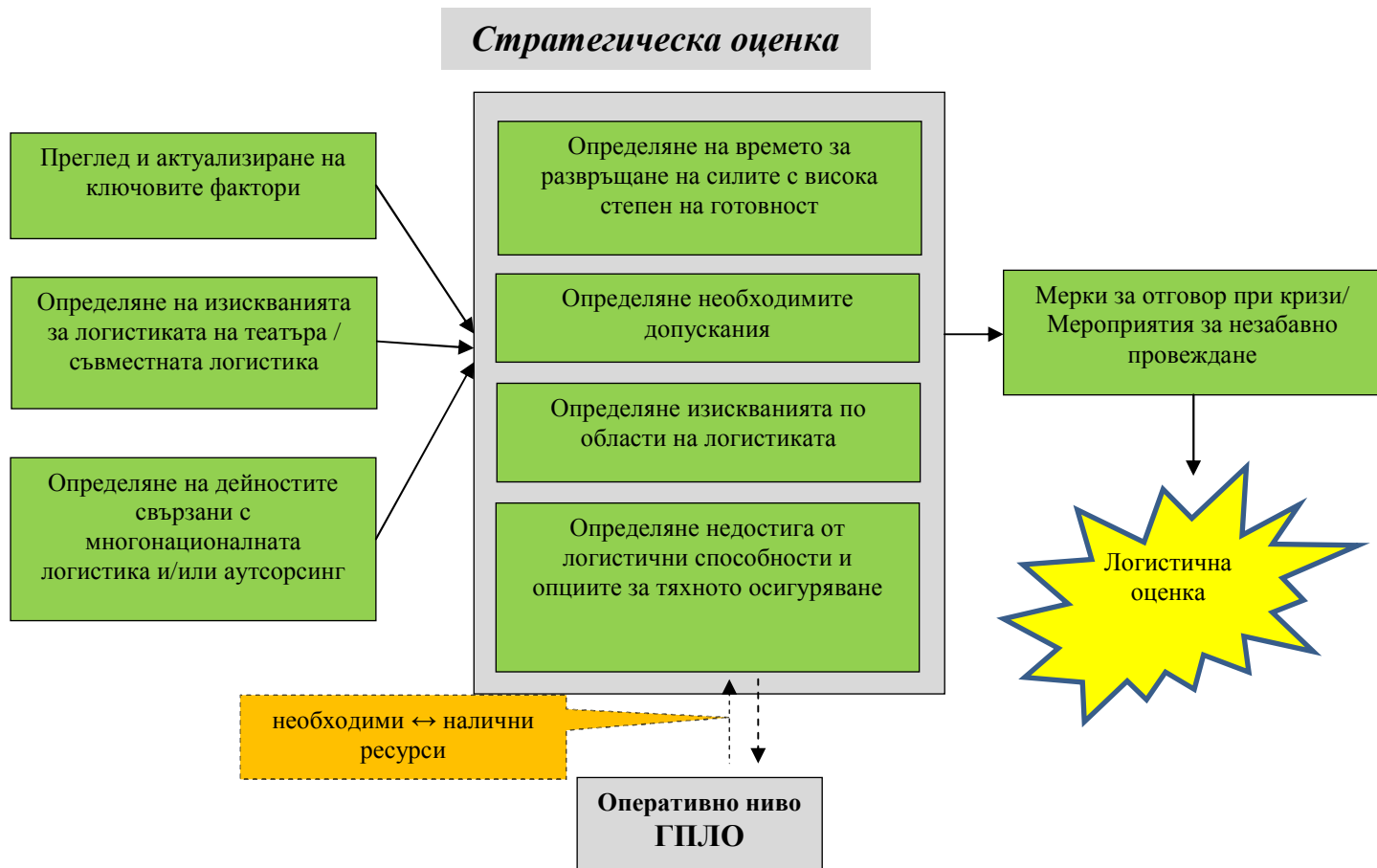
Предварителната логистична оценка се извършва по функционални области на логистиката и включва оценка на логистичните аспекти на обстановката в зоната на интерес/кризисната зона и необходимите допускания, на които тя се базира.

2. Етап 2

На стратегическо ниво етапа се нарича „Стратегическа оценка“ и се прави оценка за развиващи се или потенциални кризи, която да подпомогне държавното ръководство на страната, в процеса на вземане на решение. Дейностите се провеждат почти едновременно с тези през етап 2 „Изводи от Стратегическата оценка и Оценката на Вариантите за отговор“ на оперативно ниво.

По време на този етап офицерите за логистично планиране от състава на ГСП извършват по-нататъшен анализ на информацията събрана през първия етап. Най-важното при този анализ е да се определят недостига от логистични способности и тесните места на логистичното осигуряване, които могат да окажат влияние върху възможността за провеждане на операция. Оценката на недостига от способности и извършването на първоначален анализ на възможните подходи за неговото преодоляване налага паралелна работа и добра координация на трите нива на управление.

Основните стъпки за работа на органите по планиране логистичното осигуряване на стратегическо ниво са показани на фиг.2.

Фиг.2. Етап 2 стратегическо ниво

Определянето на най-ранен етап на ключовите фактори, оказващи влияние върху логистичното осигуряване е от изключителна важност за по-нататъшната работа по определяне на необходимите логистични способности и формиране на концепцията за логистично осигуряване. При прегледа на ключовите фактори се актуализира информацията от предходния етап като се определя как всеки фактор ще влияе върху системата за логистично осигуряване в зоната. Офицерите за логистично планиране от състава на ГСП работят съвместно с офицерите от групата за планиране на логистичното осигуряване на оперативно ниво.

На стратегическо ниво се определят изискванията (необходимите логистични способности) на ниво съвместна логистика (Четвърта линия за логистично осигуряване) и възможностите за логистично осигуряване чрез договори с граждански организации и фирми (аутсорсинг). Всички изисквания се определят по области на логистиката с цел оформяне на първоначална картина на логистичната система и необходимите способности за нейното изграждане.

При участие в съюзни операции на НАТО/ЕС, изискванията за логистично осигуряване на театъра и опциите за многонационалната логистика обикновено се определят на началната логистична планираща конференция (ILPC), а по отношение на транспорта и придвижването на начална планираща конференция по придвижване (IMovPC).

Определянето недостига от логистични способности и опциите за тяхното преодоляване изисква органите за планиране на логистиката на стратегическо и оперативно ниво да работят съвместно за изготвяне на цялостна и вярна логистична оценка. Това се извършва чрез сравняване на наличните с необходимите логистични способности. Определянето на опциите (вариантите) за преодоляване на недостига от способности е процес, при който е необходимо да се извършат консултации и преговори с различни национални и международни военни и цивилни структури и организации. Поради това този процес продължава и през другите етапи на планирането, като на този етап се правят допускания.

С цел осигуряване на паралелна работа на всички нива, на този етап се определят мероприятия по логистичното осигуряване за незабавно провеждане.

Логистичната оценка на кризисната зона е крайният продукт за този етап и включва оценката на логистичната обстановка, съображения относно постигането на необходимите логистични способности и организацията на логистичното осигуряване по всички функционални области. На базата на оценката може да бъдат

направени предварителни разчети за необходимите материални и финансови ресурси за осигуряване на вероятната операция.

На оперативно ниво Групата за планиране на логистичното осигуряване (ГПЛО) извършва оценка на ключовите фактори, на базата, на която прави разчети за необходимите допълнителни логистични ресурси.

Сравняването на необходимите с наличните логистични ресурси се извършва на базата на текущото състояние, наличните способности и възможностите за комплектуване в рамките на въоръжените сили.

Дейностите на оперативно ниво са показани на фиг.3.

Фиг.3. Оперативно ниво „Анализ на мисията“

„Логистичната оценка“ трябва да включва:

- необходимост от стратегически транспорт с разчет за разходите;
- изисквания по отношение на логистиката в зоната на операцията, свързани с изграждането и функционирането на бази за съсредоточаване на войски, транспортна инфраструктура складове за съхранение и разпределение на всички класове материални средства,

поддържане на линиите на комуникации и подобряване на инфраструктурата;

- организация на логистичното осигуряване на националните войски и сили в операцията.

3. Етап 3

На стратегическо ниво етап 3 се нарича „Разработване на варианти за отговор“ и по време съвпада с етап 2 на оперативно ниво в частта “Оценка на вариантите за отговор“ (фиг.3). Разработените Варианти за отговор (ВО) ще са в помощ на политическото ниво в процеса на вземане на решение. Същите определят предприемането на възможна поредица от все по-решителни действия, използвайки различните средства на разположение на държавното ръководство, за достигане на утвърдените стратегически цели и желаното крайно състояние.

Логистичните органи на стратегическо ниво следва да дадат становище по основните потребности, свързани с логистичното осигуряване на всеки един вариант за отговор, които са основание за разчети за определяне на бюджетни предвиждания. Крайният продукт е „Логистично осигуряване по варианти за отговор“.

Бюджетните предвиждания се базират на приблизителна оценка на мащаба на финансовите разходи по линия на различните варианти, основаваща се на логистичната оценка на кризисната зона и опита от предишни мисии. Отделните стъпки за работа на стратегическо ниво са показани на фиг. 4.

Фиг.4. Етап 3 – Стратегическо ниво

На оперативно ниво се осъществяват стъпки 3, 4, 5 и 6 са свързани с разработване, анализ, сравняване и утвърждаване на варианти за действие. Отделните стъпки за работа на оперативно ниво са показани на фиг. 5.

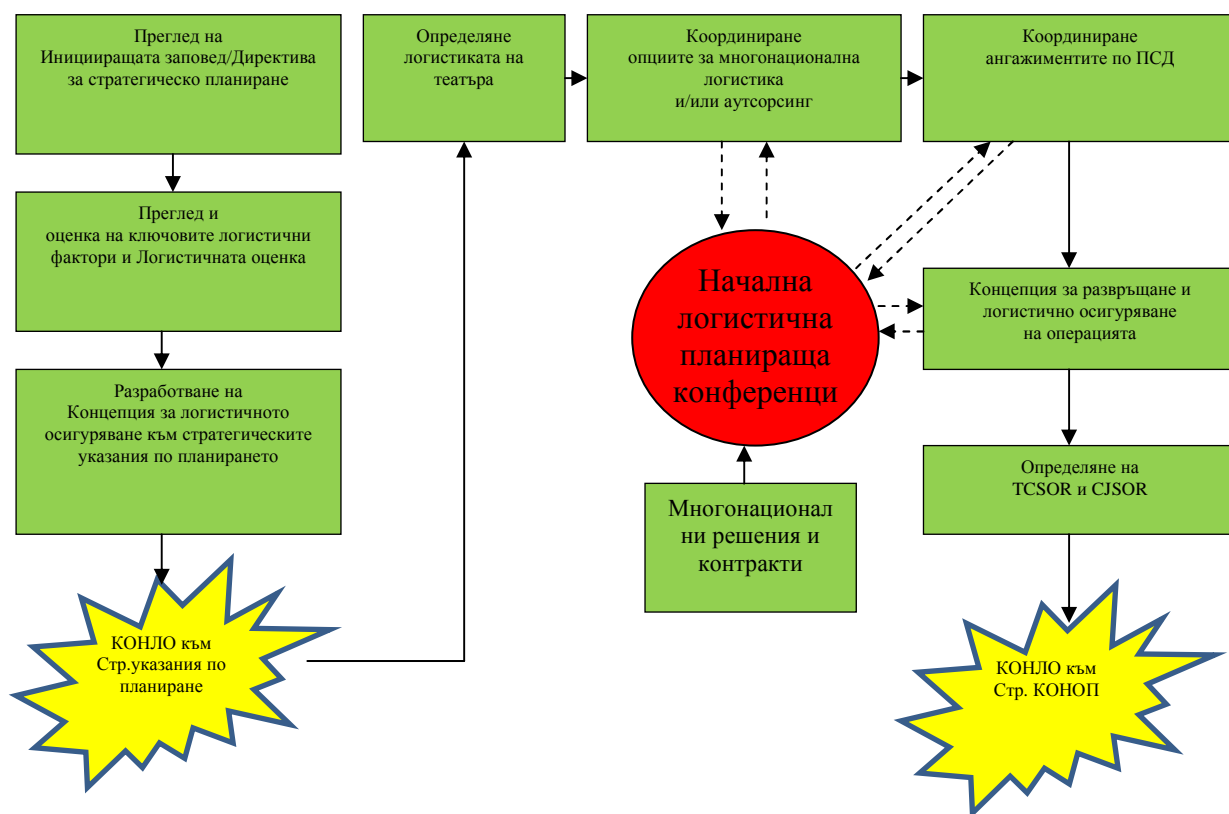

Фиг.5 Оперативно ниво Варианти за действие

4. Етап – 4А. Разработване на концепция на операцията.

Етап 4А на стратегическо ниво се нарича „Разработване на Стратегическа концепция на операцията (КОНОП)“. Започва с получаване на Инициращата заповед/директива или с Указания за извършване на планиране в отговор на криза и завършва с одобряване на КОНОП и предварително „Съвместно изявление за изискванията за състава и способностите на силите“ (CJSOR). През този етап се разработват: Първоначалното стратегическо намерение и Указания по планирането.

Органите за логистично планиране на стратегическо ниво разработват раздела за логистично осигуряване за указанията по планирането, списък на необходимите сили и способности за логистично осигуряване и концепция за логистично осигуряване към Стратегическите указания и КОНОП. Основните дейности през този етап са показани на фиг.5.

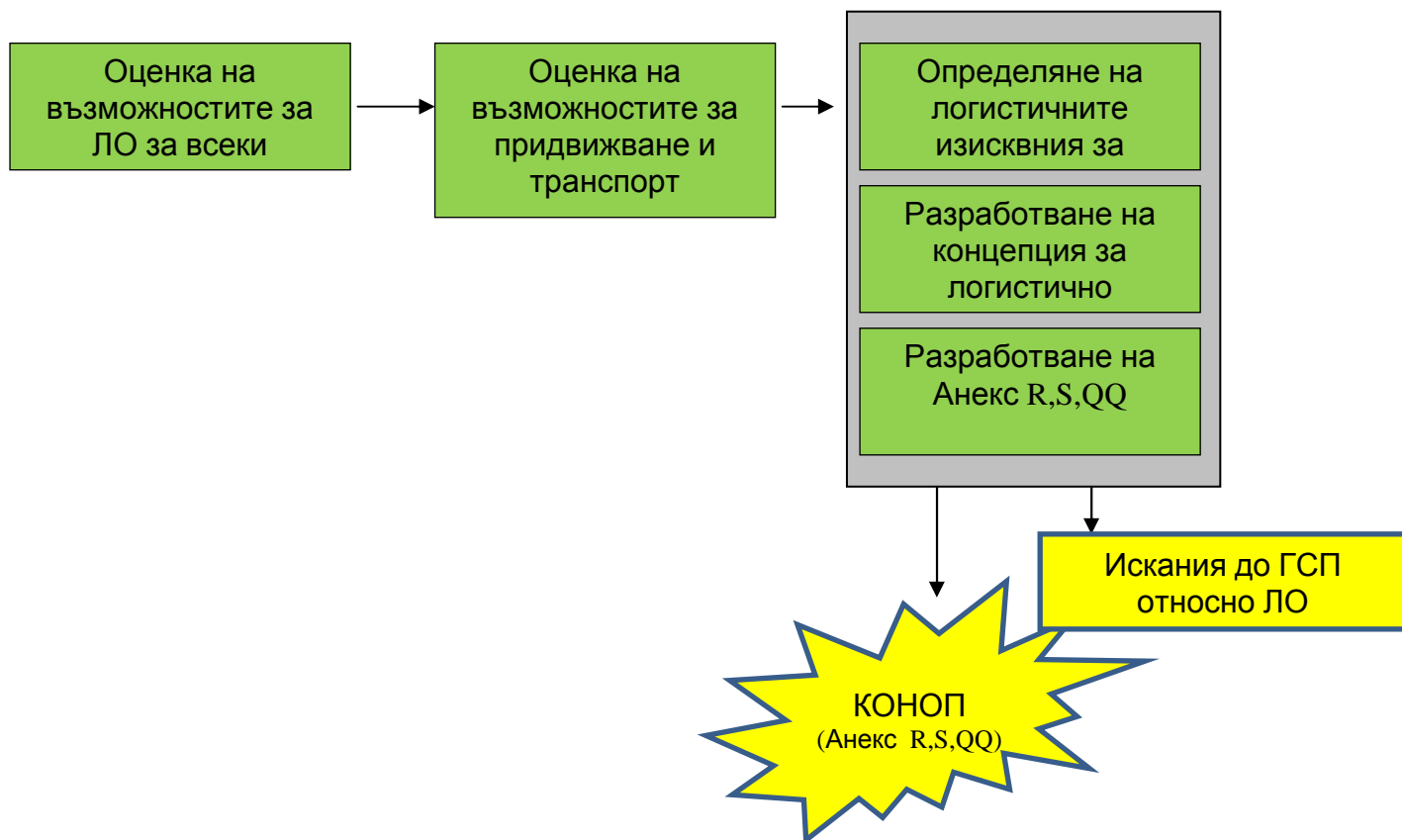
Фиг. 6. Етап 4А – Стратегическо ниво

В рамките на ГСП се създава подгрупа за стратегическо планиране на логистичното осигуряване (ГСПЛО).

На базата на Инициращата заповед/директива или указанията на ръководителя на НКЩ се прави преглед на ключовите фактори и логистичната оценка. Разработва се Логистичната Архитектура в зоната на операцията и концепция за логистичното осигуряване (КОНЛО) към стратегическите указания по планирането.

ГСПЛО в координация с останалите административни звена от Министерството на отбраната и другите структури провежда Начална логистична планираща конференция.

С получаването на стратегическите указания по планирането (КОНЛО) започва разработване на „Концепция на операцията“ от стъпка 7 на оперативното планиране. Основните дейности през този етап са показани на Фиг.6.

Фиг.6. Оперативно ниво
„Разработване на Концепция на операцията“

ГПЛО извършва преглед и детайлен анализ на мисията и оперативните фактори, които влияят върху логистичното осигуряване. На този етап се конкретизират целите, задачите и необходимите способности за организиране на ефективно логистично осигуряване. На базата на анализ на ключовите фактори, и разчетите за необходимите и наличните ресурси, се конкретизират възможните опции за многонационална логистика, използване на граждански организации и фирми (аутсорсинг) и др. Изводите от тази оценка ще определят съдържанието на указанията по планирането на логистичното осигуряване (параграф към Указанията по планирането). При паралелна работа на стратегическо и оперативно нива, ГПЛО

участва в началната логистична планираща конференция. Възможно е, при необходимост да бъде проведена и самостоятелна такава.

Началната логистична планираща конференция, се провежда на възможно най-ранен етап. В нея участват и представители на министерства, ведомства и организации имащи отношение към логистичното осигуряване на операцията. Конференцията има следните задачи основни задачи:

- Преглед и оценка на ключовите фактори, оказващи влияние върху логистичното осигуряване;
- Преглед на структурата за логистично осигуряване и логистичната система за командване и управление (C2);
- Координиране опциите за многонационална логистика и/или аутсорсинг и определяне на оптималните методи за организиране на логистичното осигуряване;
- Преглед на Стратегическата Концепция за логистично осигуряване, вкл. стратегическото придвижване (транспортиране), осигуряване на доставките на материални средства от различни класове на снабдяване и медицинското осигуряване;

При съюзни операции на територията на страната , на тази конференция се обсъждат и конкретизират въпросите свързани с изпълнението на задачите по осигуряване на ангажиментите към съюзния командир по ПСД.

Резултатите от конференцията са основание за разработване на Списък на необходимите сили и способности за логистично осигуряване и КОНЛО
Към КОНОП.

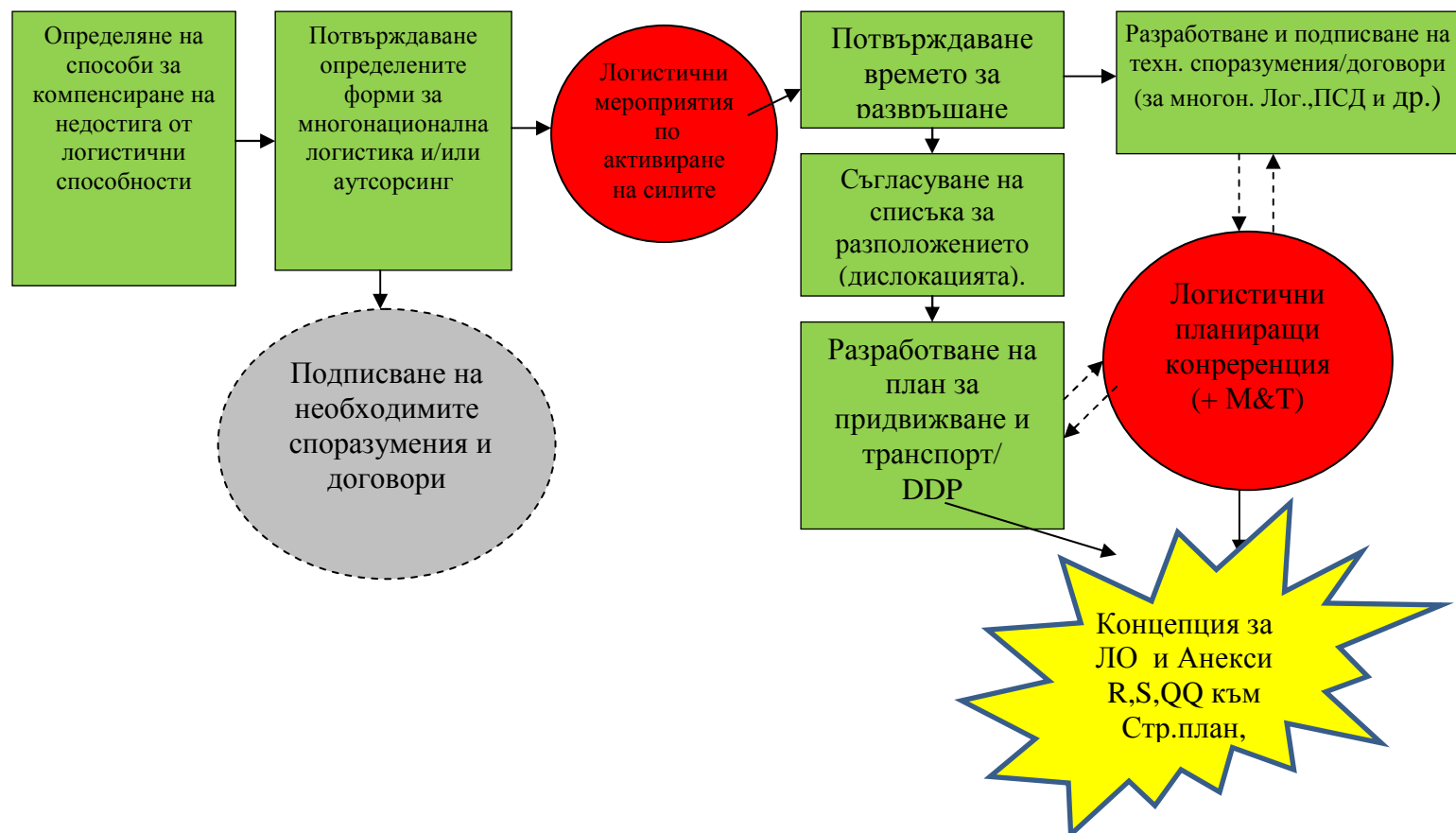
Етап 4Б - Разработване на плана и активирането на силите

Разработването на плана и активирането на силите протичат паралелно на стратегическо и оперативно ниво. Процесът на разработване на плана приключва с неговото подписване и утвърждаване от президента. Активирането на силите започва със заповед/директива.

Органите за логистично планиране към ГСП трябва да се уверят, че необходимите стратегически ресурси, способностите и логистичните дейности са организирани и координирани за осигуряване провеждането на операцията. Анализират се възможностите за постигане на изискванията на ниво театър, свързани с осигуряването и подготовката на войските и силите (напр. полева подготовка, оценяване и сертифициране, логистично осигуряване на ниво театър, развитие на способностите и др.). Оценят се опциите за придвижване и транспорт за развързване на войските и силите и архитектурата (схемата и реда) за функционирането на линиите за

комуникации, местата за натоварване/стование на войски (ж.п. гари, пристанища и летища).

Отделните стъпки за работа на стратегическо ниво са показани на фиг.7.

Фиг.7. Активиране на силите и разработване на плана на операцията

ГПЛО на оперативно ниво прави преглед на осигуреността на необходимите логистични способности и ресурси за осигуряване на изпълнението на операцията. Оценява се дали планираните способности за логистично осигуряване дават възможност за планиране на осигуряването на подчинените командири. Прегледът на логистичното осигуряване се извършва по фази на операцията и оперативни линии за комуникации. Планирането на развърщането и логистичното осигуряване на операцията се съгласува на стратегическо ниво, но изисква непосредствената ангажираност на ГПЛО от СКС в поредица от конференции по планиране на логистичното осигуряване. Крайни продукти за този етап са: Разделът: „Логистично осигуряване“ към ОПЛАН и анекси R, S, QQ. В зависимост от обема на мероприятията, може да бъдат разработени поддържащи планове за някои функционални области на логистиката.

При операции в съюзен и коалиционен формат задължително се разработват План за придвижване и транспорт (NDDP) към плана за развърщане и „План за логистично осигуряване на операцията“.

През този етап се провеждат логистични конференции за синхронизиране на дейностите по логистичното осигуряване както в рамките на въоръжените сили, така и с другите министерства и ведомства, оказващи съдействие за логистичното осигуряване на операцията. Обикновено на тези конференции се съгласуват и дейностите по придвижване и транспорт като се синхронизират планове на отделните формирования.

Етап 5 – Изпълнение.

Изпълнението от гледна точка на логистиката изисква правилно управление на силите и средствата за логистично осигуряване в операцията и осигуряване на взаимодействие с другите невоенни организации за провеждането на интегрирани, координирани или синхронизирани действия, които водят до желаните ефекти. За да се постигне това е нужна хармонизация между военните и цивилните участници.

Оценката на логистичното осигуряване на операцията включва наблюдение, анализ и оценяване на резултата от всички действия и всички прилежащи ефекти. От военна гледна точка планове изискват продължителна оперативна оценка, за да се направят необходимите корекции гарантиращи тяхното изпълнение. Органите за логистично планиране осъществяват мониторинг и координация на логистичните дейности на стратегическо ниво и оперативно ниво.

При оценката на операцията и прегледа на плана се осъществява:

- оценка на възможностите за гарантиране своевременно логистично осигуряване при изпълнение на поставените задачи при всяка фаза на операцията;
- хармонизиране на дейностите свързани с стратегическото развърщане на войските и силите;
- хармонизиране на дейностите между цивилни и военни структури осигуряващи логистиката на ниво театър на операцията;
- осигуряване на непрекъсната информация за логистичната обстановка и необходимите дейности за обновяване на плана.

Етап 6 – Преход.

При достигане на желаното крайно състояние ръководителят на НКЩ препоръчва възможни варианти и условия за преминаване към фаза „Преход“. Министерският съвет информира президента и

издава първоначална заповед/директива, която предоставя правомощия на ръководителя на НКЩ да започне планиране на изтеглянето на силите.

ГЛП на стратегическо ниво анализира възможностите за осигуряване на изтеглянето и при необходимост разработва План за придвижване и транспорт към Плана за изтегляне на силите и указания за сдаване на използваната инфраструктура.